

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ, ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΕΩΡΙΑΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

ΑΘΗΝΑ 2013

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Κωνσταντίνος Δημητρακόπουλος
Γιάννης Χριστιανίδης

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

Κωνσταντίνος Δημητρακόπουλος

Οδηγός Σπουδών

ΤΜΗΜΑ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ, ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΕΩΡΙΑΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

Προμετωπίδα της πρώτης αγγλικής μετάφρασης των Στοιχείων του Ευκλείδη από τον H. Billingsley (1570).

Περιεχόμενα

1	Πρόλογος	7
2	Προσωπικό και Διοίκηση	9
2.1	Μέλη Διδακτικού-Ερευνητικού Προσωπικού	10
2.2	Αφυπηρετήσαντες Καθηγητές	11
2.3	Εξωτερικοί Συνεργάτες	12
2.4	Μέλη Διοικητικού Προσωπικού	13
3	Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών	15
3.1	Κανονισμός Λειτουργίας	15
3.2	Υποχρεωτικά Μαθήματα	17
3.3	Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικά Μαθήματα	18
3.4	Κατ' Επιλογήν Μαθήματα	21
3.5	Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης	24
3.6	Εκπαιδευτικές Εκδρομές	24
3.7	Περιεχόμενο Μαθημάτων	24
3.8	Πρόγραμμα Ακαδημαϊκού Έτους 2013-2014	57
3.9	Μεταβατικές Διατάξεις	60
4	Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών	63
4.1	Ιστορία και Φιλοσοφία Επιστημών και Τεχνολογίας	63
4.2	Βασική και Εφαρμοσμένη Γνωσιακή Επιστήμη	64
4.3	Λογική και Θεωρία Αλγορίθμων και Υπολογισμού	65
4.4	Διδακτική και Μεθοδολογία των Μαθηματικών	67
4.5	Εγκέφαλος και Νους	67
4.6	Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών	69
5	Βιβλιοθήκη και Εργαστήρια	71
5.1	Βιβλιοθήκη	71
5.2	Εργαστήριο Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Ιστορικών Αρχείων	72

5.3	Εργαστήριο Γνωσιακής Επιστήμης και Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας	74
5.4	Εργαστήριο Διαχείρισης της Γνώσης	75
6	Επιστημονικές Δραστηριότητες	77
6.1	Αναγορεύσεις Επιτίμων Διδασκτόρων	77
6.2	Σειρές Μηνιαίων Διεπιστημονικών Διαλέξεων	78
6.3	Διοργάνωση Συνεδρίων και Εκδηλώσεων	88
6.4	Συγγραφή - Έκδοση Βιβλίων από Μέλη Δ.Ε.Π. σε Διεθνείς Εκδοτικούς Οίκους	91
7	Παράρτημα	95
7.1	Ταμείο Αρωγής Φοιτητών του Πανεπιστημίου Αθηνών	95
7.2	Μονάδα Προσβασιμότητας Φοιτητών με Αναπηρία	97

Σελίδα χειρογράφου του 10ου αιώνα, που περιέχει το έργο *Περί μεγεθών και αποστημάτων Ηλίου και Σελήνης* του Αρίσταρχου (αρχές 3ου π.Χ. αιώνα).

1

Πρόλογος

Το Τμήμα Μεθοδολογίας, Ιστορίας και Θεωρίας της Επιστήμης (Μ.Ι.Θ.Ε.) ιδρύθηκε το 1992 με ομόφωνη απόφαση της Συγκλήτου του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και άρχισε να λειτουργεί κατά το ακαδημαϊκό έτος 1994–1995 με την εισαγωγή των πρώτων φοιτητών του.

Το Τμήμα έχει ως αντικείμενό του τη Φιλοσοφία της Επιστήμης, τη Φιλοσοφία γενικότερα, καθώς και την Ιστορία της Επιστήμης· συγχρόνως, το Τμήμα διαθέτει μέλη σε γνωστικά αντικείμενα όπως η Γνωσιακή Επιστήμη και η Ιστορία Θεσμών· σημαντικό θέμα μελέτης του Τμήματος αποτελεί το ίδιο το Πανεπιστήμιο, η ιστορική του πορεία, οι ακαδημαϊκές του παραδόσεις, ο τρόπος οργάνωσης και διοίκησής του.

Η διάρκεια σπουδών στο Τμήμα είναι τετραετής. Κατά τη διάρκεια των πρώτων δύο ετών, οι φοιτητές/τριες εξοικειώνονται με τα αναλυτικά εργαλεία που απαιτεί η ενασχόληση με τη φιλοσοφία και την ιστορία της επιστήμης, τη διδασκαλία των αρχαίων ελληνικών και τη διδασκαλία βασικών γνώσεων ώριμων επιστημών, καθώς και με την Ιστορία της Φιλοσοφίας, της Τέχνης και του Πολιτισμού. Στο δεύτερο κύκλο μαθημάτων (3ο και 4ο έτος), οι φοιτητές/τριες εμβαθύνουν και εξειδικεύονται στη Φιλοσοφία και Ιστορία των Επιστημών και της Τεχνολογίας, αλλά και στη μελέτη της σχέσης τους με τον κοινωνικό τους περίγυρο. Τον Αύγουστο 2013 ο αριθμός εγγεγραμμένων φοιτητών/τριών ήταν 1.873, ενώ ο αριθμός πτυχιούχων 788.

Στο Τμήμα έχουν θεσμοθετηθεί οι Τομείς:

- Φιλοσοφίας και Θεωρίας της Επιστήμης και της Τεχνολογίας (ΦΘΕΤ)
- Ιστορίας της Επιστήμης και της Τεχνολογίας (ΙΕΤ)
- Επιστημών της Γνώσης και της Νόησης (ΕΓΝ)
- Επιστήμης και Κοινωνίας, Τέχνης και Πολιτισμού (ΕΚΤΠ).

Το Τμήμα συμμετέχει στη λειτουργία των ακόλουθων Διαπανεπιστημιακών Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών:

- Ιστορία και Φιλοσοφία των Επιστημών και της Τεχνολογίας
- Βασική και Εφαρμοσμένη Γνωσιακή Επιστήμη
- Λογική και Θεωρία Αλγορίθμων και Υπολογισμού
- Διδακτική και Μεθοδολογία των Μαθηματικών
- Εγκέφαλος και Νους.

Το Τμήμα έχει τη διοικητική υποστήριξη για τα δυο πρώτα· τη διοικητική υποστήριξη του τρίτου και του τέταρτου έχει το Τμήμα Μαθηματικών του Ε.Κ.Π.Α., ενώ τη διοικητική υποστήριξη του πέμπτου έχει το Τμήμα Ιατρικής του Πανεπιστημίου Κρήτης. Τον Αύγουστο 2013, ο αριθμός εγγεγραμμένων φοιτητών/τριών ήταν 1.066 (769 για Μ.Δ.Ε. και 297 για Δ.Δ.), ενώ είχαν αποφοιτήσει 628 (539 με Μ.Δ.Ε. και 89 με Δ.Δ.).

Στα πλαίσια του Τμήματος λειτουργούν, προσφέροντας σημαντικό εκπαιδευτικό και ερευνητικό έργο, τα Εργαστήρια:

- Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Ιστορικών Αρχείων
- Γνωσιακής Επιστήμης και Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας
- Διαχείρισης της Γνώσης.

Επίσης προωθείται η δημιουργία Εργαστηρίου Ιστορικών Πειραμάτων Φυσικών Επιστημών.

Παρά το σχετικά μικρό διάστημα λειτουργίας του, το Τμήμα έχει κατορθώσει να αποσπάσει την εμπιστοσύνη και την εκτίμηση της ελληνικής και της διεθνούς επιστημονικής κοινότητας, όπως αυτό πιστοποιείται από ευμενή σχόλια και θετικές αναφορές που έχουν γίνει για το εκπαιδευτικό και το ερευνητικό έργο που πραγματοποιείται στα πλαίσιά του. Όπως προέκυψε από πρόσφατη έρευνα που διεξήγαγε μέλος του Τμήματος, η επαγγελματική/ακαδημαϊκή εξέλιξη των αποφοίτων του είναι ιδιαίτερα ικανοποιητική, αφού μεγάλο ποσοστό τους έχει καταλάβει θέσεις στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα ή πραγματοποιεί μεταπτυχιακές σπουδές και έρευνα στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Με την ευκαιρία της έκδοσης του παρόντος, θα ήθελα να ευχαριστήσω όλα τα μέλη του Τμήματος για την προσφορά τους και να ευχηθώ καλές και γόνιμες σπουδές σε όλους τους φοιτητές/τριές μας.

Ο Πρόεδρος του Τμήματος
Καθηγητής Κωνσταντίνος Δημητρακόπουλος

Προσωπικό και Διοίκηση

Το Τμήμα Μεθοδολογίας, Ιστορίας και Θεωρίας της Επιστήμης ιδρύθηκε με το Προεδρικό Διάταγμα Β1/57/23-2-1993 (Φ.Ε.Κ. 26-5-1993/τ.Α'). Με βάση το άρθρο 5 παρ. 1 και 2 και τις εκλογές Προέδρου και Αναπληρωτή Προέδρου την 23-1-1995 έγινε αυτοδύναμο (Φ.Ε.Κ. 68/11-4-1995).

Πρόεδρος του Τμήματος είναι ο Καθηγητής κ. *Κων/νος Δημητρακόπουλος*, ενώ Αναπληρωτής Πρόεδρος είναι ο Αναπληρωτής Καθηγητής κ. *Γιάννης Χριστιανίδης* (με λήξη θητείας 30/11/2013). Διευθυντής του Τομέα Φιλοσοφίας και Θεωρίας της Επιστήμης και της Τεχνολογίας είναι ο Καθηγητής κ. *Στάθης Ψύλλος* και Διευθυντής του Τομέα Ιστορίας της Επιστήμης και της Τεχνολογίας είναι ο Καθηγητής κ. *Σταύρος Δρακόπουλος* (με λήξη θητείας 30/11/2013).

Το Τμήμα στεγάζεται σε τρία κτήρια στη νότια πλευρά της Πανεπιστημιόπολης. Στο πρώτο κτήριο, που βρίσκεται στην είσοδο της Πανεπιστημιόπολης, στεγάζεται η γραμματεία, τα γραφεία των μελών Δ.Ε.Π., το γραφείο του συλλόγου φοιτητών και μια μικρή αίθουσα διαλέξεων. Στο δεύτερο κτήριο (δίπλα στο πρώτο) στεγάζονται το Εργαστήριο Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Ιστορικών Αρχείων και το Εργαστήριο Γνωσιακής Επιστήμης και Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας. Τετρακόσια μέτρα βορειότερα, δίπλα στο γυμναστήριο της Πανεπιστημιόπολης βρίσκεται το τρίτο κτήριο, στο οποίο στεγάζονται οι αίθουσες διδασκαλίας, το προπτυχιακό εργαστήριο Η/Υ, η Βιβλιοθήκη και το Εργαστήριο Διαχείρισης Γνώσης. Η ταχυδρομική διεύθυνση του Τμήματος είναι

Τμήμα Μ.Ι.Θ.Ε.
Πανεπιστήμιο Αθηνών
Πανεπιστημιόπολη
157 71 ΖΩΓΡΑΦΟΥ

και ο αριθμός Fax του κτηρίου γραφείων είναι 210 727 5530.

Η ιστοσελίδα του Τμήματος λειτουργεί σε ελληνική και αγγλική έκδοση και ευρίσκεται στη διεύθυνση <http://www.phs.uoa.gr>.

2.1 Μέλη Διδακτικού–Ερευνητικού Προσωπικού

Καθηγητές¹

Στέλιος Βιρβιδάκης (Γνωσιολογία και Ηθική Φιλοσοφία, ΦΘΕΤ), τηλ. 210 727 5536, *email* svirvid@phs.uoa.gr

Σπυρίδων Βλιάμος (Μεθοδολογία και Θεωρία Θεσμών και Οικονομικής Πολιτικής, ΦΘΕΤ), τηλ. 210 727 5525, *email* svliamos@phs.uoa.gr

Κώστας Γαβρόγλου (Ιστορία της Φυσικής, ΙΕΤ), τηλ. 210 727 5532, *email* kgavro@phs.uoa.gr

Κωνσταντίνος Δημητρακόπουλος (Λογική, ΙΕΤ), τηλ. 210 727 5523, *email* cdimitr@phs.uoa.gr

Σταύρος Δρακόπουλος (Μεθοδολογία της Οικονομικής, ΙΕΤ), τηλ. 210 727 5545, *email* sdrakor@phs.uoa.gr

Χρυσόστομος Μαντζαβίνος (Μεθοδολογία, Φιλοσοφία και Ιστορία των Κοινωνικών Επιστημών, ΦΘΕΤ), τηλ. 210 727 5578, *email* cmantzavinos@phs.uoa.gr

Στάθης Ψύλλος (Φιλοσοφία της Επιστήμης, ΦΘΕΤ), τηλ. 210 727 5538, *email* psillos@phs.uoa.gr

Αναπληρωτές Καθηγητές

Θεόδωρος Αραμπατζής (Ιστορία και Θεωρία Φυσικών Επιστημών και Τεχνολογίας, ΙΕΤ), τηλ. 210 727 5524, *email* tarabatz@phs.uoa.gr

Γεώργιος Γκότσης (Μεθοδολογία και Ιστορία της Πολιτικής Επιστήμης και Οικονομικής, ΙΕΤ), τηλ. 210 727 5537, *email* ggotsis@phs.uoa.gr

Αικατερίνη Ιεροδιακόνου (Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία, ΦΘΕΤ), τηλ. 210 727 5533, *email* ierokaterina@phs.uoa.gr

Παύλος Καλλιγιάς (Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία, ΦΘΕΤ), τηλ. 210 727 5531, *email* pkalligas@phs.uoa.gr

Βασίλειος Καρακώστας (Μεθοδολογία και Φιλοσοφία της Φυσικής, ΦΘΕΤ), τηλ. 210 727 5534, *email* karakost@phs.uoa.gr

Βασιλική Κιντή (Αναλυτική Φιλοσοφία του 20ου αιώνα και Φιλοσοφία της Επιστήμης, ΦΘΕΤ), τηλ. 210 727 5535, *email* vkindi@phs.uoa.gr

---

¹ Σε παρενθέσεις αναφέρεται το γνωστικό αντικείμενο και ο Τομέας κάθε μέλους.

Δρακούλης Νικολινάκος (Φιλοσοφία του Νου, ΦΘΕΤ), τηλ. 210 727 5539, *email* dnikolin@phs.uoa.gr

Εμμανουήλ Πατηνιώτης (Ιστορία των Επιστημών και των Τεχνικών στους Νεότερους Χρόνους, ΙΕΤ), τηλ. 210 727 5514, *email* mpatin@phs.uoa.gr

Αθανάσιος Πρωτόπαπας (Γνωσιακή Επιστήμη, ΕΓΝ), τηλ. 210 727 5540, *email* aprotopapas@phs.uoa.gr

Ελπίδα Τζαφέστα (Τεχνητή Νοημοσύνη, ΕΓΝ), τηλ. 210 727 5522, *email* etzafestas@phs.uoa.gr

Αριστοτέλης Τύμπας (Ιστορία της Τεχνολογίας στους Νεότερους Χρόνους, ΙΕΤ), τηλ. 210 727 5544, *email* tympas@phs.uoa.gr

Αριστείδης Χατζής (Φιλοσοφία και Θεωρία Θεσμών και Δικαίου, ΦΘΕΤ), τηλ. 210 727 5565, *email* ahatzis@phs.uoa.gr

Γιάννης Χριστιανίδης (Ιστορία των Μαθηματικών και της Λογικής, ΙΕΤ), τηλ. 210 727 5541, *email* ichtist@phs.uoa.gr

Επίκουροι Καθηγητές

Ελένη Γέμτου (Ιστορία της Τέχνης με Έμφαση στη Σχέση με τις Επιστήμες, ΕΚΤΠ), τηλ. 210 727 5521, *email* egemtou@phs.uoa.gr

Κωνσταντίνος Μουτούσης (Γνωστική Ψυχολογία, ΕΓΝ), τηλ. 210 727 5529, *email* kmoutou@phs.uoa.gr

Ιωάννης Στεφάνου (Νεότερη και Σύγχρονη Φιλοσοφία με Έμφαση στη Φιλοσοφία Γλώσσας, ΦΘΕΤ), τηλ. 210 727 5508, *email* ystephan@phs.uoa.gr

Αντώνιος Χατζημουσής (Ηθική Φιλοσοφία, ΦΘΕΤ), τηλ. 210 727 5563, *email* ahatzimoysis@phs.uoa.gr

Λέκτορες

Ευστάθιος Αραποστάθης (Ιστορία της Επιστήμης και της Τεχνολογίας, ΙΕΤ), τηλ. 210 727 5583, *email* arapost@phs.uoa.gr

Ελένη Μανωλακάκη (Φιλοσοφία της Γλώσσας, ΦΘΕΤ), τηλ. 210 727 5577, *email* manolaka@phs.uoa.gr

Φαίδρα Παпанελοπούλου (Ιστορία της Φυσικής, ΙΕΤ), τηλ. 210 727 5510, *email* fpanel@phs.uoa.gr

2.2 Αφυπηρετήσαντες Καθηγητές

Διονύσιος Αναπολιτάνος (Μεθοδολογία και Φιλοσοφία των Μαθηματικών και Φυσικών Επιστημών – Λογική), πρώην Πρόεδρος του Τμήματος

Μιχαήλ Βέλλας (Ιστορία Θεσμών και Πολιτισμού)
Στέλλα Βοσνιάδου (Μεθ/λογία, Ιστορία & Θεωρία Γνωστικής Ψυχολογίας)
Πέτρος Γέμτος (Μεθοδολογία, Φιλοσοφία και Ιστορία των Κοινωνικών Επιστημών), πρώην Πρύτανης του Ε.Κ.Π.Α. και Πρόεδρος του Τμήματος
Γεώργιος Γυφτοδήμος (Μοντελοποίηση Συστημάτων με Εφαρμογή στη Μαθησιακή Διαδικασία)
Δημήτριος Δημητράκος (Μεθοδολογία της Πολιτικής Επιστήμης και Πολιτική Φιλοσοφία)
Δημήτριος Διαλέτης (Ιστορία των Φυσικών Επιστημών – Ηλεκτρονική Τεχνολογία στην Ιστορική Έρευνα)
Μυρτώ Δραγώνα-Μονάχου (Αρχαία Φιλοσοφία - Σύγχρονη Ηθική και Κοινωνική Φιλοσοφία)
Ιωάννης Κόντος (Τεχνητή Νοημοσύνη)
Μιχαήλ Κοπιδάκης (Ιστορία και Ερμηνευτική της Κλασικής Φιλολογίας)
Κωνσταντίνος Κριμπάς (Ιστορία και Φιλοσοφία της Βιολογίας)
Βασίλειος Κύρκος (Ιστορία της Φιλοσοφίας)
Αναστάσιος Μπουγάς (Ιδεολογία και Επιστήμη)
Αθανάσιος Τζαβάρας (Μεθοδολογία, Ιστορία και Θεωρία Νευροεπιστημών και Ψυχιατρικής)
Χρήστος Τριχαλινός (Ιστορία Ιδεών στην Κλασική και Σύγχρονη Φυσική)
Παύλος Χριστοδουλίδης (Επιστημολογία και Ιστορία της Τέχνης)

2.3 Εξωτερικοί Συνεργάτες

Ευρυδίκη Αντζουλάτου-Ρετσίλα, Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Πελοποννήσου
Αικατερίνη Αργυροπούλου, Δρ. Πανεπιστημίου Αθηνών
Σωτήριος Γκλαβάς, Δρ. Πανεπιστημίου Αθηνών
Νικόλαος Καλοσπύρος, Δρ. Πανεπιστημίου Αθηνών
Νικόλαος Κανδεράκης, Δρ. Πανεπιστημίου Αθηνών
Παναγιώτης Κοντός, Ομότ. Αναπλ. Καθηγητής ΕΚΠΑ
Βασιλική Λέκκα, Δρ. Πανεπιστημίου Αθηνών
Έλενα Μανιάτη, Δρ. Πανεπιστημίου Αθηνών
Γεώργιος Παπαδόπουλος, Ομότ. Αναπλ. Καθηγητής ΕΚΠΑ
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος, Αναπλ. Καθηγητής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας
Μιχαήλ Φιλίππου, Δρ. King's College London

Σύλβα Χαραλάμπους, Κύρια Ερευνήτρια, Ελληνικό Ινστιτούτο Παστέρ

2.4 Μέλη Διοικητικού Προσωπικού

Γραμματεία

Μαρία Γκίκα, Γραμματέας, τηλ. 210 727 5586, *email* mgika@phs.uoa.gr

Αγγελίλαος Ανδριόπουλος, τηλ. 210 727 5588, *email* aandriop@phs.uoa.gr

Αναστασία Ελευθεριάδη, τηλ. 210 727 5517, *email* aneldi@phs.uoa.gr

Μαρία Κατράνη, τηλ. 210 727 5571, *email* mkatrani@phs.uoa.gr

Μαρία Ξανθοπούλου, τηλ. 210 727 5571, *email* xanthom@phs.uoa.gr

Ελευθερία Σάββα, τηλ. 210 727 5590, *email* elsavva@phs.uoa.gr

Βιβλιοθήκη

Γεωργία Ντούνια, τηλ. 210 727 5570, *email* gdounia@lib.uoa.gr

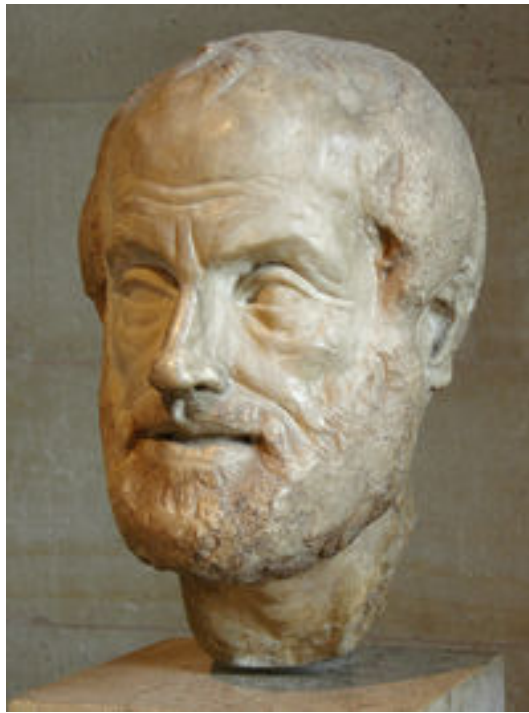
Αντωνία Πανταζή, τηλ. 210 727 5570, *email* apantazi@lib.uoa.gr

Αναστάσιος Μπελάλης, τηλ. 210 727 5559

Επιστασία

Δημήτριος Αναγνωστόπουλος, τηλ. 210 727 5550

Γεώργιος Βλάχος, τηλ. 210 727 5550, *email* gvloxos@phs.uoa.gr

Αριστοτέλης (384–322 π.Χ.)

3

Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών

3.1 Κανονισμός Λειτουργίας

Το Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών περιλαμβάνει υποχρεωτικά, κατ' επιλογήν υποχρεωτικά και κατ' επιλογήν μαθήματα. Κάθε φοιτητής/τρια υποχρεούται να παρακολουθήσει επιτυχώς

- τριάντα πέντε (35) υποχρεωτικά μαθήματα,
- δύο (2) υποχρεωτικά εργαστηριακά μαθήματα
- επτά (7) από τα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα, ανάλογα με την κατεύθυνση που θα επιλέξει
- έξι (6) από τα κατ' επιλογήν μαθήματα

και να εκπονήσει πτυχιακή εργασία.

Ο φόρτος εργασίας που απαιτείται να καταβάλλει κάθε φοιτητής/τρια για να ικανοποιήσει τις προϋποθέσεις αυτές αντιστοιχεί σε 240 πιστωτικές μονάδες του συστήματος ECTS (European Credit Transfer System), οι οποίες επιμερίζονται ως εξής:

- 175 από τα υποχρεωτικά μαθήματα (35X5)
- 5 από τα υποχρεωτικά εργαστηριακά μαθήματα (2,5X2)
- 28 από κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα (7X4)
- 24 από κατ' επιλογήν μαθήματα (6X4) και
- 8 από την πτυχιακή εργασία.

Όλα τα μαθήματα διδάσκονται τρεις (3) ώρες την εβδομάδα, εκτός από τα εργαστηριακά, που διδάσκονται δύο (2) ώρες την εβδομάδα.

Κάθε ακαδημαϊκό έτος προσφέρονται

- όλα τα υποχρεωτικά μαθήματα και τα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα Φ101–Φ102 και I201–I202
- τουλάχιστον τέσσερα (4) από τα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα Φ103–Φ121, τουλάχιστον τέσσερα (4) από τα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα I203–I211 και τουλάχιστον ένα (1) από τα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα IΦ01–IΦ03.

Οι κατευθύνσεις που λειτουργούν είναι

- Ιστορία και Φιλοσοφία της Επιστήμης και της Τεχνολογίας
- Φιλοσοφία της Επιστήμης και της Τεχνολογίας
- Ιστορία της Επιστήμης και της Τεχνολογίας.

Κάθε φοιτητής/τρια επιλέγει κατεύθυνση στην αρχή του 3ου έτους σπουδών του, την οποία επιτρέπεται να αλλάξει μέχρι το τέλος του έτους αυτού.

Η επίδοση στα υποχρεωτικά εργαστηριακά μαθήματα E100 και E200 χαρακτηρίζεται με τους όρους “επιτυχώς”/“ανεπιτυχώς” και δεν λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό του βαθμού πτυχίου.

Ο βαθμός πτυχίου υπολογίζεται ως εξής: Προστίθενται οι βαθμοί των σαράντα οκτώ (48) μαθημάτων που ολοκλήρωσε επιτυχώς ο/η φοιτητής/τρια (35 υποχρ.+7 κατ' επιλογήν υποχρ.+6 κατ' επιλογήν) με το διπλάσιο του βαθμού της πτυχιακής εργασίας και το τελικό άθροισμα διαιρείται δια του πενήντα (50).

Η ενδεικτική κατανομή των μαθημάτων που πρέπει να παρακολουθήσει κάθε φοιτητής/τρια είναι η ακόλουθη:

Εξάμηνο	Μαθήματα
A'/B'/Γ'/Δ'	6 υποχρεωτικά
E'	4 υποχρεωτικά 1 κατ' επιλογήν υποχρεωτικό 1 κατ' επιλογήν
ΣΤ'	3 υποχρεωτικά 2 κατ' επιλογήν υποχρεωτικά 1 κατ' επιλογήν
Z'	2 υποχρεωτικά 2 κατ' επιλογήν υποχρεωτικά 2 κατ' επιλογήν
H'	όπως για το Z'

Κάθε φοιτητής/τρια επιτρέπεται να αντικαταστήσει όσα κατ' επιλογήν μαθήματα επιθυμεί με κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα (οποιασδήποτε κατεύθυνσης), δηλαδή να αποφοιτήσει έχοντας επιτύχει σε

37 υποχρεωτικά + x κατ' επιλογήν υποχρεωτικά + $(13-x)$ κατ' επιλογήν μαθήματα, όπου ο αριθμός x είναι κατ'ελάχιστον 7 και κατά μέγιστον 13.

3.2 Υποχρεωτικά Μαθήματα

- K001. Ιστορία Φιλοσοφίας I
- K002. Ιστορία Φιλοσοφίας II
- K003. Ιστορία Φιλοσοφίας III
- K004. Εισαγωγή στη Φιλοσοφία
- K005. Πολιτική Φιλοσοφία
- K006. Ηθική
- K007. Γνωσιολογία και Μεταφυσική
- K008. Φιλοσοφία Κοινωνικών Επιστημών
- K009. Φιλοσοφία Φυσικών Επιστημών
- K010. Φιλοσοφία της Γλώσσας
- K011. Φιλοσοφία του Νου
- K012. Θεωρία Δικαίου και Θεσμών
- K013. Ιστορία Πολιτισμού I (Αρχαιότητα)
- K014. Ιστορία Πολιτισμού II (Μεσαίωνας)
- K015. Ιστορία Πολιτισμού III (Νεότεροι Θεσμοί)
- K016. Ιστορία των Μαθηματικών
- K017. Ιστορία Φυσικών Επιστημών
- K018. Ιστορία της Βιολογίας
- K019. Ιστορία της Τεχνολογίας
- K020. Εισαγωγή στην Ιστορία της Τέχνης
- K021. Ιστορία Οικονομικής Σκέψης
- K022. Εισαγωγή στην Ψυχολογία
- K023. Εισαγωγή στις Νευροεπιστήμες
- K024. Γνωσιακή Επιστήμη
- K025. Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία
- K026. Στοιχεία Λογικής και Θεωρίας Συνόλων
- K027. Εισαγωγή στη Μαθηματική Ανάλυση I
- K028. Εισαγωγή στη Μαθηματική Ανάλυση II
- K029. Εισαγωγή στη Νευτώνεια Μηχανική και τη Θεωρία Σχετικότητας
- K030. Εισαγωγή στη Θερμοδυναμική και τον Ηλεκτρομαγνητισμό
- K031. Αρχές Οικονομικής I

- K032. Αρχές Οικονομικής II
- K033. Εισαγωγή στις Κοινωνικές και Ανθρωπιστικές Επιστήμες
- K034. Βιολογία
- K035. Στατιστική
- E100. Πληροφορική (Εργαστήριο)
- E200. Συγγραφική (Εργαστήριο)

3.3 Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικά Μαθήματα

Ιστορία και Φιλοσοφία της Επιστήμης και της Τεχνολογίας

- Φ101. Φιλοσοφία Επιστήμης I
- Φ102. Φιλοσοφία Επιστήμης II
- Φ103. Φιλοσοφία Δικαίου
- Φ104. Αισθητική
- Φ105. Λογική
- Φ106. Φιλοσοφικά Κείμενα
- Φ107. Εφαρμοσμένη Ηθική
- Φ108. Πλάτων και Αριστοτέλης
- Φ109. Ρασιοναλισμός - Εμπειρισμός
- Φ110. Αναλυτική Φιλοσοφία
- Φ111. Μεσαιωνική Φιλοσοφία
- Φ112. Οικονομία και Δίκαιο
- Φ113. Ηπειρωτική Φιλοσοφία
- Φ114. Φιλοσοφία των Μαθηματικών
- Φ115. Φιλοσοφία της Φυσικής
- Φ116. Φιλοσοφία της Βιολογίας
- Φ117. Φιλοσοφία και Μεθοδολογία της Οικονομικής
- Φ118. Φιλοσοφία της Ιστορίας
- Φ119. Καντ
- Φ120. Γερμανικός Ιδεαλισμός
- Φ121. Φιλοσοφική Λογική
- I201. Επιστημονική Επανάσταση
- I202. Ιστορία Επιστημών στην Αρχαιότητα

- I203. Εισαγωγή στην Ιστοριογραφία
- I204. Ιστορία της Λογικής
- I205. Ελληνική Επιστήμη στους Νεότερους Χρόνους
- I206. Ιστορία Επιστημονικής και Τεχνολογικής Πολιτικής
- I207. Ιστορία Επιστημών και Τεχνικών στους Νεότερους Χρόνους
- I208. Ιστορία της Αστρονομίας
- I209. Ιστορία Πειραμάτων
- I210. Επιστήμη, Τεχνολογία και Κοινωνία: Τεχνολογία και Ανάπτυξη
- I211. Στοιχεία Τεχνολογίας
- I212. Ιστορία Οικονομικής Σκέψης 20ου Αιώνα
- IΦ01. Τεχνητή Νοημοσύνη
- IΦ02. Ψυχολογία της Νόησης
- IΦ03. Ιστορία της Ψυχολογίας

Κάθε φοιτητής/τρια που επιλέγει την κατεύθυνση αυτή υποχρεούται να παρακολουθήσει επιτυχώς

- τα μαθήματα Φ101 και I201
- δύο (2) από τα μαθήματα Φ102–Φ121 και δύο (2) από τα μαθήματα I202–I212
- ένα (1) από τα μαθήματα IΦ01–IΦ03.

Φιλοσοφία της Επιστήμης και της Τεχνολογίας

- Φ101. Φιλοσοφία Επιστήμης I
- Φ102. Φιλοσοφία Επιστήμης II
- Φ103. Φιλοσοφία Δικαίου
- Φ104. Αισθητική
- Φ105. Λογική
- Φ106. Φιλοσοφικά Κείμενα
- Φ107. Εφαρμοσμένη Ηθική
- Φ108. Πλάτων και Αριστοτέλης
- Φ109. Ρασιοναλισμός - Εμπειρισμός
- Φ110. Αναλυτική Φιλοσοφία
- Φ111. Μεσαιωνική Φιλοσοφία
- Φ112. Οικονομία και Δίκαιο

- Φ113. Ηπειρωτική Φιλοσοφία
- Φ114. Φιλοσοφία των Μαθηματικών
- Φ115. Φιλοσοφία της Φυσικής
- Φ116. Φιλοσοφία της Βιολογίας
- Φ117. Φιλοσοφία και Μεθοδολογία της Οικονομικής
- Φ118. Φιλοσοφία της Ιστορίας
- Φ119. Καντ
- Φ120. Γερμανικός Ιδεαλισμός
- Φ121. Φιλοσοφική Λογική
- ΙΦ01. Τεχνητή Νοημοσύνη
- ΙΦ02. Ψυχολογία της Νόησης
- ΙΦ03. Ιστορία της Ψυχολογίας

Κάθε φοιτητής/τρια που επιλέγει την κατεύθυνση αυτή υποχρεούται να παρακολουθήσει επιτυχώς

- τα μαθήματα Φ101 και Φ102
- τέσσερα (4) από τα μαθήματα Φ103–Φ121
- ένα (1) από τα μαθήματα ΙΦ01–ΙΦ03.

Ιστορία της Επιστήμης και της Τεχνολογίας

- I201. Επιστημονική Επανάσταση
- I202. Ιστορία Επιστημών στην Αρχαιότητα
- I203. Εισαγωγή στην Ιστοριογραφία
- I204. Ιστορία της Λογικής
- I205. Ελληνική Επιστήμη στους Νεότερους Χρόνους
- I206. Ιστορία Επιστημονικής και Τεχνολογικής Πολιτικής
- I207. Ιστορία Επιστημών και Τεχνικών στους Νεότερους Χρόνους
- I208. Ιστορία της Αστρονομίας
- I209. Ιστορία Πειραμάτων
- I210. Επιστήμη, Τεχνολογία και Κοινωνία: Τεχνολογία και Ανάπτυξη
- I211. Στοιχεία Τεχνολογίας
- I212. Ιστορία Οικονομικής Σκέψης 20ου Αιώνα
- ΙΦ01. Τεχνητή Νοημοσύνη
- ΙΦ02. Ψυχολογία της Νόησης
- ΙΦ03. Ιστορία της Ψυχολογίας

Κάθε φοιτητής/τρια που επιλέγει την κατεύθυνση αυτή υποχρεούται να παρακολουθήσει επιτυχώς

- τα μαθήματα I201 και I202
- τέσσερα (4) από τα μαθήματα I203–I212
- ένα (1) από τα μαθήματα IΦ01–IΦ03.

3.4 Κατ' Επιλογήν Μαθήματα

Μαθήματα Φιλοσοφίας

- Μεταηθική
- Μεταφιλοσοφία
- Φιλοσοφία της Θρησκείας
- Θέματα Μεταφυσικής
- Κριτική του Καθαρού Λόγου
- Φιλοσοφία και Λογοτεχνία
- Φιλοσοφία και Κινηματογράφος
- Θεωρίες Δικαίου και Δικαιοσύνης
- Ειδικά Θέματα Ιστορίας της Φιλοσοφίας
- Ειδικά Θέματα Φιλοσοφίας της Επιστήμης
- Ειδικά Θέματα Σύγχρονης Φιλοσοφίας
- Ειδικά Θέματα Πρακτικής Φιλοσοφίας
- Ειδικά Θέματα Λογικής
- Ειδικά Θέματα Φιλοσοφίας Μαθηματικών
- Ειδικά Θέματα Φιλοσοφίας Φυσικών Επιστημών
- Ειδικά Θέματα Φιλοσοφίας του Νου
- Ειδικά Θέματα Φιλοσοφίας της Ψυχολογίας
- Ειδικά Θέματα Θεωρίας Δικαίου και Πολιτικής Φιλοσοφίας I
- Ειδικά Θέματα Θεωρίας Δικαίου και Πολιτικής Φιλοσοφίας II

Μαθήματα Ιστορίας

- Ιστορία και Θεωρία της Ψυχιατρικής
- Διαχείριση Ιστορικής Πληροφορίας
- Εισαγωγή στην Ιστορία της Ιατρικής

- Φυσικές Επιστήμες και Κοινωνία στον 20ο αιώνα
- Γυναίκες στην Ιστορία της Επιστήμης
- Ειδικά Θέματα Ευρωπαϊκής Ιστορίας
- Ειδικά Θέματα Ιστορίας Ελληνικής Επιστήμης
- Ειδικά Θέματα Ιστορίας της Τεχνολογίας
- Ειδικά Θέματα Ιστορίας Φυσικής και Χημείας
- Ειδικά Θέματα Ιστορίας των Μαθηματικών
- Ειδικά Θέματα Ιστορίας της Λογικής
- Ειδικά Θέματα Ιστορίας Μεσαιωνικής Επιστήμης
- Ειδικά Θέματα Ιστορίας της Ιατρικής
- Νεότερη Ιστορία των Πανεπιστημίων
- Εκπαιδευτικοί Θεσμοί του Νεότερου Ελληνισμού

Μαθήματα Κοινωνικών Επιστημών

- Επιχειρηματικότητα και Ανάπτυξη
- Εισαγωγή στο Δίκαιο και τους Πολιτικούς Θεσμούς
- Ευρωπαϊκή Ένωση: Θεσμοί και Πολιτικές
- Θεσμοί και Οικονομία
- Κοινωνιολογία και Κοινωνική Ανθρωπολογία
- Το Δίκαιο στη Λογοτεχνία, το Θέατρο και τον Κινηματογράφο
- Ειδικά Θέματα Πολιτικής Φιλοσοφίας και Επιστήμης
- Ειδικά Θέματα Ιστορίας Οικονομικής Σκέψης
- Ειδικά Θέματα Οικονομικής Ιστορίας
- Ειδικά Θέματα Φιλοσοφίας Κοινωνικών Επιστημών
- Ειδικά Θέματα Μεσαιωνικής Ιστορίας
- Ειδικά Θέματα Ιστορίας και Θεωρίας Θεσμών

Μαθήματα Παιδαγωγικών

- Εισαγωγή στα Παιδαγωγικά
- Επαγγελματική Συμβουλευτική και Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός
- Συγκριτική Παιδαγωγική και Διεθνής Εκπαιδευτική Πολιτική
- Αναλυτικά Προγράμματα Β΄θμιας Εκπαίδευσης
- Ψυχοκοινωνικές Διαστάσεις της Σχολικής Επίδοσης

- Ειδική Αγωγή
- Περιβαλλοντική Εκπαίδευση
- Σύγχρονη Διδακτική
- Ψυχολογία και Εκπαίδευση
- Ιστορία Εκπαιδευτικής Πολιτικής
- Εκπαίδευση και Τεχνολογία

Άλλα Μαθήματα

- Συγγραφική II
- Λατινικά
- Αρχαία Ελληνική Λογοτεχνία
- Ιστορία της Κλασικής Φιλολογίας
- Το “Περί Ύψους” του Λογγίνου και η σύγχρονη λογοτεχνική κριτική
- Θεωρία της Λογοτεχνίας
- Εισαγωγή στη Γλωσσολογία
- Μουσειολογία
- Συγκριτική Μουσειολογία
- Διαχείριση Πολιτισμικών Αγαθών
- Ελληνική Ζωγραφική 19ου και 20ου Αιώνα
- Μοντέρνα Τέχνη
- Ιστορία της Τέχνης I
- Ιστορία της Τέχνης II
- Τέχνη και Κινηματογράφος
- Ιστορία των Γραφικών Τεχνών
- Μεθοδολογία και Θεωρία Φιλολογίας
- Βιολογικές Έννοιες και Συστήματα
- Διαχείριση Γνώσης
- Ειδικά Θέματα Πληροφορικής
- Μεθοδολογία και Φιλοσοφία της Πληροφορικής
- Λογική στον Προγραμματισμό
- Ειδικά Θέματα στη Διαχείριση Ανθρώπινων Πόρων
- Πειραματική Ψυχολογία
- Μοντελοποίηση και Προσομοίωση

3.5 Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης

Στο Τμήμα θεσμοθετήθηκε πρόγραμμα πρακτικής άσκησης φοιτητών το 2000. Το πρόγραμμα αυτό λειτούργησε, με χρηματοδότηση από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΕΠΕΑΕΚ) και Επιστημονικό Υπεύθυνο τον Καθηγητή κ. Κώστα Γαβρόγλου, από το ακαδημαϊκό έτος 2000-2001 μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2004-2005. Από το ακαδημαϊκό έτος 2007-2008 και μετά, Επιστημονικός Υπεύθυνος είναι ο Καθηγητής κ. Χρήστος Τρικαλινός. Σύμφωνα με απόφαση της Γ.Σ. του Τμήματος, η επιτυχής συμμετοχή στο πρόγραμμα ισοδυναμεί με επιτυχή παρακολούθηση ενός κατ' επιλογήν μαθήματος.

3.6 Εκπαιδευτικές Εκδρομές

Προκειμένου οι φοιτητές/τριες να έχουν τη δυνατότητα να έλθουν επί τόπου σε επαφή με το αντίστοιχο διδασκόμενο γνωστικό αντικείμενο και να εξοικειωθούν με τη μεθοδολογία της έρευνας για θέματα Ιστορίας και Φιλοσοφίας των Επιστημών και της Τεχνολογίας, τα ακόλουθα (κατ' επιλογήν) υποχρεωτικά μαθήματα μπορεί να πλαισιώνονται από εκπαιδευτικές εκδρομές στην Ελλάδα και το εξωτερικό: Ιστορία Πολιτισμού Ι, Ιστορία Πολιτισμού ΙΙ, Ιστορία Πολιτισμού ΙΙΙ, Ιστορία Φιλοσοφίας Ι, Ιστορία Φιλοσοφίας ΙΙ, Ιστορία Φιλοσοφίας ΙΙΙ, Ιστορία των Μαθηματικών, Ιστορία των Φυσικών Επιστημών, Ιστορία της Τεχνολογίας, Επιστημονική Επανάσταση, Ιστορία Επιστημών στην Αρχαιότητα, Ιστορία Επιστημών και Τεχνικών στους Νεότερους Χρόνους, Ιστορία της Αστρονομίας.

3.7 Περιεχόμενο Μαθημάτων

Υποχρεωτικά Μαθήματα

Κ001. Ιστορία Φιλοσοφίας Ι

Αναλυτική επισκόπηση της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφικής σκέψης από τις απαρχές της ως τα τέλη της κλασικής περιόδου. Με αναφορά σε κείμενα της αρχαίας γραμματείας και σε σχετικές συλλογές αποσπασμάτων, εξετάζονται η κοσμολογική σκέψη των Προσωκρατικών και η ανάδυση του προβληματισμού γύρω από τη φύση του λόγου από στοχαστές όπως ο Ηράκλειτος, οι Ελεάτες και οι Σοφιστές. Η σωκρατική μέθοδος της απορίας και του ελέγχου. Η θεωρία των Ιδεών καθώς και η δομική ανάλυση της ψυχής και της πολιτείας από τον Πλάτωνα. Η ανάπτυξη της λογικής, της επιστημονικής μεθοδολογίας, της οντολογίας και της ηθικής εκ μέρους του Αριστοτέλη. Συζητούνται από τη σκοπιά της σύγχρονης κριτικής φιλοσοφικά προβλήματα και έννοιες που διαμορφώθηκαν κατά την ως άνω περίοδο, οι ποικίλες θέσεις, τα επιχειρήματα και οι διαμάχες που προέκυψαν κατά την εξέλιξη της αρχαίας φιλοσοφίας.

K002. Ιστορία Φιλοσοφίας II

Παρουσίαση της εξέλιξης της φιλοσοφικής σκέψης από τις απαρχές της ελληνοιστικής περιόδου ως και τον Μεσαίωνα. Η φιλοσοφία των Επικουρείων, των Στωικών και των Σκεπτικών, τόσο των Ακαδημεικών όσο και των Πυρρώνειων, και οι σχετικές διαμάχες μεταξύ των σχολών. Η βαθμιαία ανάπτυξη νεοδογματικών τάσεων, κυρίως στον χώρο του Μεσοπλατωνισμού και του Νεοπλατωνισμού. Η διαμόρφωση νέων αντιλήψεων όσον αφορά τη φύση του ανθρώπου, τη μοίρα του και τη θέση του μέσα στον κόσμο, κάτω από την επίδραση της ιουδαιοχριστιανικής παράδοσης. Οι εξελίξεις στον χώρο της θεωρίας και της μεθοδολογίας της επιστήμης. Με αναφορά σε κείμενα της αρχαίας γραμματείας και σε σχετικές συλλογές αποσπασμάτων, μελετώνται οι κύριες κατευθύνσεις που χαρακτήρισαν την αρχαία φιλοσοφία ως την ύστερη φάση της. Εξετάζονται οι νέες τάσεις που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο της Βυζαντινής φιλοσοφίας, αλλά και από θεολόγους και φιλοσόφους της Δύσης, όπως ο Αυγουστίνος, ο Βοήθιος, ο Άνσελμος, ο Θωμάς Ακινάτης και ο Όκκαμ. Συζητούνται τα βασικά οντολογικά, γνωσιολογικά και λογικά προβλήματα που τέθηκαν κατά την περίοδο αυτή, καθώς και ζητήματα που άπτονται της σχέσης μεταξύ πίστης και γνώσης. Η πρόσληψη της πλατωνικής και της αριστοτελικής παράδοσης από τον δυτικό Μεσαίωνα, με σύντομες αναφορές στις παράλληλες εξελίξεις στον χώρο της ισλαμικής σκέψης.

K003. Ιστορία Φιλοσοφίας III

Στο μάθημα αυτό περιγράφεται η εξέλιξη της φιλοσοφικής σκέψης στη Δυτική Ευρώπη κατά τους Νεώτερους Χρόνους. Συζητούνται οι βασικές θεωρίες των σημαντικότερων φιλοσόφων από τον Ντεκάρτ μέχρι και τον Καντ, με ιδιαίτερη έμφαση στις γνωσιολογικές και μεταφυσικές αντιλήψεις τους, και ειδικότερα στη διαμάχη ρασιοναλισμού και εμπειρισμού. Η παρουσίαση στηρίζεται στην ανασυγκρότηση των κυριότερων θέσεων και επιχειρημάτων τους μέσα από τη μελέτη εκτενών αποσπασμάτων των κειμένων τους. Καταδεικνύεται η συνέχεια του φιλοσοφικού προβληματισμού από τον 16ο μέχρι και τον 18ο αιώνα.

K004. Εισαγωγή στη Φιλοσοφία

Το μάθημα αποτελεί μια πρώτη συστηματική εισαγωγή στο φιλοσοφικό στοχασμό. Η υιοθετούμενη προσέγγιση αποβλέπει στην εξάσκηση στη χρήση βασικών έννοιών και λογικών εργαλείων απαραίτητων για την ανάλυση φιλοσοφικών προβλημάτων και τον έλεγχο επιχειρημάτων, και με αναφορά σε αποσπάσματα σημαντικών κειμένων από την ιστορία της φιλοσοφίας. Προτείνεται η μελέτη ζητημάτων από διάφορες θεματικές περιοχές, οι οποίες περιλαμβάνουν τη Λογική και τη Φιλοσοφία της Γλώσσας, τη Μεταφυσική, τη Γνωσιολογία και τη Φιλοσοφία της Επιστήμης, την Ηθική, την Πολιτική Φιλοσοφία, την Αισθητική, τη Φιλοσοφία της Θρησκείας και τη Φιλοσοφία της Ιστορίας.

K005. Πολιτική Φιλοσοφία

Στο μάθημα διδάσκονται στοιχεία Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας πολιτικών θεωριών, κατά το πρώτο μέρος, και κατά το δεύτερο μέρος μεθοδολογικά θέματα που αφορούν την Πολιτική Επιστήμη και την Πολιτική Φιλοσοφία, αντίστοιχα. Ιδιαίτερη

σημασία αποδίδεται στη σχέση πολιτικών θεωριών με το ιστορικό πλαίσιο μέσα στο οποίο γεννήθηκαν, καθώς και με τα φιλοσοφικά ρεύματα από τα οποία επηρεάστηκαν. Ιδιαίτερα σημασία αποδίδεται σε ορισμένους πολιτικούς στοχαστές και στο έργο τους.

K006. Ηθική

Το μάθημα αποτελεί συστηματική εισαγωγή στο φιλοσοφικό στοχασμό στο πεδίο της ηθικής. Περιλαμβάνει την εξέταση μιας σειράς μεταηθικών ζητημάτων που αναφέρονται στην υφή και στη δικαιολόγηση των ηθικών κρίσεων, την κριτική παρουσίαση των κυριότερων κανονιστικών θεωριών, ιδιαίτερα του ωφελιμισμού, της καντιανής δεοντοκρατίας και της αριστοτελικής αρετολογικής ηθικής, και ζητημάτων από το χώρο της εφαρμοσμένης ηθικής. Προτείνεται η μελέτη συγκεκριμένων προβλημάτων που αφορούν, μεταξύ άλλων, την κλωνοποίηση, την ευθανασία, τις αμβλώσεις, τη θανατική ποινή, την ηθική του πολέμου, την ηθική των επιχειρήσεων και την περιβαλλοντική ηθική. Διερευνώνται οι σχέσεις μεταξύ ηθικής και θρησκείας, πολιτικής, δικαίου και τέχνης.

K007. Γνωσιολογία και Μεταφυσική

Σκοπός του μαθήματος είναι να εξοικειώσει τους φοιτητές με διάφορες όψεις της μεταφυσικής και της γνωσιολογίας στο πλαίσιο της σύγχρονης και πρόσφατης φιλοσοφίας. Τι είναι η μεταφυσική και η γνωσιολογία. Συζήτηση μερικών από τα ακόλουθα θέματα μεταφυσικής: τι είναι τα καθόλου όντα, ρεαλισμός και νομιναλισμός για τα καθόλου· πώς μπορεί (αν μπορεί) να οριστεί η έννοια του αιτίου· ελευθερία της πράξης και ντετερμινισμός· διαχρονική ταυτότητα αντικειμένων· διαχρονική ταυτότητα προσώπων· οντολογία των δυνατών κόσμων· οντολογία των συμβάντων. Θεωρίες για την αλήθεια. Συζήτηση μερικών από τα ακόλουθα θέματα γνωσιολογίας: ο σκεπτικισμός και πώς μπορεί (αν μπορεί) να αντιμετωπιστεί· προσπάθειες να οριστεί η έννοια της γνώσης· πότε είναι μια πεποίθηση δικαιολογημένη· φιλοσοφικές θεωρίες για την αισθητηριακή αντίληψη· το παλιό και το νέο πρόβλημα της επαγωγής· a priori γνώση· τι είναι η φυσικοποιημένη γνωσιολογία.

K008. Φιλοσοφία Κοινωνικών Επιστημών

Το πρόγραμμα του Διαφωτισμού. Δομή και δράση. Αιτιοκρατία. Ορθολογική σκέψη. Ο ρόλος της θεωρίας. Θεμέλια της γνώσης. Επιστήμη και οι σκοποί της. Ανακάλυψη και διάψευση. Επιστημονικά παραδείγματα και ορθολογικό συνεχές. Η ενότητα της επιστήμης και το αίτημα αυτονομίας των κοινωνικών επιστημών:

- Κριτική του αναγωγισμού
- Μεθοδολογικός μονισμός.
- Κριτική του ολισμού. Συστήματα και λειτουργίες. Λειτουργική εξήγηση. Συστήματα και δομές.
- Ολιστικά και ατομιστικά προγράμματα στις κοινωνικές επιστήμες.
- Κριτική του Ιστορισμού
- Κριτική του Δεοντολογισμού.
- Το πρόβλημα της ενοποίησης των Κοινωνικών Επιστημών. Η μεθοδολογία και φιλοσοφία της Οικονομικής.

Κανονιστική φιλοσοφία της επιστήμης: οι σύγχρονες κριτικές. Η κοινωνιολογία της επιστήμης. Η Οικονομική της επιστήμης. Μη-αναλυτικές επιστημολογικές θεωρήσεις. Η ερμηνευτική. Η κριτική κοινωνική θεωρία. Η διαμάχη γύρω από το θετικισμό. Θεσμοί και κανόνες. Το δίλημμα του φυλακισμένου. Το κοινωνικό συμβόλαιο, κανόνες και συνεργασία. Κανόνες και ορθολογικότητα. Αξιολογικά ουδέτερη κοινωνική επιστήμη. Δεδομένα και αξίες. Οι αξίες στις κοινωνικές επιστήμες. Ορθολογικότητα και σχετικισμός. Μορφές και όρια του σχετικισμού. Δυνατότητες υπέρβασης. Λειτουργίες της επιστημονικής γνώσης. Επιστημονική εξήγηση. Επιστημονική Πρόγνωση. Η θέση της διαρθρωτικής ταυτότητας εξήγησης και πρόβλεψης. Κριτήρια επιλογής επιστημονικών υποθέσεων και θεωριών.

K009. Φιλοσοφία Φυσικών Επιστημών

Το μάθημα αποτελεί μια ιστορική εισαγωγή στη φιλοσοφία των φυσικών επιστημών και πραγματεύεται τα εξής θέματα:

- Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και ο στόχος της επιστήμης
- Η διάκριση μεταξύ επιστήμης και μη-επιστήμης
- Το πρόβλημα της επιστημονικής μεθόδου
- Η σχέση μεταξύ των φυσικών και των κοινωνικών επιστημών
- Ο χαρακτήρας της επιστημονικής εξήγησης
- Οι διαδικασίες ελέγχου των επιστημονικών θεωριών
- Η αλλαγή των επιστημονικών θεωριών και οι επιστημονικές επαναστάσεις
- Η επιστημονική πρόοδος
- Το πρόβλημα του επιστημονικού ρεαλισμού
- Κοινωνιολογικές και φεμινιστικές προσεγγίσεις της επιστήμης.

Στην ανάλυση αυτών των θεμάτων γίνονται αναφορές στα έργα των: Αριστοτέλη, Πλάτωνα, Bacon, Γαλιλαίου, Descartes, Νεύτωνα, Hume, Kant, Whewell, Mill, Poincare, Duhem, Λογικών Θετικιστών, Popper, Kuhn, Feyerabend.

K010. Φιλοσοφία της Γλώσσας

Σκοπός του μαθήματος είναι να γνωρίσουν οι φοιτητές διάφορες πλευρές της σύγχρονης και πρόσφατης φιλοσοφίας της γλώσσας. Θα συζητήσουμε μερικά από τα ακόλουθα θέματα που αφορούν συγκεκριμένες κατηγορίες γλωσσικών εκφράσεων: απόψεις για τη σημασιολογία των κύριων ονομάτων· η θεωρία του Russell για τις οριστικές περιγραφές· οι δεικτικές εκφράσεις· οι προτάσεις του τύπου “Ο Χ γνωρίζει ότι ...” κλπ· οι υποθετικοί λόγοι του πραγματικού και οι υποθετικοί λόγοι του αντίθετου προς το πραγματικό· η σημασιολογία των ασαφών λέξεων. Θα συζητήσουμε επίσης μερικά από τα ακόλουθα θέματα που αφορούν γενικότερα τη γλώσσα: η διάκριση του Frege ανάμεσα στο νόημα και την αναφορά· η σημασιολογία του Davidson· η προσπάθεια του Grice να ορίσει την έννοια της σημασίας και οι αναλύσεις του για την υποδήλωση· οι στοχασμοί του Wittgenstein για τη γλώσσα· οι σημασιολογικές απόψεις του Dummett· οι θέσεις του Quine για την απροσδιοριστία της μετάφρασης· οι θεωρίες του Chomsky για τη γλωσσική γνώση.

K011. Φιλοσοφία του Νου

Εξετάζονται τα διάφορα θέματα που αφορούν τη φύση του νου και τη σχέση νου και

σώματος. Ο γενικός στόχος μας είναι η παρουσίαση των κεντρικών μεταφυσικών απόψεων όπως ο δυϊσμός, ο συμπεριφορισμός, ο εξαλειπτισμός, ο αναγωγισμός, ο μη-αναγωγιστικός υλισμός, ο λειτουργισμός και ο εξαλειπτικός υλισμός. Στο ερευνητικό μας πεδίο εμπίπτουν επίσης θέματα όπως η συνείδηση, η νοητική αιτιότητα, η ψυχολογία του κοινού νου κλπ.

K012. Θεωρία Δικαίου και Θεσμών

Στο μάθημα αυτό θα ασχοληθούμε με βασικά προβλήματα της φιλοσοφίας του δικαίου (τι είναι το δίκαιο, ποια η διαφορά του κανόνα δικαίου από τα άλλα είδη κανόνων, πώς θεμελιώνεται η υποχρέωσή μας υπακοής στο δίκαιο, ποια πρέπει να είναι η σχέση δικαίου και ηθικής, κλπ.), ενώ θα αναφερθούμε στο έργο μεγάλων θεωρητικών του δικαίου (Hart, Kelsen, Finnis, Fuller, Dworkin, Posner αλλά και Rawls, Nozick) και στις σημαντικότερες σχολές σκέψης: Θετικισμό, Θεωρίες Φυσικού Δικαίου, Αμερικάνικο Νομικό Ρεαλισμό, Οικονομική Ανάλυση του Δικαίου και Κριτική Νομική Θεωρία).

K013. Ιστορία Πολιτισμού I (Αρχαιότητα)

Στόχος είναι η μελέτη του πολιτισμού της ελληνικής και ρωμαϊκής αρχαιότητας, η πρόσληψη του οποίου, κατά το παρελθόν αλλά και στην εποχή μας, χαρακτηρίζεται από διαδοχικές παλινδρομήσεις, εξάρσεις και υποχωρήσεις, ενδεικτικές των αισθημάτων αξίας ή απαξίας, έλξης ή αποστροφής που ο πολιτισμός αυτός προκάλεσε και προκαλεί στους αποδέκτες του. Θέματα όπως η τραγωδία, η φιλοσοφία, ο μύθος, ο έρωτας, η πολιτική πράξη, η τέχνη, η τεχνολογία, ο πόλεμος κ.ά. εξετάζονται μέσα από τις υπάρχουσες (φιλολογικές ή εικαστικές) μαρτυρίες και αξιολογείται η (θετική ή αποθετική) επίδρασή τους.

K014. Ιστορία Πολιτισμού II (Μεσαιώνας)

Σκοπός του μαθήματος είναι να καταστήσει δυνατή μια πρώτη προσέγγιση και μια -κατά το δυνατόν- συνολική θεώρηση και κατανόηση των ιδιομορφιών του δυτικοευρωπαϊκού μεσαιωνικού πολιτισμού. Εν όψει του διδακτικού σκοπού, δεν επιχειρείται παρουσίαση γεγονότων, αλλά ανάλυση των βασικών γνωρισμάτων που χαρακτηρίζουν την εποχή και ιδιαίτερα εκείνων τα οποία εμφανίζουν διατοπική και διαχρονική ισχύ. Στο πρώτο μέρος εξετάζονται οι μεσαιωνικές δοξασίες σε βασικά θέματα (χώρος-χρόνος-άνθρωπος), ώστε να καταστεί φανερός ο τρόπος σκέψης του μεσαιωνικού ανθρώπου. Στο δεύτερο μέρος, που κινείται κυρίως στο πλαίσιο της κοινωνικής και οικονομικής ιστορίας, εξετάζονται οι παράγοντες και οι θεσμοί που διαμορφώνουν τη μεσαιωνική ζωή στην ιστορική πραγματικότητα (γεωργική παραγωγή, κοινωνική διαστρωμάτωση, ιπποτισμός, μεσαιωνική πόλη κ.ά.)

K015. Ιστορία Πολιτισμού III (Νεότεροι Θεσμοί)

Σκοπός του μαθήματος είναι να υποβοηθήσει τους φοιτητές στο σχηματισμό μιας εικόνας των ευρωπαϊκών πολιτιστικών ρευμάτων από το 16ο αι. και μετέπειτα, η οποία μπορεί να χρησιμεύσει κατόπιν ως πλαίσιο εξειδικευμένων μαθημάτων. Σκιαγραφείται μια εικόνα της ευρωπαϊκής πολιτιστικής ζωής από την Αναγέννηση μέχρι τις αρχές του 20ου αιώνα. Εν όψει της μεγάλης εκτάσεως του αντικειμένου, η

προσπέλασή του επιχειρείται κατά δύο τρόπους. Είτε εξετάζεται μια ορισμένη εποχή ή ένα συγκεκριμένο φαινόμενο κατά βάθος, είτε εντοπίζονται και παρουσιάζονται στοιχεία και γραμμές εξέλιξης που είναι χαρακτηριστικά για όλες τις ευρωπαϊκές χώρες και εκτείνονται σε μακρά χρονικά διαστήματα. Με αυτήν την οπτική εξετάζονται φαινόμενα όπως π.χ. η Αναγέννηση, η Μεταρρύθμιση, ο Γαλλικός κλασικισμός του 17ου αιώνα, ο πολιτισμός του Μπαρόκ, ο Ρομαντισμός κ.ά., ή απομονώνονται και αναλύονται νήματα μακρότερων εξελίξεων, όπως π.χ. η πορεία σχηματισμού των εννοιολογικών και οργανωτικών θεμελίων των συγχρόνων ευρωπαϊκών κρατών από τις πρώιμες μορφές “υπαλληλίας” μέχρι τα συνταγματικά κράτη του 19ου αιώνα.

K016. Ιστορία των Μαθηματικών

Το μάθημα καλύπτει μια περίοδο 3600 ετών της ιστορίας των μαθηματικών, από το 1800 π.Χ. έως περίπου το 1800 μ.Χ. Σκοπός του είναι να εξηγήσει πώς αναπτύχθηκαν στην πορεία του χρόνου οι μαθηματικές ιδέες και πρακτικές, πώς επέδρασαν στην ανάπτυξη των μαθηματικών οι κοινωνικοί και πολιτισμικοί παράγοντες και, αντιστρόφως, πώς τα μαθηματικά επηρέασαν την κοινωνία και τον πολιτισμό.

- Τα μαθηματικά στη Μεσοποταμία και στην Αίγυπτο: Αριθμητικά συστήματα, αριθμητική, γεωμετρία: οι πηγές και τα προβλήματα που θέτουν: επιδράσεις.
- Τα αρχαία ελληνικά μαθηματικά: Ο χαρακτήρας τους (γεωμετρία, λογική, αξιωματική δομή, μαθηματική απόδειξη): οι πηγές και τα προβλήματα που θέτουν: τα κλασικά προβλήματα: θεωρία αναλογιών και ασυμμετρία: το έργο συγκεκριμένων μαθηματικών: τα μαθηματικά στην Ύστερη Αρχαιότητα.
- Τα μαθηματικά στον ισλαμικό κόσμο: οι μεταφράσεις των αρχαίων ελληνικών κειμένων: τα ινδο-αραβικά ψηφία και το δεκαδικό θεσιακό σύστημα: άλγεβρα: το έργο συγκεκριμένων μαθηματικών.
- Τα μαθηματικά στη μεσαιωνική Ευρώπη: οι μεταφράσεις των ελληνικών και αραβικών κειμένων: το έργο συγκεκριμένων μαθηματικών: τα μαθηματικά στο Βυζάντιο.
- Τα πρώιμα νεότερα μαθηματικά: η αναγέννηση των ελληνικών μαθηματικών: η άλγεβρα την εποχή της Αναγέννησης: η επίλυση των εξισώσεων τρίτου και τετάρτου βαθμού: ο François Viète και η ανάδυση των νεότερων μαθηματικών: το έργο συγκεκριμένων μαθηματικών.
- Δέκατος έβδομος αιώνας: αναλυτική γεωμετρία: θεωρία αριθμών: η θεωρία των εξισώσεων: η ανάδυση της έννοιας της πιθανότητας: οι πρόδρομοι του Απειροστικού Λογισμού: οι Newton, Leibniz και η δημιουργία του Απειροστικού Λογισμού.
- Δέκατος όγδοος αιώνας: θέματα από την ιστορία των μαθηματικών του 18ου αιώνα.

Το μάθημα ολοκληρώνεται με ένα περίγραμμα των μαθηματικών που αναπτύχθηκαν μετά τον 18ο αιώνα.

K017. Ιστορία Φυσικών Επιστημών

Το μάθημα πραγματεύεται ορισμένα σημαντικά επεισόδια από την ιστορία των φυσικών επιστημών και επικεντρώνεται στην εξέλιξη των φυσικών θεωριών μετά τον 17ο αιώνα. Μεταξύ των θεμάτων που εξετάζονται είναι:

- Η μελέτη της κίνησης και βαρύτητας από τον Αριστοτέλη έως το Νεύτωνα.
- Η Νευτώνεια κοσμολογία.
- 18ος αιώνας - οι θεωρίες σχετικά με τη θερμότητα και τον ηλεκτρισμό.
- 19ος αιώνας - η ανάπτυξη της θερμοδυναμικής και της μακροσκοπικής θεώρησης της φύσης, η διαμόρφωση της ατομικής θεωρίας και της μικροσκοπικής θεώρησης της φύσης, η κυματική θεωρία του φωτός και η μελέτη των ηλεκτρομαγνητικών φαινομένων.
- Οι μεγάλες ανακαλύψεις στα τέλη του 19ου αιώνα: ακτίνες X, ραδιενέργεια, ηλεκτρόνια, αργό.
- Αρχές του 20ου αιώνα - ο αιθέρας και η θεωρία της σχετικότητας, η κβαντική επανάσταση και η μελέτη της δομής του ατόμου.

K018. Ιστορία της Βιολογίας

- Γενική Επισκόπηση.
- Αντιλήψεις για τα περί των φαινομένων της ζωής κατά την Αρχαιότητα και τον Μεσαίωνα. Στους πρωτόγονους λαούς, στις πολιτισμένες χώρες της Ανατολής, στην κλασσική αρχαιότητα στην Ελλάδα, στην Ελληνιστική περίοδο, στη Ρωμαϊκή περίοδο, στους Άραβες, στους πρώτους Χριστιανικούς αιώνες.
- Διαφοροποίηση των αντιλήψεων για τη ζωή κατά την Αναγέννηση (16ος, 17ος αιώνας). Βιταλιστική και Μηχανιστική αντίληψη του κόσμου. Φυσική ιστορία, ταξινόμηση με βάση την σταδιακή αύξηση της πολυπλοκότητας, μικροσκοπία, το κύτταρο, προσχηματισμός, επιγένεση, αυτόματη γένεση, φυσιολογία.
- Η φυσική ιστορία την εποχή του Διαφωτισμού (18ος αιώνας). Απελευθέρωση των ιδεών και των δραστηριοτήτων του ανθρώπου από την θρησκεία, την κοσμική εξουσία και εν μέρει και της μεταφυσικής. Ταξινομικό σύστημα Λινναίου, επέκταση της χρήσης του πειράματος, ανατομία και συγκριτική ανατομία, εμβρυολογία.
- Η συγκρότηση της βιολογίας ως επιστήμη, ανάδειξη νέων κλάδων Μετασχηματισμός των παραδοσιακών ιδεών για τη ζωή (19ος αιώνας). Ενοποίηση της βοτανικής και της ζωολογίας. Φιλοσοφία της φύσης, φυσική θεολογία και μηχανοκρατικός υλισμός. Κυτταρική θεωρία, κατάρριψη της αυτογένεσης, εξελικτισμός, Κυτταρολογία, εμβρυολογία, φυσιολογία, μικροβιολογία και γεωλογία.
- Ο αιώνας της κλασσικής γενετικής, της γενετικής των πληθυσμών, των θεωριών για την προέλευση της ζωής και της μοριακής βιολογίας (20ος αιώνας). Προσδιορισμός της φύσης του γονιδίου, και της μοριακής δομής του, μαθηματικοποίηση της γενετικής, νεοδαρβινισμός (πρώτο μισό 20ου αιώνα), προσδιορισμός της λειτουργίας του γονιδίου, γονιδιακή ρύθμιση, γενετική μηχανική, βιοπληροφορική, οργανισμοί-πρότυπα συστήματα μελέτης (δεύτερο μισό 20ου αιώνα).
- Βιοτεχνολογία και εμπορευματοποίηση του γενετικού υλικού, Πρόγραμμα Ανθρώπινου γονιδιώματος, αναπτυξιακή βιολογία, τεχνολογικές εξελίξεις στον 20ο αιώνα.
- Η εποχή των -ωμα, της βιοπληροφορικής και των τεχνολογιών μαζικής ανάλυσης (21ος αιώνας). Η μετάβαση από την γενετική στην γονιδιωματική, από την μελέτη του επιμέρους στη μελέτη του όλου. Εφαρμογές τεχνολογιών μαζικής ανάλυσης, εξατομικευμένη ιατρική, γενετικά τροποποιημένα προϊόντα, βιοηθικά διλήμματα.

K019. Ιστορία της Τεχνολογίας

Εισαγωγή στην ιστορία της τεχνολογίας που συνδυάζει την επισκόπηση της ιστορίας της τεχνολογίας στις κοινωνίες των νεότερων χρόνων με συγκρίσεις με την ιστορία των τεχνικών σε παραδείγματα άλλων κοινωνιών (τεχνικές της Μεσοποταμίας και της Αιγύπτου, Κινεζικές και Ινδικές τεχνικές, τεχνικές της Κεντρικής και Νότιας Αμερικής, τεχνικές της κλασικής, ελληνιστικής και ρωμαϊκής αρχαιότητας, τεχνικές των υποπεριόδων του Δυτικού “μεσαίωνα”, του Βυζαντίου και του Ισλάμ, τεχνικές της Αναγέννησης). Από την εφεύρεση μέχρι και την τροποποίηση στη χρήση των διαφόρων μηχανών και δικτύων μηχανών (ατμομηχανών, ηλεκτρογεννητριών και ηλεκτρονικών υπολογιστών), η έμφαση στην επισκόπηση των νεότερων χρόνων θα δοθεί σε ότι έχει προσληφθεί ως μηχανή παγκόσμιας χρήσης.

K020. Εισαγωγή στην Ιστορία της Τέχνης

Το μάθημα αυτό είναι εισαγωγή στην Ιστορία της Τέχνης από τους προϊστορικούς χρόνους έως τη σημερινή εποχή. Επιλεγμένα έργα, κυρίως από το χώρο της ζωγραφικής, της γλυπτικής και της αρχιτεκτονικής, μελετώνται και αναλύονται με έμφαση στην τεχνοτροπία, το περιεχόμενο, τις τεχνικές, αλλά και το ιστορικό και κοινωνικό πλαίσιο μέσα στο οποίο έχουν φιλοτεχνηθεί. Οι φοιτητές μαθαίνουν να αντιλαμβάνονται την τέχνη ως δημιουργική δραστηριότητα (ή ως το αποτέλεσμα δημιουργικής δραστηριότητας) με στόχο την κατανόηση του κόσμου και την αποκάλυψη σκέψεων και συναισθημάτων. Εξοικειώνονται με τις σημαντικότερες κατηγορίες τέχνης (π.χ. τοπιογραφία, ηθογραφία, αφηγηματική ζωγραφική, προσωπογραφία), όπως και με ορολογία, συμβάσεις και θεσμούς σχετικούς με τη δυτική τέχνη. Τέλος, μέσα από κριτική εξέταση και ανάλυση έργων οι φοιτητές απελευθερώνονται σε μεγάλο βαθμό από συμβατικές προκαταλήψεις που αποτελούν εμπόδιο στην κατανόηση και απόλαυση της τέχνης.

K021. Ιστορία Οικονομικής Σκέψης

Οικονομικές ιδέες κατά την αρχαιότητα και τον Μεσαίωνα. Προκλασική οικονομική σκέψη: εμποροκρατία και φυσιοκρατία. Η κλασική σχολή οικονομικής σκέψης: Smith, Ricardo, Say, Malthus, J.S. Mill. Ο σοσιαλισμός και ο Marx. Η οριακή σχολή: Jevons, Walras, Menger. Η νεοκλασική σχολή οικονομικής σκέψης: Marshall, Edgeworth, Pareto, Fisher, Clark. Εναλλακτικές (ετερόδοξες) προσεγγίσεις: Η Γερμανική Ιστορική και η Αμερικάνικη Θεσμική Σχολή. Η Κεϋνσιανή Επανάσταση.

K022. Εισαγωγή στην Ψυχολογία

Το μάθημα προσφέρει μία συστηματική εισαγωγή στην μεθοδολογία, ιστορία και θεωρία της ψυχολογίας. Εξετάζονται οι βιολογικές βάσεις της συμπεριφοράς και της νόησης καθώς και η οντογενετική τους ανάπτυξη. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην θεωρία και μεθοδολογία της γνωστικής ψυχολογίας με αναλυτική αναφορά στις λειτουργίες της αντίληψης, της μνήμης, της μάθησης και της παραγωγής και κατανόησης του προφορικού και γραπτού λόγου. Το δεύτερο μέρος του μαθήματος καλύπτει θέματα που ανήκουν στην κοινωνική και κλινική ψυχολογία. Διερευνούνται θέματα σχετικά με τα κίνητρα, τα συναισθήματα, τη συνείδηση καθώς και με τις

επιρροές του κοινωνικού πλαισίου. Αναπτύσσονται περιληπτικά οι κυριότερες ψυχοθεραπευτικές σχολές και γίνεται μία συζήτηση σχετικά με την κλινική έρευνα και το μέλλον της ψυχοθεραπευτικής πράξης.

K023. Εισαγωγή στις Νευροεπιστήμες

Το επιστημολογικό διεπιστημονικό σχέδιο των νευροεπιστημών επιδιώκει την διερεύνηση όλων των παραμέτρων, από τις πιο μικροσκοπικές μέχρι τις μακροσκοπικές, που παρεμβαίνουν στη δομή και τη λειτουργία του νευρικού συστήματος και τις σχέσεις του με το συμπεριφέρεσθαι. Παρουσιάζονται εισαγωγικά τα ιστορικά και μεθοδολογικά προβλήματα αυτού του διακλαδικού πεδίου.

K024. Γνωσιακή Επιστήμη

Η γνωσιακή επιστήμη είναι η 'νέα' επιστήμη του νου. Μελετά τα φαινόμενα της νόησης μέσα από ένα διεπιστημονικό πλαίσιο που συγκροτείται κυρίως από την συνεργασία ανάμεσα στην ψυχολογία και την πληροφορική (τεχνητή νοημοσύνη) αλλά συμπεριλαμβάνει και την φιλοσοφία και τις νευροεπιστήμες. Στο μάθημα γίνεται μία ιστορική αναδρομή της γνωσιακής επιστήμης, εξηγώντας τις συνθήκες μέσα από τις οποίες αναδύθηκε και περιγράφοντας τα προβλήματα και ερωτήματα που προσπαθεί να επιλύσει. Περιγράφονται οι διαφορετικές μεθοδολογίες που χρησιμοποιούνται για την σημερινή προσέγγιση των νοητικών διεργασιών, συμπεριλαμβανομένης της εμπειρικής, πειραματικής έρευνας της γνωστικής ψυχολογίας, των απεικονιστικών μεθόδων των νευροεπιστημών και τις προσομοίωσης της τεχνητής νοημοσύνης. Εξετάζονται τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα μιας μηχανιστικής προσέγγισης της νόησης και το φαινόμενο της συνείδησης. Τέλος, προσεγγίζονται μερικά από τα φιλοσοφικά ζητήματα της γνωσιακής επιστήμης, όπως το πρόβλημα της προθετικότητας και το πρόβλημα του ποιοτικού χαρακτήρα της εμπειρίας.

K025. Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία

Εντατική διδασκαλία της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με βάση αντιπροσωπευτικά κείμενα συγγραφέων (πεζογράφων κυρίως) από τον 5ο π.Χ. έως τον 5ο μ.Χ. αιώνα (Ηρόδοτος, Θουκυδίδης και άλλοι ιστορικοί, ρήτορες από τον Ανδοκίδα έως τον Δημοσθένη, φιλόσοφοι, όπως Πλάτων και Αριστοτέλης, συγγραφείς της ελληνιστικής και ρωμαϊκής περιόδου). Τα κείμενα εικονογραφούν σημαντικές πτυχές του αρχαίου πολιτισμού (ιδεολογία, οικονομία, μυθολογία, θεολογία, πολιτική, φιλοσοφία, μαθηματικά, αστρονομία, φυσική, ιατρική, μουσική κλπ.) και παρέχουν το έναυσμα για εμβάθυνση στον πολιτισμό αυτόν και στις ποικίλες μορφές επιβίωσής του.

K026. Στοιχεία Λογικής και Θεωρίας Συνόλων

Άλγεβρα συνόλων. Σχέσεις, σχέσεις ισοδυναμίας και σχέσεις διάταξης. Συναρτήσεις. Πληθικότητα συνόλων. Άτυπες πλάνες. Προτασιακή λογική: πίνακες αλήθειας, ταυτολογικές συνεπαγωγές, τυπικές αποδείξεις. Κατηγορηματική λογική: πρωτοβάθμιες γλώσσες, λογικές συνεπαγωγές.

K027. Εισαγωγή στη Μαθηματική Ανάλυση I

Ανάλυση βασικών εννοιών και παρουσίαση της πραγματικής ευθείας. Ακολουθίες,

όρια. Συνέχεια συνάρτησης μιας πραγματικής μεταβλητής. Παραγωγή και εφαρμογές. Στοιχεία ολοκλήρωσης. Μέθοδοι ολοκλήρωσης I.

K028. Εισαγωγή στη Μαθηματική Ανάλυση II

Μέθοδοι ολοκλήρωσης II, εφαρμογές ολοκληρωμάτων. Στοιχεία Αναλυτικής Γεωμετρίας στο επίπεδο (κωνικές τομές) και στο χώρο. Στοιχεία Γραμμικής Άλγεβρας και διανυσματικών χώρων. Παρουσίαση βασικών αλγεβρικών θεωριών και δομών.

K029. Εισαγωγή στη Νευτώνεια Μηχανική και τη Θεωρία Σχετικότητας

Εισαγωγή στις έννοιες και τεχνικές της κλασικής Φυσικής. Στη Νευτώνεια Μηχανική θα δοθεί έμφαση στην κατανόηση των νόμων του Νεύτωνα και των νόμων διατήρησης ορμής και ενέργειας. Θα υπάρξει επίσης μια εισαγωγή στην ειδική θεωρία της Σχετικότητας και, κυρίως, στις αλλαγές που έχει επιφέρει στις διαδικασίες μέτρησης. Για όλα τα παραπάνω, τα μαθηματικά που θα χρειαστούν διδάσκονται είτε στο μάθημα K027 είτε από τους διδάσκοντες του μαθήματος.

K030. Εισαγωγή στη Θερμοδυναμική και τον Ηλεκτρομαγνητισμό

Στοιχειώδεις έννοιες του ηλεκτρομαγνητισμού. Οι νόμοι του Coulomb, Ohm και Gauss. Τα πειράματα του Faraday. Η έννοια του ηλεκτρικού πεδίου. Γενική επισκόπηση των εξισώσεων Maxwell. Ο χαρακτήρας των θερμικών φαινομένων και οι νόμοι της θερμοδυναμικής. Οι προσπάθειες ανάλυσης των θερμικών φαινομένων με μεθόδους της κλασικής μηχανικής. Στοιχεία της στατιστικής μηχανικής.

K031. Αρχές Οικονομικής I

Μεθοδολογικά θεμέλια της Οικονομικής. Κλάδοι της Οικονομικής και βασικές οικονομικές υποθέσεις. Η καμπύλη παραγωγικών δυνατοτήτων. Οι αγορές αγαθών: ζήτηση, προσφορά, ισορροπία και η έννοια της ελαστικότητας. Θεωρία καταναλωτή. Οικονομικά συστήματα: αγορά, μεικτή και σχεδιασμένη οικονομία. Θεωρία της επιχείρησης. Αγοραίες δομές: τέλειος ανταγωνισμός, καθαρό μονοπώλιο, ατελής ανταγωνισμός, ολιγοπώλιο. Παραγωγικοί συντελεστές. Στοιχεία δεοντολογικής Οικονομικής.

K032. Αρχές Οικονομικής II

Η αναλυτική οπτική της Μακροοικονομικής. Βασικές μακροοικονομικές έννοιες και η κυκλική ροή του εισοδήματος. Συνολική ζήτηση και προσφορά. Κλασικές και Κεϋνσιανές θεωρίες. Προσδιορισμός του εθνικού εισοδήματος. Συναρτήσεις κατανάλωσης και αποταμίευσης. Επένδυση, δημόσιες δαπάνες, εξαγωγές και εισαγωγές. Πολλαπλασιαστές και δημοσιονομική πολιτική. Αγορά χρήματος και νομισματική πολιτική. Ανεργία και πληθωρισμός. Η καμπύλη Phillips. Νέο-Κεϋνσιανές και νεοκλασικές προσεγγίσεις. Διεθνές εμπόριο. Στοιχεία οικονομικής μεγέθυνσης.

K033. Εισαγωγή στις Κοινωνικές και Ανθρωπιστικές Επιστήμες

Το εισαγωγικό αυτό μάθημα φιλοδοξεί να προσφέρει μία κατά το δυνατόν αντιπροσωπευτικότερη εικόνα εκείνων των επιστημών που έχουν ως αντικείμενο την ανθρώπινη κοινωνική συμπεριφορά, τόσο από την πλευρά της ιστορικής τους εμφάνισης και των

λόγων που τις δημιούργησαν, όσο και των βασικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει και των εννοιών που χρησιμοποιεί κάθε μία εξ αυτών για την προσέγγιση των κοινωνικών φαινομένων. Θα εξειδικευθεί συνεπώς η ειδικότερη προβληματική κάθε κοινωνικής επιστήμης, οι γνωστικοί λόγοι που συνέβαλαν στη δημιουργία της, καθώς και οι βασικές έννοιες που αναπτύσσει για να διαπραγματευθεί τα προβλήματά της. Ιδιαίτερη έμφαση θα αποδοθεί στην Οικονομική Επιστήμη ως πλέον προηγμένη κοινωνική επιστήμη: θα παρουσιαστούν συνεπώς τα κυριώτερα θέματα που την απασχολούν, οι κύριες επιστημονικές τάσεις που επικρατούν στο χώρο, καθώς και ορισμένα θεμελιώδη μεθοδολογικά προβλήματα του κλάδου.

K034. Βιολογία

- Η Βιολογία ως Επιστήμη (Σύντομο χρονικό της Ιστορίας της βιολογίας). Βασικές ιδιότητες της ζωής.
- Η χημεία της ζωής (Ιεραρχία της μοριακής οργάνωσης του κυττάρου. Βιολογικά μακρομόρια, δομή και λειτουργία). Ενέργεια και μεταβολισμός (Νόμοι της θερμοδυναμικής Βιόσφαιρα. Βιολογικά συστήματα, Ροή ενέργειας στη βιόσφαιρα, στο κύτταρο. Ροή πληροφορίας στα κύτταρα, στο ίδιο το κύτταρο. Κυτταρικός μεταβολισμός. Ρύθμιση του μεταβολισμού.)
- Κύτταρο, δομή και λειτουργία (Κυτταρική θεωρία. Προκαρυωτικά και ευκαρυωτικά κύτταρα. Βιολογικές μεμβράνες. Κυτταρικά οργανίδια. Πυρήνας.). Κυτταρικός κύκλος (Φάσεις και Ρύθμιση του κυτταρικού κύκλου. Κυτταρική διαίρεση. Κυτταρικός θάνατος.).
- Το Γενετικό Υλικό, DNA (Δομή και Λειτουργία του DNA). Ροή της γενετικής πληροφορίας.
- Γενετική (Mendel και Κλασσική Γενετική). Μεταλλάξεις (Μεταλλαξογόνοι παράγοντες. Είδη μεταλλαγών. Επιδιορθωτικοί μηχανισμοί.).
- Προκαρυωτικοί μικροοργανισμοί, ιοί (Οι μικροοργανισμοί ως εργαλεία της βασικής και εφαρμοσμένης βιολογικής έρευνας.). Γονιδιακή ρύθμιση (Ρυθμιστικές αλληλουχίες του DNA. Μεταγραφικοί παράγοντες.). Αρχές Μοριακής Βιολογίας.
- Βιοτεχνολογία (Τεχνολογία του Ανασυνδυασμένου DNA. Διαγονιδιακή Τεχνολογία.).
- Ιστοί, όργανα, συστήματα (Ειδικότερα, δομή και λειτουργία του νευρικού και ανοσολογικού συστήματος.).
- Προέλευση και εξέλιξη της ζωής (Απόψεις για την προέλευση και εξέλιξη της ζωής πριν από το Δαρβίνο. Δαρβίνος και φυσική επιλογή. Η νέα σύνθεση.).
- Σύγχρονα θέματα της βιολογίας (Πρόγραμμα αλληλούχησης των βάσεων του ανθρώπινου γονιδιώματος αλλά και άλλων οργανισμών. Βιοενέργεια.). Τεχνολογίες και εφαρμογές της σύγχρονης βιολογίας. (Γονιδιωματική, πρωτεϊνωμική, βιοπληροφορική, τεχνολογία των βλαστικών κυττάρων. Εξωσωματική γονιμοποίηση, γονιδιακή θεραπεία, κλωνοποίηση.)
- Οικολογία (Το χρονικό της οικολογίας. Βασικές έννοιες της Οικολογίας.).

K035. Στατιστική

- Περιγραφική Στατιστική: Γραφικές μέθοδοι παρουσίασης στατιστικών δεδομένων. Μέτρα κεντρικής τάσης, διασποράς, ασυμμετρίας, κύρτωσης.
- Στοιχειώδεις πιθανότητες. Θεώρημα ολικής πιθανότητας και τύπος (Θεώρημα) του Bayes. Διακριτές και συνεχείς κατανομές: Poisson, διωνυμική, κανονική. Μέση τιμή και διασπορά, συντελεστής μεταβολής.
- Διαστήματα εμπιστοσύνης και έλεγχοι υποθέσεων για τις παραμέτρους ενός κανονικού πληθυσμού και δύο ανεξαρτήτων κανονικών πληθυσμών.
- Γραμμική προσαρμογή δεδομένων με τη μέθοδο των ελαχίστων τετραγώνων.
- Πίνακες συνάφειας. χ^2 -Έλεγχος προσαρμοστικότητας. χ^2 -Έλεγχος ανεξαρτησίας.

Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικά Μαθήματα

Φ101. Φιλοσοφία Επιστήμης Ι

Η φιλοσοφία της επιστήμης συγκροτήθηκε ως διακεκριμένος τομέας της φιλοσοφίας στον εικοστό αιώνα, κυρίως μέσω του έργου των Λογικών Θετικιστών. Αντικείμενο του μαθήματος είναι η παρουσίαση τόσο του ρεύματος του Λογικού Θετικισμού, με τους προδρόμους και τους επιγόνους του, όσο και άλλων φιλοσόφων που συνέβαλαν με το έργο τους στη διαμόρφωση της σύγχρονης εικόνας της φιλοσοφίας της επιστήμης. Συγκεκριμένα, εκτός από το έργο των λογικών θετικιστών, όπως αυτό των Carnap, Neurath και Schlick, θα μελετηθεί επίσης το έργο των Popper, Lakatos, Kuhn και Feyerabend, καθώς και νεώτερες, κοινωνιολογικού χαρακτήρα, προσεγγίσεις. Τα θέματα που θα εξεταστούν στην ιστορική διαδρομή των επιμέρους ρευμάτων είναι η διάκριση της επιστήμης από τη μεταφυσική και την ψευδο-επιστήμη, ο ιδιαίτερος χαρακτήρας της επιστημονικής έρευνας, ο έλεγχος των επιστημονικών θεωριών, η σχέση παρατήρησης-θεωρίας, ο τρόπος εξέλιξης της επιστήμης, η ορθολογικότητα της επιστήμης, ο χαρακτήρας της επιστημονικής κοινότητας και οι σχέσεις της επιστήμης με την κοινωνία.

Φ102. Φιλοσοφία Επιστήμης ΙΙ

Συστηματική μελέτη κεντρικών προβληματισμών στη φιλοσοφία της επιστήμης. Το πρόβλημα της μεθόδου. Χαρακτηρισμός και δικαιολόγηση. Το πρόβλημα της επαγωγής. Θεωρίες επικύρωσης επιστημονικών θεωριών. Μοντέλα επιστημονικής εξήγησης. Το ζήτημα της αλλαγής θεωριών. Ρεαλισμός, εργαλειοκρατία και εμπειρισμός. Φυσικοποιημένη φιλοσοφία της επιστήμης. Νόμοι της φύσης. Αντικειμενικότητα και σχετικισμός.

Φ103. Φιλοσοφία του Δικαίου

Το μάθημα αποτελεί συνέχεια του μαθήματος “Θεωρία Δικαίου και Θεσμών”. Εδώ θα συζητήσουμε θέματα όπως ο ρόλος του δικαστή σε μια δημοκρατική κοινωνία, το δίκαιο ως φορέας πολιτικής ισχύος, η σύγκρουση οικονομικής αποτελεσματικότητας και κοινωνικής δικαιοσύνης, οι διακρίσεις βάσει του φύλου κατά την απονομή δικαιοσύνης κλπ. Μεγαλύτερη έμφαση θα δοθεί στη σχέση δικαίου και ηθικής, καθώς οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα ασχοληθούν με μία σειρά θεμάτων από τη σκοπιά της φιλοσοφίας του δικαίου και της εφαρμοσμένης ηθικής (αμβλώσεις, ευθανασία, γάμος

ομοφυλοφίλων, κλωνοποίηση, φέρουσες μητέρες, πορνογραφία, θανατική ποινή, ρατσιστικός λόγος, κλπ.).

Φ104. Αισθητική

Εξετάζονται διάφορες προσεγγίσεις σε σχέση με θέματα αισθητικής όπως η φύση των αισθητικών ιδιοτήτων και εννοιών, η αισθητική αξία, η αντικειμενικότητα της αισθητικής κρίσης, η αισθητική εμπειρία, η ερμηνεία και αξιολόγηση έργων τέχνης, ο ορισμός της τέχνης, η έννοια της αναπαράστασης κλπ.

Φ105. Λογική

Το μάθημα αυτό προεκτείνει το υποχρεωτικό μάθημα λογικής. Κυρίως θα ασχολούμαστε με τον κατηγορηματικό λογισμό (γνωστό και ως θεωρία ποσόδειξης): θα δούμε τι είναι οι πρωτοβάθμιες γλώσσες και τι οι πρωτοβάθμιες θεωρίες, θα μάθουμε αποδεικτικές τεχνικές (ακολουθώντας είτε τη μέθοδο της φυσικής παραγωγής είτε τη λεγόμενη μέθοδο των δένδρων) και θα εξασκηθούμε στη μετάφραση από τα ελληνικά στο συμβολικό ιδίωμα του κατηγορηματικού λογισμού και αντίστροφα· θα γίνει επίσης αναφορά στο θεώρημα πληρότητας. Στη συνέχεια θα ασχολούμαστε με την τροπική λογική (δηλαδή τη λογική των εννοιών του αναγκαίου και του δυνατού) μαθαίνοντας τα βασικά γνωρίσματα διάφορων συστημάτων της.

Φ106. Φιλοσοφικά Κείμενα

Στόχος του μαθήματος είναι η μελέτη κλασικών κειμένων από την ιστορία της φιλοσοφίας αλλά και δευτερεύουσας βιβλιογραφίας επ' αυτών ώστε οι φοιτητές να έχουν άμεση εμπειρία της φιλοσοφικής επιχειρηματολογίας και ανάλυσης. Θα συζητούνται βασικές ιδέες και έννοιες των κειμένων αυτών, τα προβλήματα που εξετάζουν ενώ θα αξιολογούνται τα επιχειρήματα και οι θέσεις. Θα εξετάζεται επίσης η επίδραση που τα κείμενα αυτά είχαν.

Φ107. Εφαρμοσμένη Ηθική

Συστηματική παρουσίαση της θεματικής των κυριότερων κλάδων της σύγχρονης εφαρμοσμένης ηθικής, και ειδικότερα της βιοηθικής και της ιατρικής ηθικής, της περιβαλλοντικής ηθικής, της ηθικής των επιχειρήσεων, της ηθικής του πολέμου κλπ. Μεταξύ άλλων, εξετάζονται προβλήματα και ηθικά διλήμματα του ιδιωτικού και του δημόσιου βίου, τα οποία αφορούν την ευθανασία, τις αμβλώσεις, την μεταμόσχευση οργάνων, την κλωνοποίηση, την προστασία του περιβάλλοντος, την θανατική ποινή, τη διαφήμιση, την πορνογραφία και την ελευθερία της έκφρασης. Αναλύονται αντίθετες τοποθετήσεις και επιχειρήματα που στηρίζονται στην προσέγγιση των κυριότερων κανονιστικών ηθικών θεωριών. Διερευνώνται οι σχέσεις μεταξύ ηθικής, δικαίου και πολιτικής.

Φ108. Πλάτων και Αριστοτέλης

Στο μάθημα αυτό πρόκειται να μελετήσουμε την ηθική, γνωσιολογία και μεταφυσική του Πλάτωνα και του Αριστοτέλη αναλύοντας με συστηματικό τρόπο κείμενα των φιλοσόφων αυτών, ανάμεσα στα οποία θα συγκαταλέγονται τα ακόλουθα: (Πλάτων) *Γοργίας, Πρωταγόρας, Πολιτεία, Θεαίτητος*, (Αριστοτέλης) *Κατηγορίες, Αναλυτικά Ύστερα, Ηθικά Νικομάχεια, Φυσικά*.

Φ109. Ρασιοναλισμός - Εμπειρισμός

Διεξοδική συγκριτική παρουσίαση των θεωριών των κυριότερων ρασιοναλιστών και εμπειριστών στοχαστών του 17ου και του 18ου αιώνα. Αναλύονται αποσπάσματα βασικών κειμένων των Descartes, Spinoza και Leibniz, και παράλληλα των Locke, Berkeley και Hume. Εξετάζονται οι αντίθετες τοποθετήσεις και τα σημαντικότερα επιχειρήματα και αντεπιχειρήματα των εκπροσώπων των δύο γνωσιολογικών ρευμάτων και αναδεικνύονται οι μεταφυσικές τους υποδηλώσεις. Προτείνεται η κριτική θεώρηση της διαμάχης ρασιοναλισμού-εμπειρισμού από τη σκοπιά της καντιανής και μετακαντιανής σκέψης και υπό το πρίσμα των σύγχρονων εξελίξεων στο χώρο της γνωσιολογίας, της φιλοσοφίας της γλώσσας και της φιλοσοφίας του νου.

Φ110. Αναλυτική Φιλοσοφία

Το μάθημα αποτελεί ιστορική και συστηματική εισαγωγή στην αναλυτική φιλοσοφία και επικεντρώνεται στα εξής θέματα: Κριτήρια προσδιορισμού και οριοθέτησης της αναλυτικής φιλοσοφίας. Επίδραση νεοκαντιανών ρευμάτων. Η φιλοσοφία της σκέψης και της γλώσσας στον Φρέγκε. Η κριτική του Moore στον ιδεαλισμό και τον σκεπτικισμό. Η ηθική φιλοσοφία του Moore. Η θεωρία των περιγραφών και ο λογικός ατομισμός του Ράσελ. Ο πρώιμος Wittgenstein και το Tractatus Logico-Philosophicus. Θεωρίες νοήματος. Λογικός θετικισμός και η κριτική της μεταφυσικής. Η φιλοσοφία της κοινής γλώσσας. Πραγματισμός και εμπειρισμός στον Κουάιν. Ύστερος Wittgenstein. Σκεπτικισμός περί νοήματος. Η νέα θεωρία της αναφοράς. Η στροφή στη φυσικοποίηση. Σύγχρονες εξελίξεις στην φιλοσοφία της γλώσσας και την φιλοσοφία του νου.

Φ111. Μεσαιωνική Φιλοσοφία

Ιστορική και συστηματική παρουσίαση της κεντρικής θεματικής της δυτικής μεσαιωνικής φιλοσοφίας. Με αναφορά σε βασικά κείμενα φιλοσόφων και θεολόγων, όπως ο Ανσελμος του Καντερμπουρυ, ο Θωμάς Ακινάτης, και ο Γουλιέλμος του Οκκαμ, εξετάζονται ζητήματα όπως η σχέση πίστης και Λόγου, οι κυριότερες αποδείξεις για την ύπαρξη του Θεού, το πρόβλημα των καθόλου όντων καθώς και οι αντιλήψεις των στοχαστών του Μεσαίωνα για θέματα ηθικής και πολιτικής φιλοσοφίας. Διερευνώνται ο ρόλος της πλατωνικής και της αριστοτελικής παράδοσης και η αλληλεπίδραση χριστιανικής και ισλαμικής φιλοσοφίας και περιγράφεται συνοπτικά η παράλληλη εξέλιξη της βυζαντινής σκέψης.

Φ112. Οικονομία και Δίκαιο

Σκοπός του Μαθήματος είναι η ανάλυση των μεθοδολογικών βάσεων της συνεργασίας Νομικής και Οικονομικής στην επίλυση κοινωνικών ρυθμιστικών προβλημάτων. Σε ένα πρώτο μέρος παρουσιάζονται η μεθοδολογία της Νομικής και της Οικονομικής στο πλαίσιο μιας γενικής συστηματικής των επιστημών, καθώς και το γνωστικό αντικείμενο και οι βασικές έννοιες της κάθε επιστήμης. Σε ένα δεύτερο μέρος αναλύονται οι μεθοδολογικές βάσεις της Οικονομικής Ανάλυσης του Δικαίου και τα βασικά της θεωρήματα με χρήση εργαλείων της θετικής και δεοντολογικής Οικονομικής.

Φ113. Ηπειρωτική Φιλοσοφία

Ιστορική και συστηματική παρουσίαση των βασικών ρευμάτων της γερμανικής και γαλλικής φιλοσοφίας του εικοστού αιώνα, ιδιαίτερα της φαινομενολογίας, του υπαρξί-

σμού, της Σχολής της Φραγκφούρτης, του δομισμού και του μεταδομισμού, μέχρι τους μεταμοντέρνους στοχαστές της εποχής μας, όπως οι Φουκώ, Ντερριντά και Λυοτάρ. Κριτική συζήτηση θέσεων, επιχειρημάτων και θεωριών βασισμένη σε εκτενή αποσπάσματα μιας ποικιλίας κειμένων. Προσπάθεια αποτίμησης της επίδρασης της ηπειρωτικής φιλοσοφίας στις σύγχρονες επιστήμες του ανθρώπου.

Φ114. Φιλοσοφία των Μαθηματικών

Η Φιλοσοφία των Μαθηματικών μέχρι τον Καντ. Σύντομη εισαγωγή στη θεμελίωση θεωριών με έμφαση στη θεωρία συνόλων. Παράδοξα (συνολο-θεωρητικά και ερμηνευτικά) και τρόποι αντιμετώπισής τους. Η Φιλοσοφία των Μαθηματικών στον 20ο αιώνα (Λογικισμός, Φορμαλισμός, Ιντουισιονισμός).

Φ115. Φιλοσοφία της Φυσικής

Συνοπτική ανάλυση των εννοιών χώρου και χρόνου από Αριστοτέλη έως Kant. Η απόλυτη αντίληψη για τον χώρο και χρόνο (Newton). Η σχεσιοκρατική αντίληψη για τον χώρο και χρόνο (Leibniz, Berkeley, Mach). Υποστασιοκρατία έναντι σχεσιοκρατίας: Η διαμάχη Newton - Leibniz ως προς τη φύση του χώρου. Η υπερβατολογική θεώρηση του Kant. Η σχετικιστική αντίληψη για το χώρο και χρόνο (Einstein έναντι Lorentz). Από τον χώρο και χρόνο στον χωρόχρονο: Ειδική θεωρία σχετικότητας. Φιλοσοφικά προβλήματα στην ειδική θεωρία. Ενότητα χωροχρόνου, κίνησης και ύλης: Γενική θεωρία σχετικότητας. Σχετικότητα και ρεαλισμός. Γνωσιολογικός σχετικισμός και θεωρία σχετικότητας. Φυσική γεωμετρία του χώρου και συμβασιοκρατία (Poincare, Reichenbach, Grunbaum). Συμβασιοκρατία και συγχρονικότητα. Αιτιότητα στη θεωρία της σχετικότητας. Υποστασιοκρατία και το επιχείρημα της οπής.

Φ116. Φιλοσοφία της Βιολογίας

Στο μάθημα αυτό εξετάζονται κεντρικά θέματα στη φιλοσοφία της βιολογίας. Επικεντρώνουμε σε εννοιολογικά θέματα που αφορούν την θεωρία της εξέλιξης, το επιστημονικό της κύρος και τη διαμάχη μεταξύ εξελικτισμού και δημιουργισμού. Εξετάζονται επίσης τα εξής θέματα: η αρμοστικότητα, ο ρόλος των γονιδίων στον καθορισμό της συμπεριφοράς των οργανισμών, ο προσαρμοτισμός, η έννοια του βιολογικού είδους, οι μονάδες της επιλογής, η φύση της πολυπλοκότητας, η κοινωνιοβιολογία, οι βιολογικοί νόμοι και η φύση των εξελικτικών εξηγήσεων, οι τελεολογικές εξηγήσεις, η αναγωγή της βιολογίας στη φυσική κλπ.

Φ117. Φιλοσοφία και Μεθοδολογία της Οικονομικής

Το μάθημα περιλαμβάνει τις ακόλουθες θεματικές ενότητες:

- Βασικές μεθοδολογικές έννοιες.
- Στοιχεία μεθοδολογικής εξέλιξης των κοινωνικών επιστημών.
- Σύγχρονες προσεγγίσεις στη μεθοδολογία των κοινωνικών επιστημών.
- Μεθοδολογική εξέλιξη της Οικονομικής: Κλασική, Ιστορική και Νεοκλασική Σχολή.
- Σύγχρονη Οικονομική μεθοδολογία: Robbins, Keynes, Friedman, Samuelson.
- Αξιολογικές Κρίσεις και Οικονομική.
- Σύγχρονη Φιλοσοφία Επιστήμης και Οικονομική: Popper, Kuhn, Lakatos, Laudan.

Φ118. Φιλοσοφία της Ιστορίας

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η ιστορία, τόσο με την έννοια της διαδοχής γεγονότων που έλαβαν χώρα στο παρελθόν (res gestae), όσο και με την έννοια της ιστοριογραφίας (historia rerum gestarum). Κατ' αντιστοιχία, παρουσιάζεται τόσο η λεγόμενη θεωρησιακή φιλοσοφία της ιστορίας -όπου εξετάζονται θέματα όπως το νόημα και ο σκοπός της ιστορικής εξέλιξης, τι κάνει την ιστορία, η ύπαρξη σχεδίου στην ιστορική διαδρομή- όσο και η λεγόμενη κριτική ή αναλυτική φιλοσοφία της ιστορίας -όπου εξετάζονται θέματα όπως η αντικειμενικότητας της ιστορίας, ο ρόλος και η σημασία της αφήγησης, η διάκριση εξήγησης και ερμηνείας, τα χαρακτηριστικά της ιστορικής κατανόησης, τι είναι ιστορικό γεγονός, η σημασία της ιστορίας και των διαφορών που παρουσιάζουν οι ιστορικές αφηγήσεις. Θα γίνουν αναφορές στο έργο του Ιερού Αυγουστίνου, Βίκο, Καντ, Χέρντερ, Χέγκελ, Μαρξ, Ντίλτায়, Κρότσε, Κόλλινγκουντ, και νεώτερων θεωρητικών του 20ού αιώνα.

Φ119. Καντ

Συστηματική παρουσίαση της φιλοσοφίας του Καντ από την προκριτική μέχρι και την ώριμη φάση της κριτικής περιόδου της σκέψης του. Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην μελέτη των βασικών θέσεων του υπερβατολογικού ιδεαλισμού και στις τρεις Κριτικές, αλλά και στην ανάλυση της προβληματικής σημαντικών δοκιμίων ηθικής και πολιτικής φιλοσοφίας και φιλοσοφίας της ιστορίας. Συζητούνται διεξοδικά εκτενή αποσπάσματα των κειμένων και εξετάζονται στοιχεία της επίδρασης της καντιανής φιλοσοφίας στις μεταγενέστερες εξελίξεις.

Φ120. Γερμανικός Ιδεαλισμός

Συνολική θεώρηση της ανάπτυξης του γερμανικού ιδεαλισμού από τον Καντ μέχρι και τον Χέγκελ. Εξετάζονται οι βασικές θέσεις και τα επιχειρήματα των στοχαστών που άσκησαν κριτική στη σκέψη του Καντ και προσπάθησαν να επεξεργαστούν την προβληματική της φιλοσοφίας του, στο χώρο της γνωσιολογίας, της μεταφυσικής, της ηθικής και της αισθητικής, και αναλύονται κείμενα κυρίως των Φίχτε, Σέλλινγκ και Χέγκελ. Προτείνεται η παράλληλη ανάλυση λογοτεχνικών κειμένων της ίδιας περιόδου, συγγραφέων όπως ο Χέλντερλιν, ο Σίλλερ και ο Γκαίτε.

Φ121. Φιλοσοφική Λογική

Στο αντικείμενο του μαθήματος υπάγονται θέματα σχετικά με τις λογικές ιδιότητες διάφορων ειδών εκφράσεων των φυσικών γλωσσών, θέματα σχετικά με μη κλασικά συστήματα λογικής, καθώς επίσης μεταφυσικά και γνωσιολογικά ερωτήματα για τη λογική. Η πρώτη κατηγορία θεμάτων περιλαμβάνει τα εξής: είναι το "υπάρχει" κατηγορημα; η λογική των υποθετικών λόγων του πραγματικού; οι αποφάνσεις για το τι είναι αναγκαίο και τι είναι δυνατό; η λογική των υποθετικών λόγων του αντίθετου προς το πραγματικό; θεωρίες για τα λογικά γνωρίσματα των ασαφών εννοιών. Για να αντιμετωπίσουμε αυτά τα προβλήματα, χρειάζεται συχνά να χρησιμοποιήσουμε ιδέες από τη φιλοσοφία της γλώσσας. Τα θέματα που αφορούν μη κλασικές λογικές περιλαμβάνουν τα εξής: ο ιντουϊσιονισμός; η ελεύθερη λογική; η κβαντική λογική; υπάρχουν αληθείς αντιφάσεις; Τέλος, στα μεταφυσικά και γνωσιολογικά ερωτήματα εντάσσονται τα ακόλουθα: αν μια λογική αρχή είναι ορθή, τι την κάνει ορθή, ο κόσμος ή οι συμβάσεις μας ή κάτι άλλο; πώς ξέρουμε (αν το ξέρουμε) ότι η τάδε ή η δείνα λογική αρχή είναι ορθή; προβλήματα που εμπλέκουν την έννοια της αλήθειας

(όπως ορισμένα παράδοξα). Όποτε το μάθημα διδάσκεται, θα γίνεται μια επιλογή από όλα αυτά τα θέματα.

I201. Επιστημονική Επανάσταση

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισαγάγει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες στην ιστορία της Επιστημονικής Επανάστασης, δηλαδή της περιόδου κατά την οποία άρχισε να διαμορφώνεται η σύγχρονη εικόνα της επιστήμης. Συμβατικά θεωρούμε ότι η Επιστημονική Επανάσταση αρχίζει με την εμφάνιση της κοπερνίκειας αστρονομίας και ολοκληρώνεται με τη νευτώνεια σύνθεση. Μέρος του μαθήματος, ωστόσο, θα καλύπτει τις εξελίξεις στον ύστερο Μεσαίωνα και θα συζητά το διανοητικό κλίμα που διαμορφώνεται από την πρόσληψη του Αριστοτέλη και την ανάδυση των πανεπιστημίων. Στο αναγεννησιακό περιβάλλον, στη συνέχεια, θα εξετάζονται οι πνευματικές και κοινωνικές συνθήκες που τροφοδότησαν την κοπερνίκεια ανατροπή καθώς και το εργό στοχαστών όπως ο Κέπλερ και ο Γαλιλαίος. Συνεχίζουμε με τη μελέτη της μηχανοκρατίας, στο πλαίσιο της οποίας θα έχουμε την ευκαιρία να εξετάσουμε την αλλαγή των αντιλήψεων για το φυσικό κόσμο, αλλά και για το ανθρώπινο σώμα. Το μάθημα ολοκληρώνεται με την παρουσίαση της νευτώνειας μηχανικής και με την εξέταση του τρόπου που αυτή σφραγίζει όλες τις προηγούμενες εξελίξεις στη φυσική φιλοσοφία και στην κοσμολογία.

I202. Ιστορία Επιστημών στην Αρχαιότητα

Στο μάθημα εξετάζονται μερικά από τα πιο σημαντικά θέματα στα μαθηματικά, στην αστρονομία, και στις φυσικές επιστήμες που αναπτύχθηκαν στους αρχαίους πολιτισμούς, με έμφαση στην αρχαία Ελλάδα. Μερικά από τα θέματα που καλύπτει είναι τα ακόλουθα: Μαθηματικά και αστρονομία στην αρχαία Αίγυπτο· μαθηματικά και αστρονομία στη Μεσοποταμία· το πανόραμα των αρχαίων ελληνικών μαθηματικών· η ανάδυση της έννοιας της μαθηματικής απόδειξης· αρχαία ελληνική αστρονομία· αρχαίες κοσμολογίες και η θεωρία της κίνησης· η σχολιαστική παράδοση και η επιστήμη στην περίοδο της Ύστερης Αρχαιότητας.

I203. Εισαγωγή στην Ιστοριογραφία

Στόχος του μαθήματος είναι να συζητηθούν ορισμένα από τα προβλήματα που σχετίζονται με το πώς κάνουμε ιστορία των επιστημών. Θα υπάρξει μία σύντομη ανασκόπηση της ιστορίας της ιστορίας των επιστημών και στη συνέχεια το μάθημα θα επικεντρωθεί στην ανάλυση του είδους των ερωτημάτων που θέτουν οι ιστορικοί των επιστημών, και των τεκμηρίων και του αρχειακού υλικού που χρησιμοποιούν για να τα απαντήσουν. Στην διάρκεια του μαθήματος θα συζητηθούν, επίσης, οι διαφορετικές προσεγγίσεις σχετικά με την Επιστημονική Επανάσταση του 16ου και 17ου αιώνα, καθώς και οι σύγχρονες τάσεις στην ιστοριογραφία της επιστήμης, που επικεντρώνονται στην μελέτη των εργαστηρίων, των επιστημονικών διαμαχών αλλά και θεμάτων από την πολύ πρόσφατη ιστορία.

I204. Ιστορία της Λογικής

Η Λογική του Αριστοτέλη και των μαθητών του (Θεόφραστος). Η Λογική των Μεγαρικών και Στωϊκών. Η Λογική κατά τους ρωμαϊκούς χρόνους και το Μεσαίωνα. Η Λογική μετά την Αναγέννηση (Leibniz, Bolzano και Mill). Αλγεβροποίηση της Λογικής (Hamilton, DeMorgan, Boole, Venn). Η θεωρία συνόλων του Cantor και

το έργο του Frege. Η θεωρία των τύπων του Russel, ο ενορατισμός του Brouwer και το πρόγραμμα του Hilbert. Το έργο του Gödel.

I205. Ελληνική Επιστήμη στους Νεότερους Χρόνους

Για μεγάλο διάστημα η μελέτη της ελληνικής επιστημονικής σκέψης των νεότερων χρόνων αποτέλεσε ένα περιθωριακό ακαδημαϊκό αντικείμενο. Ο σκοπός αυτού του μαθήματος είναι να αναδείξει τη συμβολή των λογίων του 18ου και του 19ου αιώνα (κυρίως) στις επιστήμες της εποχής τους και στο συνδεδεμένο με αυτές φιλοσοφικό στοχασμό. Συνδιαλεγόμαστε με την εκτενή γραμματεία περί Νεοελληνικού Διαφωτισμού και με κείμενα που αφορούν τη συγκρότηση και εδραίωση του νέου ελληνικού κράτους. Ενώτε διαβάζουμε πρωτότυπα κείμενα των εν λόγω στοχαστών και επιχειρούμε να αποτιμήσουμε τη σημασία του έργου τους σε σχέση με τα τεχαινόμενα στον ευρύτερο ευρωπαϊκό χώρο. Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση να επανατοποθετήσουν το έργο των Ελλήνων λογίων στο πλαίσιο της νεότερης ιστορίας των επιστημών και θα έχουν κατανοήσει τη σημασία που έχει για τον κλάδο συνολικότερα η μελέτη της ιστορίας των επιστημών στην περιφέρεια.

I206. Ιστορία Επιστημονικής και Τεχνολογικής Πολιτικής

Εισαγωγή στην ανάδειξη και το μετασχηματισμό (εθνικών και διεθνών) κρατικών και επιχειρηματικών θεσμών και πρακτικών που σχετίστηκαν με τη συγκεκριμένη διαμόρφωση της επιστήμης και της τεχνολογίας κατά τους πρόσφατους αιώνες και ιδιαίτερα κατά τις πρόσφατες δεκαετίες. Στα παραδείγματα που θα μελετηθούν περιλαμβάνονται σχετικές δραστηριότητες της εκτελεστικής, νομοθετικής και δικαστικής εξουσίας, ενδοεπιχειρησιακές και διεπιχειρησιακές δράσεις, τοποθετήσεις επιστημονικών και επαγγελματικών φορέων (κοινοτήτων, συλλόγων, επιμελητηρίων, συμβουλίων, επιτροπών, κοκ), παρεμβάσεις ρυθμιστικών αρχών και οργανισμών τυποποίησης, λειτουργίες θεσμών επιβράβευσης του επιστημονικού έργου και κατοχύρωσης της ευρεσιτεχνίας.

I207. Ιστορία Επιστημών και Τεχνικών στους Νεότερους Χρόνους

Το αντικείμενο του μαθήματος ενδέχεται να ποικίλει, με την έννοια ότι είναι αδύνατο να καλυφθεί εφάπαξ μια τόσο εκτεταμένη και πολύμορφη περιοχή. Ένα ζήτημα στο οποίο θα δοθεί έμφαση είναι οι εξελίξεις που ακολουθούν την επιστημονική επανάσταση, καθώς και οι επιστήμες κατά τη διάρκεια του Διαφωτισμού. Είναι η περίοδος που κρίνεται η τύχη και η μορφή της Νευτώνειας φυσικής, αλλά επίσης διαμορφώνονται νέοι επιστημονικοί κλάδοι έχοντας ως πρότυπο μια ιδεατή μορφή αυτής της φυσικής. Η διαδικασία αυτή ολοκληρώνεται σε μεγάλο βαθμό κατά το 19ο αιώνα: Η έννοια της ενέργειας έρχεται να εκτοπίσει την έννοια της δύναμης και η θερμοδυναμική αναλαμβάνει να χειριστεί τους -μέχρι τότε θεολογικής απόχρωσης- νόμους διατήρησης. Ταυτόχρονα, αναδύονται οι έννοιες της επιστήμης και του επιστήμονα, όπως τους αντιλαμβανόμαστε σήμερα. Η βελτίωση των ατμομηχανών και η ανάπτυξη της χημικής και ηλεκτρικής βιομηχανίας οδηγεί στην ένταση της αλληλεπίδρασης μεταξύ φυσικών επιστημών και τεχνολογίας. Στην τελευταία ενότητα του μαθήματος θα γίνεται προσπάθεια να εξεταστούν ορισμένες πτυχές αυτής της αλληλεπίδρασης κατά τον 20ο αιώνα, όπως είναι η εφεύρεση του ηλεκτρονικού υπολογιστή, η κατασκευή της ατομικής βόμβας και η αναδιοργάνωση των φυσικών επιστημών μετά τον 2ο παγκόσμιο πόλεμο.

I208. Ιστορία της Αστρονομίας

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η εισαγωγή στην ιστορία της αστρονομίας, ως ιστορίας των προσπαθειών των ανθρώπων να κατανοήσουν τα ουράνια φαινόμενα. Σκοπός μας είναι να παρουσιάσουμε τους πρωταγωνιστές και τα σπουδαιότερα γεγονότα στην πορεία αυτών των προσπαθειών από την εποχή των αρχαίων βαβυλώνιων και των αρχαίων ελλήνων μέχρι το τέλος της επιστημονικής επανάστασης και τον θρίαμβο της ουράνιας μηχανικής, και να αναδείξουμε τους μετασχηματισμούς των τρόπων με τους οποίους κατανοούμε τον κόσμο. Το μάθημα δεν αποβλέπει στη διδασκαλία της αστρονομίας, για τον λόγο αυτό το τεχνικό μέρος περιορίζεται μόνο στην παρουσίαση των επιστημονικών εννοιών που έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην κατανόηση του σύμπαντος. Προκειμένου να αναδείξουμε τις ανθρώπινες πλευρές της αστρονομίας, προσεγγίζουμε το θέμα μας αναδεικνύοντας τις στενές σχέσεις που υπάρχουν μεταξύ της προοδευτικής ανάπτυξης της επιστημονικής κατανόησης του κόσμου και του ρόλου που έπαιξαν ο πολιτισμικός περίγυρος, η πολιτική και η θρησκεία στις επιστημονικές διαμάχες. Στο μάθημα παρουσιάζονται με βάση τη χρονολογική διαδοχή τους, μόνο τα σπουδαιότερα επεισόδια από την ιστορία της αστρονομίας, τοποθετημένα πάντα στον ευρύτερο ιστορικό τους περίγυρο. Περιλαμβάνονται τα εξής θέματα: Αιγυπτιακή και Βαβυλωνιακή αστρονομία - Αρχαία Ελληνική αστρονομία - Πτολεμαϊκή αστρονομία και κοσμολογία - Η Κοπερνίκεια επανάσταση - Tycho Brahe και Κέπλερ - Γαλιλαίος - Νεύτωνας - Ο θρίαμβος της Ουράνιας Μηχανικής.

I209. Ιστορία Πειραμάτων

Σημαντικά πειράματα σπουδαίων επιστημόνων (Galileo, Toricelli, Newton, Young, Fresnel, Galvani, Oersted, Ampère, Faraday, Carnot, Laplace, Joule, Rutherford, Planck κ.ά.). Οι ιστορικές, οικονομικές και πολιτιστικές συνθήκες στις οποίες πραγματοποιήθηκαν. Οι ρίζες και οι τεχνολογικές προεκτάσεις τους. Ο ρόλος τους στη θεμελίωση βασικών θεωριών.

I210. Επιστήμη, Τεχνολογία και Κοινωνία: Τεχνολογία και Ανάπτυξη

Χαρτογράφηση και κριτική προσέγγιση τοποθετήσεων που επιχειρούν τον διεπιστημονικό συγχερασμό ενός εύρους ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών (π.χ., των οικονομικών και πολιτικών επιστημών με την ιστορία, την κοινωνιολογία και την ανθρωπολογία της επιστήμης και της τεχνολογίας) με στόχο την κατανόηση ζητημάτων που αφορούν τη σχέση επιστήμης, τεχνολογίας και κοινωνίας. Στα ζητήματα αυτά περιλαμβάνονται η σχέση θεσμών και πρακτικών της επιστήμης και τεχνολογίας με γενικότερα οικονομικά (π.χ., εργασία και ανεργία, ανάπτυξη και περιβάλλον), ιδεολογικά (π.χ., κατασκευή εθνικής ταυτότητας και κοινωνικού φύλου) και πολιτικά φαινόμενα (π.χ., ειρήνη και πόλεμος, δημοκρατία και ολοκληρωτισμός).

I211. Στοιχεία Τεχνολογίας

Στις ενότητες του μαθήματος περιλαμβάνονται: Η διάκριση εργαλείου και μηχανής. Συσκευές. Από τις μηχανές στα κυκλώματα και τα δίκτυα. Βασικές μηχανικές, ηλεκτρικές, και ηλεκτρονικές διατάξεις. Εισαγωγή σε αντιπροσωπευτικές τεχνολογίες. Η κομβική τεχνολογία της πληροφορικής. Προσαρμογή της τεχνολογίας στη χρήση. Εισαγωγή στην τεχνική ορολογία. Κατηγορίες τεχνικού σχεδίου και άλλων τεχνικών αναπαραστάσεων. Τρόποι ανάγνωσης και συγγραφής τεχνικών κειμένων. Η τεχνο-

λογία στο διαδίκτυο.

I212. Ιστορία Οικονομικής Σκέψης 20ου Αιώνα

Το μάθημα περιλαμβάνει τις ακόλουθες θεματικές ενότητες:

- Θεωρία Επιχείρησης (αρχές 20ου αιώνα): Chamberlin, Robinson, Sweezy.
- Κευνσιανή Οικονομική: Το υπόδειγμα IS-LM των Hicks -Hansen, Οικονομική Πολιτική, Κευνσιανή Θεωρία Οικονομικής Μεγέθυνσης.
- Η Σχολή του Σικάγου: Friedman και Μονεταρισμός, Coase και δικαιώματα ιδιοκτησίας, Becker και οικονομική ανάλυση νοικοκυριού, Lucas και θεωρία ορθολογικών προσδοκιών.
- Ετερόδοξες Σχολές Οικονομικής Σκέψης: Νέο-Θεσμική, Μετα-Κευνσιανή, Νέο-Μαρξιστική.

IΦ01. Τεχνητή Νοημοσύνη

Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τη θεματολογία και τις βασικές προσεγγίσεις και μεθοδολογίες της τεχνητής νοημοσύνης. Επισκοπούνται ιστορικά εν συντομία τόσο οι παλαιότερες συγκεντρωτικές προσεγγίσεις που βασιζονται ως επί το πλείστον στη λογική και ασχολούνται με θέματα όπως problem-solving, planning, μάθηση, board games κλπ., όσο και οι νεώτερες εντοπισμένες (situated), συμπεριφορικές (behavior-based) και αποκεντρωμένες προσεγγίσεις που ακολουθούν ως επί το πλείστον μία συστημική και αλγοριθμική μεθοδολογία. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στα θέματα που άπτονται γενικότερα της γνωσιακής επιστήμης ή της φιλοσοφίας: τεστ του Turing και πείραμα του κινέζικου δωματίου, συμβολικά συστήματα και θεμελίωση συμβόλων (symbol grounding), υποσυμβολικά συστήματα, συνδετισμός (connectionism), οι έννοιες της γνώσης και της αναπαράστασης σε διαφορετικές προσεγγίσεις, αυτονομία, ανάδυση (emergence), δημιουργικότητα, συνείδηση.

IΦ02. Ψυχολογία της Νόησης

Γίνεται μία συστηματική εξέταση των θεωριών της ψυχολογίας που ασχολούνται με την κατανόηση των διαδικασιών της σκέψης, της λύσης προβλημάτων και της μάθησης. Πώς σκέφτονται οι άνθρωποι; Υπάρχει ορθολογικότητα στην ανθρώπινη σκέψη και ποια είναι η σχέση ανάμεσα στη λογική και στην ψυχολογία της νόησης; Ποιος είναι ο ρόλος των νοητικών μοντέλων και πότε οι άνθρωποι χρησιμοποιούν εικονικές αναπαραστάσεις για να λύσουν ένα πρόβλημα; Εξετάζονται οι διαδικασίες της επαγωγής, της απαγωγής και της αναλογικής σκέψης. Ο ρόλος των αναλογιών στην λύση προβλημάτων, στη μάθηση και στην ανακάλυψη. Η σημασία της προϋπάρχουσας γνώσης και οι θεωρίες γύρω από τα θέματα της αναπαραστάσης των γνώσεων, της κατηγοριοποίησης, του σχηματισμού και ανάπτυξης των εννοιών και της εννοιολογικής αλλαγής. Χρησιμοποιούνται παραδείγματα από το χώρο της μάθησης και λύσης προβλημάτων στις φυσικές επιστήμες και στα μαθηματικά.

IΦ03. Ιστορία της Ψυχολογίας

Οι αρχές της ψυχολογίας στη φιλοσοφία. Η ανάπτυξη της φυσιολογίας και τα πρόβλήματα του αναγωγισμού. Ο Wundt και η ψυχολογία της συνείδησης. Ο Freud και η ψυχανάλυση. Η επίδραση του Δαρβινισμού στην ψυχολογία. Ο Μπιαβιορισμός. Η γνωστική ψυχολογία και γνωσιακή επιστήμη. Η ανάπτυξη των εφαρμογών της ψυχολογίας. Θέματα, προβλήματα και προκλήσεις της σύγχρονης ψυχολογίας.

Κατ' Επιλογήν Μαθήματα

056. Ειδικά Θέματα Ευρωπαϊκής Ιστορίας

Το αντικείμενο του μαθήματος καλύπτει τη μεσαιωνική περίοδο της Δυτικής Ευρώπης (5ος - 15ος αιώνας). Κύριος στόχος είναι η εξέταση θεμελιωδών θεσμών, όπως η Αυτοκρατορία, οι φεουδαρχικοί δεσμοί, η “ειρήνη του Θεού” (Pax Dei) κ.ά., που διαμόρφωσαν τα κρατικά μορφώματα της Μεσαιωνικής Δύσης και χαρακτήρισαν εντέλει τον δυτικό μεσαιωνικό πολιτισμό. Μετά το πέρας της διδασκαλίας οι φοιτητές θα έχουν σχηματίσει μία ολοκληρωμένη εικόνα της θεσμικής ιστορίας της Μεσαιωνικής Ευρώπης και θα είναι κατ' αυτόν τον τρόπο ικανοί να μελετήσουν τη θεσμική εξέλιξη του ευρωπαϊκού χώρου στους Νεότερους Χρόνους.

084. Διαχείριση Ιστορικής Πληροφορίας

Στα πλαίσια του μαθήματος παρουσιάζονται συστηματικά οι δυνατότητες που προσφέρει η χρήση υπολογιστικών συστημάτων και μεθόδων εφαρμοσμένης πληροφορικής στη σύγχρονη ιστορική έρευνα, με έμφαση στην ηλεκτρονική-ψηφιακή διαχείριση ιστορικών πηγών διαφόρων τύπων. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στο ρόλο των βάσεων δεδομένων και εικόνων στην ιστορική έρευνα, στις τεχνικές παραγωγής και επεξεργασίας ψηφιακής εικόνας, στα συστήματα οπτικής αναγνώρισης χαρακτήρων, στις βασικές αρχές σχεδιασμού και ανάπτυξης ψηφιακών συλλογών και βιβλιοθηκών, στις μεθόδους και στα μέσα ψηφιακής διατήρησης ιστορικών πηγών. Επίσης παρουσιάζονται οι έννοιες, οι ιδιότητες και ο ρόλος των ψηφιακών αντικειμένων, τα δυναμικά χαρακτηριστικά της ψηφιακής πληροφορίας αλλά και ο ρόλος του WWW και του Internet ως εργαλείων και μέσων στην έρευνα και στις επικοινωνίες του ιστορικού της επιστήμης.

100. Μουσειολογία

Η μουσειολογία ως επιστήμη: αντικείμενο έρευνας, θεωρητικές προσεγγίσεις, μέθοδος εργασίας. Η έννοια, ο ρόλος, η διαχρονική εξέλιξη και η τυπολογία των μουσείων. Οι τομείς του μουσειακού έργου: θεωρητικές αρχές και πρακτικές εφαρμογές, διάχυση και προστασία της παραγόμενης γνώσης.

116. Το “Περί ύψους” του Λογγίνου και η σύγχρονη λογοτεχνική κριτική
Εισαγωγή στην αρχαία λογοτεχνική θεωρία και τους κανόνες συγγραφικής δημιουργίας της κλασικής και μετακλασικής αρχαιότητας (ελληνικής και ρωμαϊκής). Η έννοια του ύψους από την αρχαιότητα μέχρι τις μέρες μας. Ανάλυση της πραγματείας “Περί ύψους” του Λογγίνου και των φιλολογικών διαστάσεών της (πατρότητα, χρονολόγηση, διάρθρωση περιεχομένων, υφολογική τεκμηρίωση, επίδραση στην ευρωπαϊκή κριτική). Κοινοί τόποι και θεωρητικοί προβληματισμοί της σύγχρονης κριτικής που εντοπίζονται σε σπερματική μορφή στην πραγματεία του Λογγίνου, καθώς και σε συγγενικά έργα (Αριστοτέλους, Διονυσίου Αλικαρνασσεύς, Ορατίου, Κικέρωνος, Δημητρίου ρήτορος, και άλλα).

133. Ελληνική Ζωγραφική 19ου και 20ου Αιώνα

Μελετάται η εξέλιξη της νεώτερης ελληνικής ζωγραφικής από τις απαρχές της στα Ιόνια νησιά μέχρι σήμερα. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στη συμβολή των καλλιτεχνών που το 19ο αι. σπούδασαν στην Ακαδημία του Μονάχου και αυτών που πήγαν στο Παρίσι στο τέλος του αιώνα και έφεραν νέο πνεύμα στην ελληνική ζωγραφική. Σε γενικές γραμμές οι ζωγράφοι του 19ου αι. έχουν συντηρητική ιδιοσυγκρασία ακολουθώντας πιστά τις ακαδημαϊκές αντιλήψεις, γεγονός που αλλάζει στις αρχές του

20ου αι. με τους ζωγράφους που ασχολούνται με την τοπιογραφία και μελετούν τις δυνατότητες του φωτός και του χρώματος. Μελετώνται οι καλλιτέχνες του πρώτου μισού του 20ου αι. που αντλούν στοιχεία από το ιμπρεσιονιστικό κίνημα, αλλά και οι ζωγράφοι της “γενιάς του ’30” που συνδυάζουν στο έργο τους avant-garde ιδέες με χαρακτηριστικά της ελληνικής παράδοσης. Τέλος, εξετάζεται η ελληνική αφαίρεση, αλλά και άλλες τάσεις στη μεταπολεμική ζωγραφική, όπου συχνά συνυπάρχουν δυτικά και παραδοσιακά στοιχεία.

134. Συγκριτική Παιδαγωγική και Διεθνής Εκπαιδευτική Πολιτική

Η διδασκαλία του μαθήματος έχει σκοπό: α) Να εξοικειώσει τους φοιτητές με τις βασικές αρχές και τις διαδικασίες ανάπτυξης των εκπαιδευτικών συστημάτων διεθνώς, β) να τους εφοδιάσει με τα μεθοδολογικά εργαλεία κατανόησης των διαδικασιών διαμόρφωσης, υιοθέτησης και εφαρμογής εκπαιδευτικής πολιτικής και γ) να τους ενημερώσει για τα βασικά ζητήματα που απασχολούν της ευρωπαϊκή και διεθνή εκπαίδευση σήμερα με έμφαση στην ανώτατη εκπαίδευση. Περιεχόμενο:

- Το ενδιαφέρον για τα ξένα συστήματα εκπαίδευσης.
- Το συγκριτικό επιχείρημα και η εκπαιδευτική πολιτική.
- Οι σκοποί της Συγκριτικής Παιδαγωγικής.
- Η μεθοδολογία της συγκριτικής σπουδής της εκπαίδευσης (Η ιστορική προσέγγιση. Η επιστημονική προσέγγιση. Οι νέες προσεγγίσεις).
- Τα εκπαιδευτικά συστήματα Ελλάδας, Αγγλίας, Γαλλίας και Ολλανδίας.
- Συγκριτική σπουδή θεμάτων της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης στην εποχή της ύστερης νεωτερικότητας.

136. Νεότερη Ιστορία των Πανεπιστημίων

Σκοπός του μαθήματος είναι να σκιαγραφήσει την εξέλιξη των Πανεπιστημίων από την Αναγέννηση μέχρι τον 20ο αιώνα και να καταδείξει τη συμβολή τους στην ανάπτυξη των επιστημών κατά το διάστημα αυτό. Η αναγέννηση των Πανεπιστημίων στους Νέους Χρόνους σηματοδοτείται από την ίδρυση των Πανεπιστημίων του Göttingen (1737) και του Βερολίνου (1810). Το “χουμπολντιανό” μοντέλο με τη σύζευξη διδασκαλίας και έρευνας και την ευρεία ακαδημαϊκή ελευθερία προσδιορίζει τη μορφή των Πανεπιστημίων μέχρι σήμερα. Η περαιτέρω εξέλιξη οδήγησε στην ίδρυση πολλών νέων Πανεπιστημίων, αποκλειστικά σε μεγάλες πόλεις, και στην αυτονόμηση πολλών Σχολών.

147. Ειδικά Θέματα Φιλοσοφίας της Ψυχολογίας

Στο μάθημα εξετάζονται τα φιλοσοφικά προβλήματα που έχουν προκύψει στην προσπάθεια κατανόησης της φύσης της συνείδησης, π.χ., ο ποιοτικός χαρακτήρας της εμπειρίας. Επίσης εξετάζονται διάφορες επιστημονικές έρευνες από το χώρο των νευροεπιστημών που εμπλέκονται στη μελέτη του φαινομένου, π.χ. τυφλή όραση, συναισθησία κλπ.

152. Ειδικά Θέματα Θεωρίας Δικαίου και Πολιτικής Φιλοσοφίας II

Στο σεμινάριο αυτό παρουσιάζονται κάθε εβδομάδα αδημοσίευτες εργασίες από μέλη ΔΕΠ του τμήματος και άλλων τμημάτων, μεταπτυχιακούς φοιτητές κ.ά.

155. Μοντέρνα Τέχνη

Εξετάζονται τάσεις και κινήματα στην ιστορία της μοντέρνας τέχνης. Ξεκινώντας με τον Ιμπρεσιονισμό και τον Μετα-Ιμπρεσιονισμό, οι φοιτητές μελετούν τις εξελίξεις στις εικαστικές τέχνες μέσα από τα κινήματα του Κυβισμού, Φωβισμού, Εξπρεσιονισμού, Φουτουρισμού, Ντανταϊσμού και Σουρεαλισμού. Τέλος, αναλύονται τα σημαντικότερα κινήματα στην μεταπολεμική αμερικάνικη και ευρωπαϊκή τέχνη και εξετάζονται κριτικά οι στρατηγικές της avant-garde μετά το 1960, όταν αλλάζουν οι στόχοι και τα αιτήματα των καλλιτεχνών. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στη μελέτη των μεγάλων καλλιτεχνών της εποχής (π.χ. Picasso, Klee, Kadinsky, Matisse, Modrian, Duchamp, DeChirico, Pollock, Kosuth, Warholl) και στη συζήτηση ουσιαστικών ερωτημάτων, όπως “Αυτό είναι τέχνη;”, “Επιβιώνουν παραδοσιακά στοιχεία στα μοντέρνα έργα τέχνης;” ή και “Απέτυχε το μοντέρνο κίνημα;”.

164. Μεθοδολογία και Φιλοσοφία της Πληροφορικής

Ιστορική εξέλιξη της τεχνολογίας των υπολογιστών και της πληροφορικής. Φύση και χρήση του Διαδικτύου. Η Κοινωνία της Πληροφορίας. Η ψηφιακή οικονομία και διακυβέρνηση. Η διάδοση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών - το ψηφιακό χάσμα. Ψηφιακές βιβλιοθήκες και ηλεκτρονικές πηγές. Φιλοσοφικά προβλήματα της πληροφορικής και της τεχνητής νοημοσύνης. Ζητήματα μεθοδολογίας της πληροφορικής.

165. Ειδικά Θέματα Πληροφορικής

Το μάθημα αυτό περιλαμβάνει ζητήματα που αφορούν την Υπολογιστική Μοντελοποίηση και ειδικότερα την Προσομοίωση Διακριτών Συστημάτων: Εξετάζουμε πώς αναλύεται ένα πραγματικό σύστημα και οι πληροφορίες που δίνει, ώστε να είναι εφικτή η υπολογιστική αναπαράστασή του, μονότονα ή πιθανοθεωρητικά. Επίσης, πώς αναλύουμε τα αποτελέσματα που λαβαίνουμε από τον πειραματισμό πάνω στην προσομοίωση ώστε να τα αξιοποιήσουμε στο πραγματικό σύστημα.

167. Η Λογική στον Προγραμματισμό

Το μάθημα αυτό εξετάζει σε πρακτικό επίπεδο την ιδιόμορφη σχέση που έχει η Μαθηματική Λογική με την Υπολογιστική Λογική. Αναλύουμε τις συνήθεις χρήσεις λογικών στοιχείων συγκριτικά στον Αλγοριθμικό Προγραμματισμό και το Λογικό Προγραμματισμό, χρησιμοποιώντας τα βασικά στοιχεία από δύο αντίστοιχες γλώσσες προγραμματισμού που εισάγονται στοιχειωδώς στο μάθημα αυτό, Scheme και Prolog. Σκοπός είναι, να γίνουν σαφέστερες και πληρέστερα οριοθετημένες οι λογικές δυνατότητες του προγραμματισμού.

170. Διαχείριση Γνώσης

Η γνώση ήταν πάντα απαραίτητη προϋπόθεση για οποιαδήποτε αποτελεσματική χρήση των παραδοσιακών μέσων της παραγωγής (γη, εργασία και κεφάλαιο) και παράλληλα για οποιοδήποτε οικονομική και κοινωνική μεταρρύθμιση. Στην οικονομία τις εποχής μας, που στρέφεται στην παροχή των υπηρεσιών, η γνώση και η αξιοποίησή της αποκτά μεγαλύτερη χρηστική σημασία. Η γνώση στην σημερινή μεταβιομηχανική εποχή πρέπει να ακολουθεί συγκεκριμένα υποδείγματα εφαρμογής βασισμένα σε ένα εκτεταμένο φορμαλισμό της (εννοιολόγηση, δόμηση και κωδικοποίησή της επί τη βάση μεθοδολογιών, συστηματική ταξινόμησή της με τη βοήθεια των οντολογιών,

μορφοποίηση και προσαρμογή προς αξιοποίηση από τους Η/Υ, τυπική αναπαράστασή της κτλ). Συνεπώς, οδηγούμαστε αναγκαστικά στη μελέτη της γνώσης με γνώμονα την χρησιμότητά της στην οικονομία, στην ανάπτυξη ενός νέου τομέα γνώσης αυτού της μετα-γνώσης που μελετά τους τρόπους αξιοποίησής της για μεταρρυθμίσεις στην οικονομία και την κοινωνία καθιστώντας την καταλύτη για οποιοδήποτε επιθυμητό αποτέλεσμα στους προαναφερόμενους τομείς. Στα πλαίσια του μαθήματος οι σπουδαστές θα μελετήσουν και θα αξιολογήσουν τις υφιστάμενες έννοιες και μεθοδολογίες για αποτελεσματική Διαχείριση της Γνώσης. Επιπλέον θα μπορούν να εφαρμόζουν την μεθοδολογία CommonKads σε πρακτικά προβλήματα Διαχείριση της Γνώσης και θα τους είναι οικείες οι μεθοδολογίες και οι τεχνολογίες του Σημασιολογικού Ιστού (kif, rdf, owl, protege κτλ).

171. Ειδικά Θέματα Ιστορίας της Τεχνολογίας

Πληροφορική, Τηλεπικοινωνίες, Βιοτεχνολογία. Θέματα: η διαμάχη αναλογικού-ψηφιακού, η ανάδειξη και καθιέρωση της διάκρισης μεταξύ λογισμικού και υλισμικού, η διαρκής κρίση λογισμικού, η μετάβαση από το ιδεώδες επιχειρήσεων υπολογισμού κοινής ωφέλειας στην πραγματικότητα του προσωπικού υπολογιστή, ο μετασχηματισμός του υπολογιστή από μαθηματική μηχανή σε συσκευή τηλεπικοινωνιών, συνέχειες και ασυνέχειες από τον τηλεγράφο μέχρι το Διαδίκτυο, οι απαρχές της ιστορίας της βιοτεχνολογίας, η ηγεμονία της μοριακής βιολογίας και η αλλαγή στον προσανατολισμό της βιοτεχνολογίας, η σύγκλιση πληροφορικής, τηλεπικοινωνιών και βιοτεχνολογίας, η ανάδειξη της νανοτεχνολογίας.

172. Ειδικά Θέματα Ιστορίας των Μαθηματικών

Το μάθημα εξετάζει διάφορα θέματα της ιστορίας των μαθηματικών. Η έμφαση δίδεται σε επιτεύγματα που έλαβαν χώρα στην Ευρώπη, κατά την περίοδο από το 1500 ως το 1800.

173. Εισαγωγή στην Ιστορία της Ιατρικής

Το μάθημα έχει στόχο να δώσει, στα βασικά της στοιχεία, μια συνολική εικόνα της ιστορικής εξέλιξης της ιατρικής, στο πλαίσιο της ιστορίας των επιστημών, και κυρίως από τη σκοπιά μιας ιστορίας των ιδεών και αντιλήψεων. Ειδικότερα αναφέρεται στα εξής:

- Ιστοριογραφικές προσεγγίσεις της ιατρικής και σχετικά προβλήματα.
- Κύριες περίοδοι της ιστορίας της ιατρικής (ειδικότερα: από την αρχαία Ελλάδα μέχρι τον 20ο αιώνα) και βασικά χαρακτηριστικά κάθε περιόδου.
- Ιστορική εξέλιξη κάποιων βασικών (κεντρικών) εννοιών της ιατρικής (έννοια της υγείας και της αρρώστιας, αντιλήψεις για τη λειτουργία του ανθρώπινου οργανισμού, για το ρόλο και τα χαρακτηριστικά της θεραπείας, για τον τρόπο δράσης των φαρμάκων).

176. Ειδικά Θέματα Ιστορίας της Ιατρικής

Το μάθημα σκοπεύει στη διεξοδικότερη εξέταση και εμβάθυνση σε ένα, κάθε φορά, επί μέρους θέμα από την ιστορία της ιατρικής. Πρόκειται για θέματα που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον και μπορεί είτε να οριοθετούνται χρονικά (π.χ. Αρχαία Ελληνική ιατρική, Ιατρική της Αναγέννησης κλπ.), είτε να αναφέρονται στη διαχρονική εξέταση κάποιας όψης της ιατρικής (π.χ. Ιστορική εξέλιξη των αντιλήψεων για την υγεία και

την αρρώστια). Το συγκεκριμένο θέμα ανακοινώνεται κάθε φορά έγκαιρα πριν από την έναρξη του εξαμήνου (μαζί με τους εκάστοτε διδάσκοντες).

177. Θεωρίες Δικαίου και Δικαιοσύνης

Στο μάθημα παρουσιάζονται κριτικά κλασικές και μοντέρνες θεωρίες για το δίκαιο και τη δικαιοσύνη με ταυτόχρονη έμφαση στους στοχαστές που τις παρήγαγαν και τα κεντρικά προβλήματα που έθεσαν. Το μάθημα χωρίζεται σε δυο μέρη. Στο πρώτο μέρος εξετάζουμε θεωρίες του φυσικού δικαίου και τη σύγχρονη διαμάχη με το νομικό θετικισμό καθώς και την ηπειρωτική φιλοσοφία του δικαίου των Kant, Hegel, Marx επικεντρώνοντας το ενδιαφέρον μας στο ρόλο του δικαίου, και σε ζητήματα πολιτικής ελευθερίας, ισότητας, και σχέσης κράτους-ατόμου μέσω της βασικής διάκρισης μεταξύ δημοσίου και ιδιωτικού. Στη συνέχεια περνάμε σε σύγχρονες θεωρίες δικαιοσύνης όπως το φιλελευθερισμό του Rawls και τη νεοφιλελεύθερη οπτική του Nozick. Στο δεύτερο μέρος που διεξάγεται με την παρουσίαση εργασιών των φοιτητών ασχολούμαστε με την εφαρμογή της θεωρίας σε σύγχρονα θέματα όπως η σύγκρουση ελευθερίας και ασφάλειας, τα ζητήματα διακρίσεων και θετικών μέτρων, υποθέσεις ελευθερίας της έκφρασης (π.χ. σκίτσα του Μωάμεθ) και ζητήματα πολυπολιτισμικότητας (π.χ. η απαγόρευση της μουσουλμανικής μαντίλας στα γαλλικά σχολεία), αλλά και προβλήματα που θέτει η φιλοσοφία του ποινικού δικαίου (ευθανασία, άμβλωση κλπ.).

178. Ειδικά Θέματα Φιλοσοφίας Κοινωνικών Επιστημών

Το μάθημα αυτό έχει καταρχήν ως στόχο να εισαγάγει αυτούς που θα το παρακολουθήσουν στη θεωρία της ορθολογικής επιλογής (rational choice theory). Θα ασχοληθούμε με τη φύση, τις προϋποθέσεις και τα όρια της ορθολογικότητας, τη διαμόρφωση της ορθολογικής επιλογής, τη σχέση της με τον εγωισμό, τον αλτρουισμό και τα συναισθήματα. Θα μελετήσουμε την ατομική δράση, αλλά και τη διάδραση με τα εργαλεία της θεωρίας παιγνίων και θα συζητήσουμε την αλληλεπίδραση με τους θεσμούς και τους κανόνες κοινωνικής συμπεριφοράς. Έπειτα, με τη βοήθεια των εργαλείων της ορθολογικής επιλογής, της θεωρίας παιγνίων και της θεωρίας των πιθανοτήτων θα εμβαθύνουμε στη θεωρία των αποφάσεων, δηλαδή στη μελέτη της διαδικασίας λήψης αποφάσεων (decision making) και σχηματισμού των κρίσεων (judgments). Τέλος, θα επικεντρωθούμε στην εφαρμογή όλων των παραπάνω στη διαμόρφωση στρατηγικής σκέψης (strategic thinking) σε συνθήκες σύγκρουσης (conflict), συνεργασίας (cooperation) ή διαπραγμάτευσης (negotiation).

181. Ειδικά Θέματα Φιλοσοφίας των Μαθηματικών

Εξετάζονται θέματα από τη Φιλοσοφία της Αριθμητικής, μεταξύ των οποίων τα:

- Οι φυσικοί αριθμοί ως αντικείμενα στη Φιλοσοφία του Frege.
- Οι φυσικοί αριθμοί ως ιδιότητες φυσικών συλλογών στον εμπειρισμό του Mill και ως ιδιότητες συνόλων στο νατουραλισμό της Maddy.
- Το οντολογικό status των φυσικών αριθμών. Είναι οι αριθμοί ανεξάρτητες από το νου οντότητες ή αποτελούν επινοήσεις; (η διαμάχη για τον αριθμητικό πλατωνισμό).
- Η μυθοκρατία (fictionalism) του Hartry Field στη φιλοσοφία της αριθμητικής. Οι φυσικοί αριθμοί ως μυθικές οντότητες.

- Η αναγκαιότητα των αριθμών στη συγκρότηση των φυσικών επιστημών. Επιχειρήματα υπέρ του αναπόδραστου (indispensability arguments).
- Η σημασιολογία της αριθμητικής γλώσσας. Το επιχείρημα του Crispin Wright.
- Το πρόβλημα της γνώσης της αριθμητικής. Προσεγγίσεις που υποστηρίζουν α) τον a priori β) τον a posteriori χαρακτήρα της γνώσης των αριθμών.

183. Θεσμοί και Οικονομία

- Εισαγωγή στα Θεσμικά Οικονομικά: Ανάγκη κριτικής στην κρατούσα οικονομική θεωρία;
- Εισαγωγή στους Θεσμούς και τη Θεσμική αλλαγή: Έννοια των Θεσμών και Οργανισμών. Ο ρόλος των Θεσμών στην Κοινωνία και η θεσμική αλλαγή. Οι Θεσμοί και το πρόβλημα της Ανθρώπινης Συνεργασίας.
- Θεωρίες Συμπεριφοράς και Θεωρία των Θεσμών: Νεοκλασική Οικονομική και Ατομική Συμπεριφορά. Ορθολογική Επιλογή και Θεσμοί. Συμπεριφορά και Περιβάλλον.
- Το Συναλλακτικό Κόστος της Ανταλλαγής και οι Θεσμοί: Η έννοια και τα χαρακτηριστικά της συναλλαγής. Σχέσεις συμπεριφορικών υποθέσεων, συναλλαγής και θεσμικής δομής της κοινωνίας.
- Περιορισμοί στη συμπεριφορά και κόστος πληροφόρησης: Ανεπίσημοι: Έθιμα, Συνήθειες, Κανονιστικές Ρυθμίσεις. Επίσημοι: Νομικοί-, Πολιτικοί-, Οικονομικοί Κανόνες, Συμβόλαια.
- Η Έννοια της Επιβολής: Επίσημη και Ανεπίσημη Επιβολή.
- Οικονομική Θεωρία και Θεσμοί: Νεοκλασική Θεωρία και Θεσμική Ανάλυση. Στατική Ανάλυση και Οικονομική Επίδοση. Θεσμική Ανάλυση και Οικονομική Αλλαγή. Θεσμική Ανάλυση και Οικονομική Ιστορία.

184. Ειδικά Θέματα Ιστορίας Οικονομικής Σκέψης

Το περιεχόμενο του μαθήματος εξετάζει διαφορετικές θεματικές ενότητες από την ιστορία οικονομικής σκέψης κάθε φορά που διδάσκεται. Ζητήματα που εξετάστηκαν στο παρελθόν: 1. Η επίδραση του Θετικισμού στην οικονομική σκέψη. 2. Κουιανά Επιστημονικά παραδείγματα και σχολές οικονομικές σκέψεις. 3. Οικονομικές ιδέες στη Βίβλο. 4. Η σχολή της Σαλαμάνκας. 5. Αρχαία οικονομική σκέψη. 6. Η έννοια της ευτυχίας στη οικονομική σκέψη.

186. Ιστορία της Τέχνης Ι

Στο μάθημα αυτό εξετάζονται συστηματικά οι εξελίξεις στην ιταλική αναγεννησιακή τέχνη, ενώ δίδεται ιδιαίτερη έμφαση στο ρόλο των μεγάλων καλλιτεχνών της εποχής. Εφαρμόζεται χρονολογική προσέγγιση με αφετηρία τους καλλιτέχνες του Duecento και Trecento που θεωρούνται “πρόδρομοι της Αναγέννησης”, ενώ στη συνέχεια εξετάζεται η περίοδος του Quattrocento (πρώιμη Αναγέννηση), το Cinquecento (ώριμη Αναγέννηση) και η εποχή του Μανιερισμού. Συζητούνται σημαντικά ζητήματα, όπως ο ρόλος της αρχαιότητας, η απελευθέρωση και εξέλιξη του ατόμου, η κοινωνική θέση του καλλιτέχνη, η δύναμη των μαικηνών και της εκκλησίας, η σχέση τέχνης και επιστήμης κλπ. Οι φοιτητές εξοικειώνονται με την ιταλική αναγεννησιακή τέχνη

αναλύοντας σημαντικά έργα, εξετάζοντας κριτικά τις αιτίες που οδήγησαν στην αναγέννηση των τεχνών και μελετώντας το κοινωνικό, πολιτικό, ιστορικό και πολιτισμικό πλαίσιο.

188. Κριτική του Καθαρού Λόγου

Συστηματική μελέτη του κειμένου της Κριτικής του καθαρού Λόγου και παρουσίαση των βασικών εννοιών της θεωρητικής φιλοσοφίας του Kant. Ανάλυση διαφόρων ερμηνευτικών προβλημάτων σχετικών με την κατανόηση των κεντρικών θέσεων του υπερβατολογικού ιδεαλισμού και του ρόλου των υπερβατολογικών επιχειρημάτων για τη διασάφηση και τη στήριξή τους. Συγκριτική εξέταση και αξιολόγηση ορισμένων σημαντικών εναλλακτικών αναγνώσεων από τη σύγχρονη βιβλιογραφία.

197. Επιχειρηματικότητα και Ανάπτυξη

Το μάθημα αυτό εντάσσει την επιχειρηματικότητα στο πλαίσιο της κλασικής και νεότερης οικονομικής θεωρίας. Με τον τρόπο αυτόν, προσεγγίζει τις έννοιες αυτής καθώς και της σχετικής μεθοδολογίας σύμφωνα με τα διδακτικά πρότυπα που έχουν διαμορφωθεί σε αντίστοιχα μαθήματα σε πανεπιστήμια του εσωτερικού και εξωτερικού, ώστε να δοθεί η δυνατότητα στους συμμετέχοντες να αναπτύξουν βασικές επιχειρηματικές δεξιότητες. Έτσι λοιπόν αναλύονται έννοιες όπως αβεβαιότητα, κίνδυνος, απόδοση, καινοτομία, ευκαιρία και οι οποίες εντάσσονται μέσα στο πλαίσιο τόσο της εθνικής όσο και την διεθνούς οικονομικής σκηνής, δηλαδή τον παγκόσμιο ανταγωνισμό. Αν και απευθύνεται σε φοιτητές με μικρή προηγούμενη οικονομική παιδεία, κατά την διδασκαλία του χρησιμοποιούνται εργαλεία της οικονομικής ανάλυσης, Τέλος παρουσιάζονται οι βασικές έννοιες καθώς και τεχνικές σύνταξης ενός επιχειρηματικού σχεδίου. Η διδασκαλία εμπλουτίζεται με πολλά παραδείγματα από την πραγματική οικονομία και παρουσιάζονται θέματα που αποτελούν προβλήματα επιχειρήσεων και οργανισμών του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.

198. Εισαγωγή στο Δίκαιο και τους Πολιτικούς Θεσμούς

Στο μάθημα αυτό γίνεται καταρχήν εισαγωγή σε βασικές έννοιες της επιστήμης του δικαίου και της πολιτικής επιστήμης. Στη συνέχεια, παρουσιάζονται οι σημαντικότερες θεωρίες οργάνωσης του κράτους και στοιχεία της δημοκρατικής θεωρίας. Ακολουθεί εισαγωγή στην ελληνική πολιτική και συνταγματική ιστορία. Το κύριο μέρος του μαθήματος περιλαμβάνει εισαγωγή στο ελληνικό συνταγματικό δίκαιο και συζήτηση θεμάτων ιδιωτικού και δημόσιου δικαίου, καθώς και των βασικών θεσμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

199. Ευρωπαϊκή Ένωση: Θεσμοί και Πολιτικές

Εισαγωγή στους θεσμούς και τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της. Μετά την ιστορική αναδρομή από την ίδρυση των ευρωπαϊκών κοινοτήτων μέχρι σήμερα δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην παρουσίαση των οργάνων και των θεσμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της σημασίας της Ενιαίας

Εσωτερικής Αγοράς και του τρόπου λήψης αποφάσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

200. Επαγγελματική Συμβουλευτική και Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός
Στο μάθημα αυτό εξετάζεται, καταρχάς, η έννοια της Επαγγελματικής Συμβουλευτικής καθώς και τα θέματα που απασχολούν την Επαγγελματική Συμβουλευτική. Συζητούνται τα διαφορετικά είδη των ζητημάτων που απασχολούν τους πελάτες, τα προβλήματα που υποβόσκουν και η σημασία τους για τους επαγγελματικούς συμβούλους, η αλληλεπίδραση συμβούλου-πελάτη και οι δεξιότητες συμβουλευτικής. Στη συνέχεια αναλύονται τα στάδια της αρχικής διαγνωστικής αξιολόγησης, της σύναψης συμβολαίου και της διερεύνησης του προβλήματος. Εξετάζεται, επίσης, η χρήση των τεστ, ερωτηματολογίων και επαγγελματικών πληροφοριών προκειμένου να βοηθηθεί ο πελάτης στην ανάπτυξη της αυτογνωσίας, στη λήψη αποφάσεων και στην ανάληψη δράσης. Έμφαση δίδεται στην εφαρμογή της επαγγελματικής συμβουλευτικής και του προσανατολισμού στο σχολείο, όπου εξετάζονται οι ιδιαίτερες ανάγκες των μαθητών για αυτογνωσία, πληροφόρηση, εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές και μετάβαση από το σχολείο στην αγορά εργασίας.

201. Ιστορία των Γραφικών Τεχνών

Στο μάθημα αυτό, που αποτελεί εισαγωγή στην ιστορία των γραφικών τεχνών, εξετάζεται η εξέλιξη μεταξύ άλλων της λιθογραφίας, της χαρακτικής, της μεταξοτυπίας και της τυπογραφίας. Αρχικά οι φοιτητές εξοικειώνονται με τις τεχνικές, οι οποίες έχουν ως κοινό χαρακτηριστικό τη διαδικασία δημιουργίας σχεδίου σε μέσο που επιτρέπει την εκτύπωση του σε άλλη επιφάνεια. Στη συνέχεια διδάσκονται τις καταβολές των γραφικών τεχνών που τοποθετούνται στον 7ο αιώνα και στη δυναστεία των Tang, όπου χρησιμοποιήθηκαν για πρώτη φορά εγχάρακτες ξύλινες επιφάνειες για την εκτύπωση των απομνημονευμάτων της αυτοκράτειρας σε χιλιάδες φύλα ριζόχαρτου. Κινέζικη επινόηση είναι και ο κινούμενος εκτυπωτής, ο οποίος για πρώτη φορά χρησιμοποιήθηκε στην Ευρώπη στα μέσα του 15ου αι. από το Γουτεμβέργιο, για να εξαπλωθεί με γρήγορους ρυθμούς στον υπόλοιπο κόσμο δημιουργώντας τις προϋποθέσεις για τη δημιουργία των σύγχρονων μεθόδων εκτύπωσης βιβλίων, εφημερίδων, αφισών κλπ. Κατά τη διάρκεια του μαθήματος δίδεται έμφαση στην ανάλυση χαρακτηριστικών μεγάλων καλλιτεχνών από την Αναγέννηση έως σήμερα, όπως είναι οι Durer, Delacroix και Escher, ενώ μελετάται και η σχέση της γραφιστικής με κινήματα του 20ου αιώνα, ιδιαίτερα την Art Nouveau.

202. Τέχνη και κινηματογράφος

Σκοπός του μαθήματος είναι η συγκριτική μελέτη των εικαστικών τεχνών και του κινηματογράφου μέσα από δύο διαφορετικές προσεγγίσεις. Η πρώτη αφορά βιογραφίες εικαστικών καλλιτεχνών ως θέμα του νεότερου κινηματογράφου, τόσο μέσα από καλλιτεχνικές κινηματογραφικές ταινίες, όσο και μέσα από ντοκιμαντέρ. Η δεύτερη αναφέρεται στην επίδραση της avant-garde εικαστικής σκηνης του πρώτου μισού του 20ου αι. στα πρωτοποριακά ρεύματα του κινηματογράφου κατά την περίοδο

της άνθισης του. Στο πλαίσιο της πρώτης ενότητας οι φοιτητές παρακολουθούν και αναλύουν βιογραφικές ταινίες και ντοκιμαντέρ, ενώ διδάσκονται στοιχεία της βιογραφικής μεθόδου στην ιστορία της τέχνης: σκοπός είναι να καταδειχθούν οι διαφορές μεταξύ επιστημονικών (ιστορία της τέχνης, ντοκιμαντέρ) και καλλιτεχνικών προσεγγίσεων (κινηματογραφικές ταινίες) στη βιογραφία. Η δεύτερη ενότητα του μαθήματος αφορά ταινίες από το χώρο του γερμανικού εξπρεσιονισμού, του γαλλικού σουρεαλισμού, αλλά και προπολεμικές πειραματικές ταινίες εικαστικών δημιουργών : σκοπός είναι να φανεί η επίδραση των εικαστικών καλλιτεχνών στους κινηματογραφιστές που στις αρχές του 20ου αι. αναζήτησαν πολλαπλές εκφραστικές διεξόδους, θέλοντας να διαμορφώσουν μια πρωτοποριακή κινηματογραφική σκηνή.

204. Ειδικά Θέματα Οικονομικής Ιστορίας

Στο μάθημα αυτό θα αποδοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην ιστορία των οικονομικών θεσμών, πρακτικών και συμπεριφορών. Ακολουθώντας τις σημαντικές περιόδους-τομές της ευρωπαϊκής ιστορίας, θα αναπτυχθούν θέματα που άπτονται της κοινωνικο-οικονομικής οργάνωσης των προβιομηχανικών κοινωνιών. Ενδεικτικά, τέτοια θέματα είναι η οικονομική δημογραφία και γεωγραφία, η αγροτική και αστική οικονομία, η οργάνωση και λειτουργία των αγορών, οι μορφές των οικονομικών δραστηριοτήτων, η φορολογική πολιτική, η έμφυλη εργασία, καθώς και το πρόβλημα ύπαρξης οικονομικής μεγέθυνσης σε προνεωτερικές κοινωνίες. Θα μελετηθούν περαιτέρω προβλήματα κοινωνικής διαστρωμάτωσης, οικονομικών ανισοκατανομών και κοινωνικής ευημερίας.

215. Φυσικές Επιστήμες και Κοινωνία στον 20ο αιώνα

Στόχος του μαθήματος είναι να ανιχνευθούν οι διαφορετικές κριτικές που γίνονται στην διάρκεια του δεύτερου μισού του 20ου αιώνα για την επιστήμη. Η κριτική που γίνεται σχετίζεται άμεσα με την νέα κοινωνική της λειτουργία αλλά και με την ανεπάρκεια προηγούμενων θεωρητικών επεξεργασιών σχετικά με τον χαρακτήρα της επιστήμης.

216. Γυναίκες στην Ιστορία της Επιστήμης

Το μάθημα εστιάζει στην ιστορία των γυναικών στις επιστήμες. Η ιστορία αυτή είναι αρχικά μια ιστορία απουσίας και αποκλεισμού και έπειτα έμπρακτης περιθωριοποίησης των γυναικών από τους επίσημους θεσμούς παραγωγής γνώσης. Ταυτόχρονα είναι μια ιστορία διαμόρφωσης της έννοιας του (κοινωνικού) φύλου από τις ίδιες τις επιστήμες. Στόχος του μαθήματος είναι η μελέτη της θέσης της γυναίκας σε διάφορους επιστημονικούς κλάδους από τις απαρχές της νεότερης επιστήμης μέχρι και σήμερα, καθώς και η μελέτη των τρόπων με τους οποίους η διαμόρφωση της έννοιας του φύλου σε συγκεκριμένα πλαίσια λειτούργησε ως αρχή αποκλεισμού των γυναικών από την επιστήμη.

217. Βιολογικές Έννοιες και Συστήματα.

Στόχος του μαθήματος είναι αφ' ενός η εξοικείωση των φοιτητών με τη θεματολογία και μερικές βασικές έννοιες βιολογικών συστημάτων, αφ' ετέρου η επαφή με τις τεχνικές μοντελοποίησης και η μελέτη in vivo ενδεικτικών πειραματικών μοντέλων. Επισκοπούνται κατ' αρχήν οι έννοιες και τα προβλήματα της θεωρίας συστημάτων όπως αυτή εφαρμόζεται σε βιολογικά προβλήματα με έμφαση σε μοντέρνα ή/και εξειδικευμένα θέματα όπως αυτο-οργάνωση, αυτονομία, αυτοποίηση, ανάπτυξη συμπεριφοράς. Παρουσιάζονται επίσης εν συντομία κάποιες κεφαλαιώδεις προσεγγίσεις και προβλήματα της συμπεριφορικής και εξελικτικής βιολογίας που αποτελούν συστηματικό στόχο μοντελοποίησης, όπως η κοινωνιοβιολογία και το πρόβλημα των ειδών. Σε πρακτικό επίπεδο, δίνονται παραδείγματα μοντελοποίησης, πειραματισμού και μελέτης με μαθηματικές, υπολογιστικές και δικτυακές μεθόδους και γίνεται σύγκριση και αξιολόγηση των διαφόρων μεθόδων.

219. Ειδικά Θέματα Ιστορίας Φυσικής και Χημείας

Στόχος του μαθήματος είναι να μελετήσει την άνοδο της επιστήμης μεγάλης κλίμακας (big science) και τις αλλαγές που επέφερε στην επιστημονική δραστηριότητα: στα πανεπιστήμια και τα ερευνητικά εργαστήρια, στους τρόπους χρηματοδότησης των επιστημών, στην κοινωνική τους λειτουργία, και στη σχέση τους με τη βιομηχανία και τον στρατό. Μεγάλο μέρος του μαθήματος εστιάζει στην ιστορία της ατομικής βόμβας, που σηματοδοτεί τη μετάβαση στη επιστήμη μεγάλης κλίμακας.

220. Ειδικά Θέματα Σύγχρονης Φιλοσοφίας

Έννοια και περιεχόμενο. Στο μάθημα αυτό παρουσιάζονται συγκεκριμένα θέματα στο πλαίσιο του εμπειρισμού όπως εξελίχθηκαν κατά τον 20ο αιώνα. Συγκεκριμένα παρουσιάζεται ο προβληματισμός για την διάκριση αναλυτικών και συνθετικών προτάσεων και τη διάκριση εννοιολογικού σχήματος και εμπειρικού περιεχομένου όπως αυτός εξελίχθηκε από τη φιλοσοφία του κύκλου της Βιέννης έως τον Davidson.

221. Ειδικά Θέματα στη Διαχείριση Ανθρώπινων Πόρων

Στόχος του μαθήματος είναι η διεξοδική και συστηματική προσέγγιση κρίσιμων επίκαιρων ζητημάτων που σχετίζονται με τη διοίκηση του ανθρώπινου δυναμικού στους σύγχρονους οργανισμούς και επιχειρήσεις. Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στις τρέχουσες προκλήσεις που καλούνται να αντιμετωπίσουν οι οργανισμοί κατά τη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού τους, σε συνθήκες διαρκούς προσαρμογής σε νέες απαιτήσεις. Η αναλυτική οπτική του μαθήματος εστιάζεται σε ειδικότερα ζητήματα διοίκησης ανθρώπινου δυναμικού με έμφαση στη σύνδεση θεωρίας και πρακτικής, όπως: I. Διαχείριση ανθρώπινων πόρων σε οργανωσιακά πλαίσια. II. Ηθική και διαχείριση ανθρώπινων πόρων. III. Επιχειρηματικότητα και διαχείριση ανθρώπινων πόρων. IV. Ισορροπία ζωής-εργασίας. V. Νόημα στην ανθρώπινη εργασία. VI. Ευημερία εργαζομένων. VII. Διαχείριση εργασιακής υγείας και ασφάλειας. VIII. Συμμετοχικότητα και αποφυγή αποκλεισμών στον εργασιακό χώρο: Ισότητα, διαφορετικότητα και αξιοπρέπεια στην εργασία. IX. Η “σκοτεινή πλευρά” των οργανι-

σμών: οργανωσιακή πολιτική συμπεριφορά, εκφοβισμός και διακρίσεις. X. Η διαπολιτισμική διάσταση στη διαχείριση ανθρωπίνων πόρων: “Εργασιακή πνευματικότητα” και “Πνευματική Ηγεσία”.

222. Ιστορία της Κλασικής Φιλολογίας

Η ιστορία της κλασικής φιλολογικής επιστήμης: η γένεση και διαμόρφωσή της κατά τους ελληνιστικούς χρόνους και τους αλεξανδρινούς φιλόλογους, οι φιλολογικές σχολές της ύστερης αρχαιότητας, χριστιανική εκκλησία και κλασικές σπουδές, βυζαντινή περίοδος, λόγιοι της Αναγέννησης και του Ουμανισμού, ακμή στη νεώτερη Ευρώπη (Ιταλία, Γαλλία, Ολλανδία, Αγγλία και Γερμανία), 19ος και 20ός αιώνας, η νεοελληνική κλασική φιλολογία από την Άλωση και τις προδρομικές μορφές του Μουσούρου και του Κοραή έως την ίδρυση του Πανεπιστημίου Αθηνών (1837), τον Κόντο και τον Συκουτρή.

223. Μεταηθική

Συστηματική διερεύνηση σημασιολογικών, γνωσιολογικών και οντολογικών ζητημάτων που αφορούν το περιεχόμενο και την κανονιστική λειτουργία των ηθικών εννοιών και των ηθικών κρίσεων. Εξετάζεται η διαμόρφωση της μεταηθικής ως κλάδου της ηθικής φιλοσοφίας στο χώρο της αναλυτικής παράδοσης από τις αρχές του εικοστού αιώνα μέχρι τις μέρες μας. Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στη μελέτη της πρόσφατης διαμάχης του ηθικού ρεαλισμού με αναφορά σε συγκεκριμένα κείμενα με στόχο την ανάδειξη και την κριτική αποτίμηση των βασικών εναλλακτικών θέσεων, θεωριών και επιχειρημάτων.

241. Μεταφιλοσοφία

Σκοπός του μαθήματος είναι η διερεύνηση των κυριότερων αντιλήψεων για τη φύση της φιλοσοφίας και για τους τρόπους του φιλοσοφείν από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Παρουσιάζονται εναλλακτικές τοποθετήσεις που αφορούν τις σχέσεις φιλοσοφίας και επιστημών, φιλοσοφίας και καθημερινής ζωής, φιλοσοφίας και ιστορίας της φιλοσοφίας. Ειδικότερα, εξετάζονται διαφορετικές απόψεις για τις μεθόδους του φιλοσοφείν και την ορθή αντιμετώπιση των φιλοσοφικών προβλημάτων που συνδέονται με παραδοσιακές και σύγχρονες θεωρίες, “σχολές” και φιλοσοφικά ρεύματα Προτείνεται, μεταξύ άλλων, η μελέτη της αντιπαράθεσης μεταξύ “αναλυτικής” και “ηπειρωτικής” φιλοσοφίας και η κριτική αποτίμηση της θεραπευτικής, γλωσσαναλυτικής προσέγγισης του Ludwig Wittgenstein και των επιγόνων του.

242. Ειδικά Θέματα Φιλοσοφίας του Νου

Η φιλοσοφία των συναισθημάτων είναι ένας σχετικά πρόσφατος αλλά εξαιρετικά εύρωστος ερευνητικός κλάδος. Το μάθημα προσφέρει μια συστηματική εισαγωγή στις κύριες φιλοσοφικές θεωρήσεις των συναισθημάτων, όπως η γνωσιοκρατία, ο απαλειφισμός, και η φυσιοκρατία, με αναφορές τόσο σε μείζονα έργα της φιλοσοφικής παράδοσης, όσο και σε σύγχρονα κείμενα της αναλυτικής φιλοσοφίας. Ζητήματα

που θα μας απασχολήσουν περιλαμβάνουν την αποβλεπτικότητα των συναισθημάτων, τη λειτουργία των συναισθημάτων στην έλλογη διαβούλευση, τη σύνδεση μεταξύ θυμικών και σωματικών αισθημάτων, και την κανονιστικότητα που διέπει τη σχέση ανάμεσα στις θυμικές και τις αξιολογικές κρίσεις.

243. Πειραματική Ψυχολογία

Στόχος του μαθήματος είναι να εισαγάγει τους φοιτητές στη μεθοδολογία της Ψυχολογικής έρευνας με σκοπό την κατανόηση της Ψυχολογίας ως μιας πειραματικής επιστήμης. Μέσω της παρουσίασης κλασικών πειραμάτων, τα οποία συνέβαλαν σημαντικά στην προώθηση της γνώσης που διαθέτει η Ψυχολογία σήμερα στους τομείς της αντίληψης, της μάθησης και της μνήμης, επιχειρείται η εξοικείωση των φοιτητών και φοιτητριών με το σχεδιασμό και τη διεξαγωγή πειραμάτων, τη συλλογή, επεξεργασία, περιγραφή και ερμηνεία πειραματικών δεδομένων, καθώς και με τη συγγραφή επιστημονικών άρθρων. Η διδασκαλία θα συμπληρώνεται από εργαστηριακές ασκήσεις, έτσι ώστε οι φοιτητές να έχουν τη δυνατότητα να βιώσουν το ρόλο του συμμετέχοντα σε τέτοιου είδους πειράματα και να εξοικειωθούν με τον τρόπο με τον οποίο διεξάγεται μια αυστηρά ελεγχόμενη πειραματική διαδικασία.

244. Ειδικά Θέματα Ιστορίας της Τεχνολογίας

Το μάθημα συνδυάζει τη γενική εισαγωγή στην ιστορία της τεχνολογίας των πρόσφατων δεκαετιών με την εμβάθυνση στην ιστορία μιας σειράς καθοριστικών τεχνολογιών. Θα καλυφθούν η ιστορία της πληροφορικής και των τηλεπικοινωνιών, η ιστορία της βιοτεχνολογίας και της βιοϊατρικής τεχνολογίας, η ιστορία της σχέσης τεχνολογίας και περιβαλλοντικής κρίσης (κυρίως όπως αποτυπώνεται στην αναζήτηση εναλλακτικών ανανεώσιμων ενεργειακών τεχνολογιών).

245. Θέματα Μεταφυσικής

Στο μάθημα αυτό θα επικεντρώσουμε σε θέματα της μεταφυσικής της επιστήμης, όπως αιτιότητα, νόμοι της φύσης και ουσιοκρατία.

246. Φιλοσοφία και Κινηματογράφος

Στο μάθημα αυτό προτείνεται η διερεύνηση των σχέσεων φιλοσοφίας και κινηματογράφου. Η συζήτηση ξεκινά με την φιλοσοφική προσέγγιση της τέχνης του κινηματογράφου και της ιδιαίτερης αισθητικής του. Στη συνέχεια εξετάζεται η ενδεχόμενη συμβολή του κινηματογράφου στη φιλοσοφική σκέψη, μέσω της μελέτης της μορφής και του περιεχομένου συγκεκριμένων κινηματογραφικών έργων. Προβάλλονται και αναλύονται σημαντικά έργα διαφόρων σκηνοθετών (Μπέργκιαν, Αντονιόνι, Φελλίνι, Βισκόντι, Κουροσάβα, Βέντερς, Ρομέρ, Κιούμπρικ). Αναδεικνύεται το ενδιαφέρον της άμεσης και έμμεσης επεξεργασίας μέσα από την κινηματογραφική δημιουργία επιμέρους θεματικών μοτίβων και γενικότερων φιλοσοφικών προβλημάτων από τους χώρους της γνωσιολογίας, της μεταφυσικής και της ηθικής.

247. Ιστορία και Θεωρία της Ψυχιατρικής

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τις ιστορικές συνθήκες συγκρότησης της ψυχιατρικής ως διακριτού επιστημονικού πεδίου, στις αρχές του 19ου αιώνα, με κομβικούς σταθμούς της πορείας της και με τις αλλαγές στην ερμηνεία της ψυχικής νόσου και των ψυχικά νοσούντων. Μέσα από τη μελέτη του κυρίαρχου ψυχιατρικού λόγου ('discourse') και ό,τι, κατά περιόδους, όρισε ως "τρέλα" και "τρελός", θα εξεταστούν οι τρόποι αντιμετώπισης και ερμηνείας τους, ο διαχωρισμός τους από τον κόσμο της "λογικής" και ο εγκλεισμός τους σε άσυλα, η μετατροπή τους σε αντικείμενα μίας εξειδικευμένης γνώσης και ενός κατεστημένου επιστημονικού λόγου. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη γέννηση της ψυχανάλυσης, ενώ θα μελετηθεί ειδικότερα η εξέλιξη της ψυχιατρικής στον ελληνικό χώρο. Από την άλλη πλευρά, αντικείμενο του ενδιαφέροντός μας θα αποτελέσουν οι σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις της ψυχιατρικής και της ψυχικής νόσου: οι πρώτες διθυραμβικές ιστορίες της προόδου, τα κομβικά έργα των Canguilhem και Kuhn, η σκέψη του Foucault, οι σημαντικές τάσεις που ακολούθησαν (το κίνημα της λεγόμενης "αντι-ψυχιατρικής"), καθώς και οι αναπαραστάσεις της ψυχικής νόσου στην τέχνη. Ιστορικό πλαίσιο αναφοράς μας θα είναι ο ευρωπαϊκός χώρος.

248. Μοντελοποίηση και Προσομοίωση

Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τη θεματολογία, την ορολογία και τις κύριες μεθοδολογίες μοντελοποίησης και προσομοίωσης. Οσον αφορά τη μοντελοποίηση, επισκοπούνται τόσο οι θεμελιώδεις προσεγγίσεις που βασίζονται σε συνεχή ή διακριτά μαθηματικά μοντέλα, όσο και οι νεώτερες γραφικές, δικτυακές, υπολογιστικές και εξατομικευμένες προσεγγίσεις που υιοθετούν μία αλγοριθμική οπτική. Οσον αφορά την προσομοίωση, επισκοπούνται οι μέθοδοι διακριτού ή συνεχούς χρόνου και χώρου, οι μέθοδοι διακριτών γεγονότων και οι στοχαστικές μέθοδοι. Όλα τα παραδείγματα δίνονται από το χώρο των οικονομικών και κοινωνικών συστημάτων και επιχειρείται συγκριτική μελέτη των διαφορετικών προσεγγίσεων, π.χ. η συγκριτική εφαρμογή μαθηματικών πληθυσμιακών και συμπεριφορικών μεθόδων στη μελέτη της συμπεριφοράς των επενδυτών σε μία χρηματιστηριακή αγορά ή σε ένα δημογραφικό πρόβλημα. Παρουσιάζονται επίσης εν συντομία διάφορες μεθοδολογικές και θεωρητικές έννοιες που αφορούν τη μοντελοποίηση και προσομοίωση, όπως η επικύρωση.

249. Διαχείριση Πολιτισμικών Αγαθών

Το περιεχόμενο του συγκεκριμένου γνωστικού πεδίου και το θεωρητικό πλαίσιο ανάλυσής του. Επεξεργασία των εννοιών: πολιτισμική κληρονομιά, πολιτισμικό αγαθό και πολιτιστική διαχείριση. Επισκόπηση και ερμηνεία μεθόδων και πρακτικών που εφαρμόζονται στη διαχείριση πολιτισμικών αγαθών.

3.8 Πρόγραμμα Ακαδημαϊκού Έτους 2013-2014

Α' Εξάμηνο

Κ.Α.	Υποχρεωτικά Μαθήματα	Διδάσκοντες
K004	Εισαγωγή στη Φιλοσοφία	Βιβιδάκης
K013	Ιστορία της Αρχαιότητας	Χριστιανίδης/Καλοσπύρος
K022	Εισαγωγή στην Ψυχολογία	Μουτούσης
K025	Αρχαία Ελλ. Γλώσσα & Λογοτεχνία	Ιεροδιακόνου/Καλοσπύρος
K027	Εισαγ. στη Μαθηματική Ανάλυση Ι	Σαγιάς
K033	Εισαγ. Κοινων. & Ανθρωπ. Επιστ.	Μαντζαβίνος

Β' Εξάμηνο

Κ.Α.	Υποχρεωτικά Μαθήματα	Διδάσκοντες
K001	Ιστορία Φιλοσοφίας Ι	Καλλιγιάς
K014	Ευρωπαϊκή Ιστορία	Καρακατσούλη
K019	Ιστορία της Τεχνολογίας	Αραποστάθης
K020	Εισαγωγή στην Ιστορία της Τέχνης	Γέμτου
K028	Εισαγωγή στη Μαθηματική Ανάλυση ΙΙ	Σαγιάς
K029	Εισαγ. Νευτ. Μηχαν. & Θεωρ. Σχετικ.	Γαβρόγλου/Κανδεράκης

Γ' Εξάμηνο

Κ.Α.	Υποχρεωτικά Μαθήματα	Διδάσκοντες
K002	Ιστορία Φιλοσοφίας ΙΙ	Ιεροδιακόνου
K015	Ιστορία Πολιτισμού και Θεσμών	Καρακατσούλη
K023	Εισαγωγή στις Νευροεπιστήμες	Μουτούσης
K030	Εισαγωγή στη Θερμοδ. & Ηλεκτρομ.	Γαβρόγλου/Κανδεράκης
K031	Αρχές Οικονομικής Ι	Δρακόπουλος/Χατζής
K034	Βιολογία	Γαβρόγλου/Χαραλάμους

Δ' Εξάμηνο

Κ.Α.	Υποχρεωτικά Μαθήματα	Διδάσκοντες
K003	Ιστορία Φιλοσοφίας ΙΙΙ	Χατζημυσις
K006	Ηθική	Βιβιδάκης
K017	Ιστορία Φυσικών Επιστημών	Παпанελοπούλου
K026	Στοιχεία Λογικής & Θεωρίας Συνόλων	Δημητρακόπουλος
K032	Αρχές Οικονομικής ΙΙ	Γκότσης
K035	Στατιστική	Πρωτόπαπας

Ε' Εξάμηνο

Κ.Α.	Υποχρεωτικά Μαθήματα	Διδάσκοντες
K009	Φιλοσοφία Φυσικών Επιστημών	Αραμπατζής
K012	Θεωρία Δικαίου και Θεσμών	Χατζής
K016	Ιστορία των Μαθηματικών	Χριστιανίδης
K024	Γνωσιακή Επιστήμη	Πρωτόπαπας
Κ.Α.	Κατ' Επιλογήν Υποχρ. Μαθήματα	Διδάσκοντες
I201	Επιστημονική Επανάσταση	Παпанελοπούλου
I203	Εισαγωγή στην Ιστοριογραφία	Πατηνιώτης
I204	Ιστορία της Λογικής	Δημητρακόπουλος
I205	Ελληνική Επιστήμη στους Νεότερους Χρόνους	Πατηνιώτης
I210	Επιστήμη, Τεχνολογία και Κοινωνία	Αραποστάθης
Κ.Α.	Κατ' Επιλογήν Μαθήματα	Διδάσκοντες
173	Εισαγωγή στην Ιστορία της Ιατρικής	Χριστιανίδης/ Παπαδόπουλος
1048	Ειδική Αγωγή	Ζώνιου-Σιδέρη
217	Βιολογικές Έννοιες και Συστήματα	Τζαφέστα
247	Ιστορία και Θεωρία της Ψυχιατρικής	Δημητρακόπουλος/ Λέκκα
252	Ειδικά Θέματα Ιστορίας των Επιστημών	Γαβρόγλου
255	Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας	Δημητρακόπουλος/ Καλοσπύρος

ΣΤ' Εξάμηνο

Κ.Α.	Υποχρεωτικά Μαθήματα	Διδάσκοντες
K007	Γνωσιολογία και Μεταφυσική	Στεφάνου
K008	Φιλοσοφία Κοινωνικών Επιστημών	Μαντζαβίνος
K018	Ιστορία της Βιολογίας	Γαβρόγλου/Χαραλάμπους
Κ.Α.	Κατ' Επιλογήν Υποχρ. Μαθήματα	Διδάσκοντες
Φ101	Φιλοσοφία Επιστήμης Ι	Κιντή
Φ103	Φιλοσοφία Δικαίου	Χατζής
Φ104	Αισθητική	Νικολινάκος
Φ108	Πλάτων και Αριστοτέλης	Ιεροδιακόνου
Φ111	Μεσαιωνική Φιλοσοφία	Στεφάνου/Φιλίππου
Φ114	Φιλοσοφία των Μαθηματικών	Μανωλακάκη
I202	Ιστορία Επιστημών στην Αρχαιότητα	Τύμπας
I207	Ιστορία Επιστημών και Τεχνικών στους Νεότερους Χρόνους	Πατηνιώτης

Κ.Α.	Κατ' Επιλογήν Μαθήματα	Διδάσκοντες
050	Εισαγωγή στη Γλωσσολογία	Στεφάνου/Κοντός
134	Συγκριτική Παιδαγωγική και Διεθνής Εκπαιδευτική Πολιτική	Φυριππής
136	Νεότερη Ιστορία των Πανεπιστημίων	Γαβρόγλου/Μανιάτη
160	Ιστορία Εκπαιδευτικής Πολιτικής	Δημητρακόπουλος/ Γκλαβάς
208	Ειδικά Θέματα Ιστορίας της Ιατρικής	Αραμπατζής/ Παπαδόπουλος
248	Μοντελοποίηση και Προσομοίωση	Τζαφέστα
251	Ειδικά Θέματα Ιστορίας της Ιατρικής ΙΙ	Χριστιανίδης/Λέκκα

Ζ' Εξάμηνο

Κ.Α.	Υποχρεωτικά Μαθήματα	Διδάσκοντες
K010	Φιλοσοφία της Γλώσσας	Μανωλακάκη
K021	Ιστορία Οικονομικής Σκέψης	Δρακόπουλος
Κ.Α.	Κατ' Επιλογήν Υποχρ. Μαθήματα	Διδάσκοντες
Φ102	Φιλοσοφία Επιστήμης ΙΙ	Καρακώστας
Φ106	Φιλοσοφικά Κείμενα	Καλλιγιάς
Φ115	Φιλοσοφία της Φυσικής	Καρακώστας
Φ118	Φιλοσοφία της Ιστορίας	Κιντή
Φ121	Φιλοσοφική Λογική	Στεφάνου
I206	Ιστορία Επιστημονικής και Τεχνολογικής Πολιτικής	Αραποστάθης
IΦ01	Τεχνητή Νοημοσύνη	Τζαφέστα
Κ.Α.	Κατ' Επιλογήν Μαθήματα	Διδάσκοντες
147	Ειδικά Θέματα Φιλοσοφίας της Ψυχολογίας	Νικολινάκος
183	Θεσμοί και Οικονομία	Βλιάμος
195	Θεωρία Θεσμών Επιχειρηματικότητας	Βλιάμος
205	Σχολικός Επαγγελ/ικός Προσανατολισμός	Χατζής/ Αργυροπούλου
242	Ειδικά Θέματα Φιλοσοφίας του Νου	Χατζημωυσής
243	Πειραματική Ψυχολογία	Μουτούσης
1050	Ειδικά Θέματα Δικαίου και Πολιτικής Φιλοσοφίας Ι	Χατζής

Η' Εξάμηνο

Κ.Α.	Υποχρεωτικά Μαθήματα	Διδάσκοντες
K005	Πολιτική Φιλοσοφία	Χατζής/Παπαρηγόπουλος
K011	Φιλοσοφία του Νου	Νικολινάκος
E100	Πληροφορική (Εργαστήριο)	Δημητρακόπουλος/ Γυφτοδήμος
E200	Συγγραφική (Εργαστήριο)	Βιρβιδάκης/ Καλοσπύρος
Κ.Α.	Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικά Μαθήματα	Διδάσκοντες
Φ110	Αναλυτική Φιλοσοφία	Μανωλακάκη
Φ113	Ηπειρωτική Φιλοσοφία	Χατζημουσής
Κ.Α.	Κατ' Επιλογήν Μαθήματα	Διδάσκοντες
100	Μουσειολογία	Γέμτου/Αντζουλάτου-Ρετσίλα
116	Το “Περί Ύψους” του Λογγίνου και η σύγχρονη λογοτεχνική κριτική	Καλλιγιάς/ Καλοσπύρος
152	Ειδικά Θέματα Θεωρίας Δικαίου και Πολιτικής Φιλοσοφίας II	Χατζής
172	Ειδικά Θέματα Ιστορίας Μαθηματικών	Χριστιανίδης
186	Ιστορία της Τέχνης I	Γέμτου
219	Ειδικά Θέματα Ιστορίας Φυσικής και Χημείας	Αραμπατζής
221	Ειδικά Θέματα Διαχείρισης Ανθρώπινων Πόρων	Γκότσης
223	Μεταηθική	Βιρβιδάκης
244	Ειδικά Θέματα Ιστορίας Τεχνολογίας II	Τύμπας/ Αραποστάθης

3.9 Μεταβατικές Διατάξεις

Οι φοιτητές που εισήχθησαν στο Τμήμα πριν από το ακαδημαϊκό έτος 2004–2005 θα αποφοιτήσουν με βάση το παλιό πρόγραμμα σπουδών, μπορούν όμως να παρακολουθήσουν υποχρεωτικά ή κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα του νέου προγράμματος ως κατ' επιλογήν μαθήματα.

Οι φοιτητές που εισήχθησαν στο Τμήμα κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2004–5 και 2005–6 εντάσσονται στο νέο πρόγραμμα, σύμφωνα με τα εξής:

- α) Όλα τα υποχρεωτικά μαθήματα του παλαιού προγράμματος που έχουν παρακολουθήσει επιτυχώς θα αναγνωριστούν ως υποχρεωτικά μαθήματα

του νέου προγράμματος, σύμφωνα με τον πίνακα παρακάτω.

- β) Για τα υποχρεωτικά μαθήματα του παλαιού προγράμματος στα οποία έχουν αποτύχει, θα εγγράφονται στα αντίστοιχα του νέου (σύμφωνα με τον πίνακα παρακάτω), αλλά θα εξετάζονται στην ύλη που έχουν διδαχθεί, εφόσον το επιθυμούν.
- γ) Για τα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά και κατ' επιλογήν μαθήματα, θα ακολουθήσουν τον κανονισμό λειτουργίας του νέου προγράμματος.

Μάθημα παλαιού προγράμματος	Μάθημα νέου προγράμματος
Ιστορία Φιλοσοφίας Ι	Ιστορία Φιλοσοφίας Ι
Εισαγωγή στις Κοινωνικές και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Εισαγωγή στις Κοινωνικές και Ανθρωπιστικές Επιστήμες
Εισαγωγή στη Μαθ. Ανάλυση Ι	Εισαγωγή στη Μαθ. Ανάλυση Ι
Εισαγ. στη Νευτώνεια Μηχανική και τη Θεωρία Σχετικότητας	Εισαγ. στη Νευτώνεια Μηχανική και τη Θεωρία Σχετικότητας
Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία Ι	Αρχαία Ελληνική Γλώσσα
Ιστορία Πολιτισμού Ι	Ιστορία Πολιτισμού Ι
Ιστορία Πολιτισμού ΙΙ	Ιστορία Πολιτισμού ΙΙ
Ιστορία Φιλοσοφίας ΙΙ	Ιστορία Φιλοσοφίας ΙΙ
Εισαγωγή στη Βιολογία Ι	Βιολογία
Εισαγωγή στη Μαθ. Ανάλυση ΙΙ	Εισαγωγή στη Μαθ. Ανάλυση ΙΙ
Εισαγωγή στη Θερμοδυναμική και τον Ηλεκτρομαγνητισμό	Εισαγωγή στη Θερμοδυναμική και τον Ηλεκτρομαγνητισμό
Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία ΙΙ	Εισαγωγή στη Φιλοσοφία
Πολιτική Οικονομία Ι	Αρχές Οικονομικής Ι
Εισαγωγή στη Βιολογία ΙΙ	Ιστορία της Βιολογίας
Ιστορία Πολιτισμού ΙΙΙ	Ιστορία Πολιτισμού ΙΙΙ
Ιστορία Φιλοσοφίας ΙΙΙ	Ιστορία Φιλοσοφίας ΙΙΙ
Στοιχεία Λογικής και Θεωρίας Συνόλων	Στοιχεία Λογικής και Θεωρίας Συνόλων
Εισαγωγή στην Ψυχολογία	Ψυχολογία
Ιστορία Φιλοσοφίας ΙV	Φιλοσοφία της Γλώσσας
Πολιτική Οικονομία ΙΙ	Αρχές Οικονομικής ΙΙ
Εισαγωγή στην Αισθητική	Εισαγωγή στην Ιστορία της Τέχνης
Εισαγωγή στις Δεοντολογικές Επιστήμες	Ηθική
Στοιχεία Πολιτικής Επιστήμης και Πολιτικής Φιλοσοφίας	Πολιτική Φιλοσοφία
Ιστορία Επιστήμης Ι	Ιστορία των Μαθηματικών

ΕΙΣ Α' ΠΑΣΑΝ ΤΗΝ ΛΟΓΙΚΗΝ
ΤΟΥ
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ
Υπομνήματα καὶ Ζητήματα ὑπὸ τοῦ
Σοφιστοῦ
ΚΤΡΙΟΥ ΚΤΡΙΟΥ
ΘΕΟΦΙΛΟΥ
ΤΟΥ

ΚΟΡΥΔΑΛΕΩΣ
Ἐκτεθέντα, νῦν δὲ πρῶτον τύποις ἐκδοθέντα, καὶ μετ'
ᾧσιν οἷόν τε ἐν τῇ ἀκριβοῦς διαρρυθθέντα,
παρὰ Κουβίου,
Α' ΔΕΞΑΝΔΡΟΥ ΚΑΓΚΕΛΛΑΡΙΟΥ.

Ε' Ν Ε Τ Ι Η Σ Ι.   α ψ κ θ.

Παρὰ Νικολάου Γλυκῆ καὶ Ἰωαννίνου.
CON LICENZA DE' SUPERIORI, E PRIVILEGGIO.

Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών

4.1 Ιστορία και Φιλοσοφία Επιστημών και Τεχνολογίας

Το Πρόγραμμα εγκρίθηκε με την απόφαση ΥΠ.Ε.Π.Θ. Φ.711/Β7/147/14-3-1996 (ΦΕΚ 211/Β/2-4-1996), που αντικαταστάθηκε με την απόφαση Β7/246/3-9-1998 (ΦΕΚ 988/Β/18-9-1998) και την απόφαση 40295/Β7/17-6-2003 (ΦΕΚ 903/Β/4-7-2003). Το Πρόγραμμα λειτουργεί από το 1996, σε συνεργασία με τον Τομέα Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών και Δικαίου της Σχολής Εφαρμοσμένων Μαθηματικών και Φυσικών Επιστημών του Ε.Μ.Π.

Αντικείμενο του Π.Μ.Σ. είναι η Ιστορία και η Φιλοσοφία των Επιστημών και της Τεχνολογίας. Περιλαμβάνει δύο κατευθύνσεις: α) Κατεύθυνση Ιστορίας των Επιστημών και της Τεχνολογίας, β) Κατεύθυνση Φιλοσοφίας των Επιστημών και της Τεχνολογίας.

Το Π.Μ.Σ. αποσκοπεί στην ανάπτυξη της έρευνας και την προαγωγή της γνώσης στην Ιστορία, Φιλοσοφία και Μεθοδολογία της Λογικής, των Μαθηματικών, των Φυσικών Επιστημών, των Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών, καθώς και της Τεχνολογίας. Επίσης αποσκοπεί στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του Ελληνικού επιστημονικού δυναμικού στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού και γενικότερα του παγκόσμιου χώρου.

Το Πρόγραμμα απονέμει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) και ο αριθμός εισακτέων κατ' έτος είναι είκοσι πέντε (25)¹. Η χρονική διάρκεια φοίτησης είναι τέσσερα (4) εξάμηνα η ελάχιστη και έξι (6) εξάμηνα

¹Μέχρι τη δημοσίευση του Ν. 3685/2008 ήταν δυνατή η εγγραφή και ενδιαφερόμενων για απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος.

η μέγιστη.

Στο Πρόγραμμα γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι όλων των Πανεπιστημιακών Τμημάτων ή Σχολών της ημεδαπής ή αντίστοιχων Τμημάτων της αλλοδαπής, καθώς και πτυχιούχοι Τμημάτων συγγενούς γνωστικού αντικειμένου της ημεδαπής ή της αλλοδαπής από θετικές ή τεχνολογικές κατευθύνσεις, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 12γ του άρθρου 5 του Ν. 2916/01, η οποία προσετέθη στο άρθρο 25 του Ν. 1404/83.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το πρόγραμμα σπουδών, τα προσφερόμενα μαθήματα κτλ. παρέχονται από το Γραμματέα του κ. Α. Ανδριόπουλο, τηλ. 210 727 5588, *email* aandriop@phs.uoa.gr, και τον ιστότοπο του Προγράμματος στη διεύθυνση <http://www.hpst.phs.uoa.gr/>.

4.2 Βασική και Εφαρμοσμένη Γνωσιακή Επιστήμη

Το Πρόγραμμα εγκρίθηκε με την απόφαση του ΥΠ.Ε.Π.Θ. Β7/459/25-9-1998 (ΦΕΚ 1073/Β/14-10-1998) και τροποποιήθηκε με την απόφαση 63536/Β7/2003 (ΦΕΚ 1196/Β/26-8-2003) και την απόφαση 138274/Β7/6-4-2006 (ΦΕΚ 484/Β/18-4-2006). Το Πρόγραμμα λειτουργεί από το 1998, σε συνεργασία με

1. το Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών του Ε.Κ.Π.Α.
2. το Τμήμα Νοσηλευτικής του Ε.Κ.Π.Α.
3. το Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας του Ε.Κ.Π.Α.
4. το Τμήμα Πληροφορικής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Η Γνωσιακή Επιστήμη είναι η σύγχρονη, εμπειρικά βασιζόμενη προσπάθεια, να απαντηθούν τα καίρια επιστημολογικά ερωτήματα που αφορούν τη φύση, την ανάπτυξη και τη χρήση της γνώσης. Η Γνωσιακή Επιστήμη απαιτεί τη συνδρομή διαφορετικών επιστημών όπως η γνωστική ψυχολογία, η πληροφορική, η γλωσσολογία, οι νευροεπιστήμες και η φιλοσοφία. Όλες αυτές οι επιστήμες, παρότι χρησιμοποιούν διαφορετικές μεθόδους, μπορούν να επιστρατευτούν στα πλαίσια της Γνωσιακής Επιστήμης στο βαθμό που δέχονται ότι οι γνωστικές διαδικασίες αποτελούν υπολογιστικούς μετασχηματισμούς εσωτερικών αναπαραστάσεων ή, με μια άλλη διατύπωση, διαδικασίες επεξεργασίας πληροφοριών. Ιδιαίτερος στόχος του Π.Μ.Σ. είναι να ενοποιήσει τις υπολογιστικές προσεγγίσεις της νόησης με την έρευνα στη γνωστική ψυχολογία και τις νευροεπιστήμες. Ιδιαίτερη σημασία δίνεται στη διερεύνηση και προσομοίωση των μηχανισμών που υποστηρίζουν τις διαδικασίες της μάθησης. Η συνεργασία ανάμεσα στην πληροφορική, τις νευροεπιστήμες και τις ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες έχει αποδειχθεί ιδιαίτερα σημαντική για την εκπαίδευση νέων επιστημόνων

που είναι εξοικειωμένοι με τις μεθόδους διαμόρφωσης και ελέγχου εμπειρικών θεωριών καθώς και με τις τεχνικές υπολογιστικής προσομοίωσης.

Το Πρόγραμμα απονέμει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) και ο αριθμός εισακτέων κατ' έτος είναι είκοσι (20)². Η χρονική διάρκεια φοίτησης είναι τέσσερα (4) εξάμηνα η ελάχιστη και έξι (6) εξάμηνα η μέγιστη.

Στο Πρόγραμμα γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι (α) Φιλοσοφικής Σχολής (β) Μεθοδολογίας, Ιστορίας και Θεωρίας της Επιστήμης (γ) Σχολής Θετικών Επιστημών (δ) Ιατρικής Σχολής (ε) Παιδαγωγικών Τμημάτων (στ) Τμημάτων Πληροφορικής και Υπολογιστών Α.Ε.Ι. και Πολυτεχνικών Σχολών του εσωτερικού ή αντίστοιχων του εξωτερικού, καθώς και απόφοιτοι αντίστοιχων Τμημάτων Τ.Ε.Ι., σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του Ν. 2327/1995.

Η επιλογή των υποψηφίων γίνεται με συνεκτίμηση των εξής κριτηρίων:

- γενικός βαθμός πτυχίου
- επίδοση σε διπλωματική εργασία, όταν προβλέπεται
- βαθμός σε προπτυχιακά μαθήματα σύμφωνα με τον τομέα εξειδίκευσης
- αποτελέσματα συνέντευξης με την επιτροπή επιλογής
- τυχόν ερευνητική δραστηριότητα σε αντικείμενο συγγενές με αυτό του Π.Μ.Σ.
- συστατικές επιστολές
- άλλοι μεταπτυχιακοί τίτλοι σπουδών.

Περαισσότερες πληροφορίες σχετικά με το πρόγραμμα σπουδών, τα προσφερόμενα μαθήματα κτλ. παρέχονται από τη Γραμματέα του κ. Σ. Ευθυμίου, τηλ. 210 727 5504, *email* sefthim@phs.uoa.gr, και τον ιστότοπο του Προγράμματος στη διεύθυνση <http://www.cs.phs.uoa.gr/>.

4.3 Λογική και Θεωρία Αλγορίθμων και Υπολογισμού

Το Πρόγραμμα εγκρίθηκε με την απόφαση του ΥΠ.Ε.Π.Θ. Φ711/Β7/146/14-3-1996 (ΦΕΚ 241/Β/11-4-1996), που αντικαταστάθηκε από την απόφαση Β7/38/20-1-1999 (ΦΕΚ 73/Β/20-1-1999), η οποία τροποποιήθηκε με την απόφαση 14711/Β7/29-1-2004 (ΦΕΚ 272/Β/10-2-2004). Το Πρόγραμμα λειτουργεί από το 1997, σε συνεργασία με

1. το Τμήμα Μαθηματικών του Ε.Κ.Π.Α., που έχει τη διοικητική υποστήριξη του Προγράμματος
2. το Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών του Ε.Κ.Π.Α.

²Μέχρι τη δημοσίευση του Ν. 3685/2008 ήταν δυνατή η εγγραφή και ενδιαφερόμενων για απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος.

3. τη Σχολή Εφαρμοσμένων Μαθηματικών και Φυσικών Επιστημών του Ε.Μ.Π.
4. τη Σχολή Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών του Ε.Μ.Π.
5. το Τμήμα Μηχανικών Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και Πληροφορικής του Πανεπιστημίου Πατρών.

Το Πρόγραμμα απονέμει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) και ο αριθμός εισακτέων κατ' έτος είναι είκοσι (20)³. Η χρονική διάρκεια φοίτησης είναι ένα πλήρες ημερολογιακό έτος η ελάχιστη και έξι (6) εξάμηνα η μέγιστη.

Στο Πρόγραμμα γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι Τμημάτων Μαθηματικών, Πληροφορικής και Μηχανικών Υπολογιστών των Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή αντίστοιχων Τμημάτων της αλλοδαπής, καθώς και πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων Σχολών Θετικών Επιστημών και Πολυτεχνικών Σχολών Πανεπιστημίων. Επίσης γίνονται δεκτοί και απόφοιτοι ισότιμων Τμημάτων συγγενούς γνωστικού αντικειμένου της ημεδαπής ή της αλλοδαπής από θετικές ή τεχνολογικές κατευθύνσεις για τους οποίους η απόκτηση Μ.Δ.Ε. ή και Δ.Δ. δεν προϋποθέτει και την απόκτηση του βασικού διπλώματος των συνεργαζομένων Τμημάτων. Με το ίδιο ως άνω περιορισμό γίνονται καταρχήν δεκτές προς εξέταση και αιτήσεις υποψηφιότητας κατόχων τίτλων σπουδών λοιπών Σχολών, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 5 παρ. 12 του Ν. 2916/01.

Η επιλογή των υποψηφίων γίνεται με συνεκτίμηση των εξής κριτηρίων:

- γενικός βαθμός πτυχίου
- η επιτυχία και ο βαθμός σε ικανό αριθμό προπτυχιακών μαθημάτων με αυστηρό, μαθηματικό περιεχόμενο
- η επιτυχία και ο βαθμός σε ικανό αριθμό προπτυχιακών μαθημάτων στην Πληροφορική ή η ένδειξη ικανής οικειότητας με την Πληροφορική
- συστατικές επιστολές, πρόταση σπουδών και ερευνητικές εργασίες που έχουν υποβληθεί.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το πρόγραμμα σπουδών, τα προσφερόμενα μαθήματα κτλ. παρέχονται από τη Γραμματέα του κ. Ε. Κλη, τηλ. 210 727 6407, *email* elenikli@math.uoa.gr, και τον ιστότοπο του Προγράμματος στη διεύθυνση <http://mpla.math.uoa.gr/>.

³Μέχρι τη δημοσίευση του Ν. 3685/2008 ήταν δυνατή η εγγραφή και ενδιαφερόμενων για απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος.

4.4 Διδακτική και Μεθοδολογία των Μαθηματικών

Το Π.Μ.Σ. λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2001-2 μέχρι σήμερα ως Δια-
πανεπιστημιακό (ΦΕΚ 575/Β/12-5-2003), σε συνεργασία με

1. το Τμήμα Μαθηματικών του Πανεπιστημίου Αθηνών, που έχει τη διοικη-
τική υποστήριξη του Προγράμματος
2. το Τμήμα Φιλοσοφίας-Παιδαγωγικής-Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου
Αθηνών
3. το Τμήμα Μαθηματικών και Στατιστικής του Πανεπιστημίου Κύπρου
4. το Τμήμα Επιστημών της Αγωγής του Πανεπιστημίου Κύπρου.

Στόχος του Προγράμματος είναι η προαγωγή της γνώσης και η ανάπτυξη
της έρευνας στη Διδακτική των Μαθηματικών. Ειδικότερα οι μεταπτυχιακές
σπουδές αποβλέπουν στην προσφορά εξειδίκευσης σε νέους επιστήμονες, με
στόχο την ανάδειξη επιστημόνων ικανών να συμβάλουν στην εκπαιδευτική και
οικονομική ανάπτυξη της χώρας μας. Επιπροσθέτως το Πρόγραμμα στοχεύει
στη δημιουργία μεταπτυχιακών σπουδών διεθνούς επιπέδου οι οποίες θα συγ-
κρατούν ένα μεγάλο μέρος του επιστημονικού δυναμικού που καταφεύγει στο
εξωτερικό για αντίστοιχες σπουδές.

Το Πρόγραμμα απονέμει ΜΔΕ και ο αριθμός των εισακτέων κατ' έτος
είναι τριάντα (30) μεταπτυχιακοί φοιτητές. Η ελάχιστη χρονική διάρκεια
φοίτησης είναι τέσσερα (4) ενώ η μέγιστη είναι έξι (6) εξάμηνα.

Στο Πρόγραμμα γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι Τμημάτων Μαθηματικών,
Στατιστικής, καθώς και πτυχιούχοι Τμημάτων Θετικών Επιστημών και Πολυ-
τεχνικών Σχολών, του Τμήματος ΜΙΘΕ και των Τμημάτων ΦΠΨ και Παιδα-
γωγικών της ημεδαπής ή αντίστοιχων Τμημάτων της αλλοδαπής καθώς και
πτυχιούχοι αντίστοιχων τμημάτων των ΤΕΙ σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της
παραγράφου 12 του άρθρου 5 του Ν. 2916/01 η οποία προσετέθη στο άρθρο
25 του Ν. 1404/87. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και ύστερα από απόφαση
του Συντονιστικού Οργάνου του ΠΜΣ είναι δυνατό να γίνουν δεκτοί και
πτυχιούχοι άλλων τμημάτων ΑΕΙ.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το πρόγραμμα σπουδών, τα προσφε-
ρόμενα μαθήματα κτλ. παρέχονται από τη Γραμματέα του κ. Δ. Μπακογιάννη,
τηλ. 210 727 6515, *email* dbakogianni@math.uoa.gr, και τον ιστότοπο του
Προγράμματος στη διεύθυνση <http://www.math.uoa.gr/me/>.

4.5 Εγκέφαλος και Νους

Το Π.Μ.Σ. εγκρίθηκε με την απόφαση του ΥΠ.Ε.Π.Θ. 88743/Β7/7-10-2003
(ΦΕΚ 1537/17-10-2003) και λειτουργεί από το 2003, σε συνεργασία με

1. το Τμήμα Ιατρικής του Πανεπιστημίου Κρήτης, που έχει τη διοικητική υποστήριξη του Προγράμματος
2. το Τμήμα Επιστήμης Υπολογιστών του Πανεπιστημίου Κρήτης
3. το Τμήμα Φυσικής του Πανεπιστημίου Κρήτης
4. το Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης
5. το Τμήμα Νοσηλευτικής του Ε.Κ.Π.Α.

Στόχος του Π.Μ.Σ. είναι η σφαιρική, ολοκληρωμένη, διεπιστημονική προσέγγιση θεμελιωδών επιστημονικών ερωτημάτων του εγκεφάλου και της αναδυόμενης σκέψης, συνείδησης και συμπεριφοράς. Σκοπός του προγράμματος είναι η πολυπαραγοντική προσέγγιση του χώρου “Εγκέφαλος και Νους”, προκειμένου να εξασφαλισθεί και στην Ελλάδα η ποιοτική αναβάθμιση της μεταπτυχιακής εκπαίδευσης, η προώθηση σύγχρονης έρευνας σε επιστημονικούς και τεχνολογικούς χώρους αιχμής και η προετοιμασία επιστημόνων για άριστη σταδιοδρομία στον ακαδημαϊκό χώρο, σε ερευνητικά ιδρύματα, σε δημόσιες υπηρεσίες και στον παραγωγικό τομέα.

Το Π.Μ.Σ. περιλαμβάνει 3 επιστημονικές προσεγγίσεις βάσει διεθνών εκπαιδευτικών πρακτικών: (α) των Βασικών Βιολογικών Νευροεπιστημών, (β) των Υπολογιστικών Νευροεπιστημών, της Νευροπληροφορικής και της Τεχνητής Νοημοσύνης και (γ) των Κοινωνικών Γνωσιακών Νευροεπιστημών. Η διαπανεπιστημιακή συμμετοχή διδασκόντων-επιστημόνων διεθνούς κύρους, η συνεργασία με αξιόλογα Ερευνητικά Κέντρα, και το άρτιο πρόγραμμα σπουδών του εξασφαλίζει αριστεία των αποφοίτων του προγράμματος προκειμένου να στελεχώσουν τόσο Ανώτατα Ακαδημαϊκά Ιδρύματα, όσο και επιχειρηματικές προσπάθειες της Ελλάδας να σταθεί ανταγωνιστικά στο χώρο νέων τεχνολογιών αιχμής, όπως η λειτουργική απεικόνιση εγκεφάλου για έρευνα και διάγνωση, τα νευρωνικά δίκτυα, οι έξυπνες μηχανές, η παραγωγή νέων συσκευών και υλικών προς εμφύτευση σε πάσχοντες, καθώς και η ανάπτυξη νέων βιοδραστικών ουσιών με εφαρμογές στη θεραπευτική των νευροεκφυλιστικών και νευροψυχιατρικών παθήσεων.

Το Πρόγραμμα απονέμει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) και ο αριθμός εισακτέων κατ’ έτος είναι το πολύ τριάντα (30), ανάλογα με την υποδομή των συμμετεχόντων Τμημάτων και τον αριθμό διδασκόντων. Η χρονική διάρκεια φοίτησης είναι τουλάχιστον τέσσερα (4) εξάμηνα.

Στο Πρόγραμμα γίνονται δεκτοί, εφόσον πληρούν τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την επιτυχή παρακολούθηση των μαθημάτων, κάτοχοι πτυχίου Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή ισότιμου πτυχίου της αλλοδαπής. Γίνονται επίσης

δεκτοί κάτοχοι πτυχίου Τ.Ε.Ι. σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του άρθρου 5 παρ. 12γ. του Ν. 2916/01.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το πρόγραμμα σπουδών, τα προσφερόμενα μαθήματα κτλ. παρέχονται από τη Γραμματέα του κ. Μ. Πανάγου, τηλ. 2810 395 511, *email* bmsecr@med.uoc.gr, και τον ιστότοπο του Προγράμματος στη διεύθυνση <http://Brain-Mind.med.uoc.gr>.

4.6 Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών

Όπως προαναφέρθηκε, μέχρι τη δημοσίευση του Ν. 3685/2008, που περιέχει το νέο θεσμικό πλαίσιο για τις μεταπτυχιακές σπουδές, το Τμήμα απένειμε Διδακτορικό Δίπλωμα (Δ.Δ.) μόνο στα πλαίσια Διατμηματικών Π.Μ.Σ. (συγκεκριμένα, στα πλαίσια των Π.Μ.Σ. για τα οποία ήταν επισπεύδον). Από το ακαδημαϊκό έτος 2008-9 και εφεξής λειτουργεί στο Τμήμα ενιαίο Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών (Π.Δ.Σ.), σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9 του Ν. 3685/2008.

Κάθε υποψήφιος/α που ενδιαφέρεται να εκπονήσει διδακτορική διατριβή σε γνωστικό αντικείμενο που θεραπεύεται στο Τμήμα, υποβάλλει σχετική αίτηση στη Γραμματεία, προσδιορίζοντας σε γενικές γραμμές το αντικείμενο της διατριβής.

Δικαίωμα υποβολής αίτησης έχουν κάτοχοι Μ.Δ.Ε. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, που προβλέπονται από τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών, μετά από αιτιολογημένη απόφαση της Γενικής Συνέλευσης Ειδικής Σύθεσης (Γ.Σ.Ε.Σ.), μπορεί να γίνει δεκτός ως υποψήφιος διδάκτορας και μη κάτοχος Μ.Δ.Ε. Πτυχιούχοι Τ.Ε.Ι., Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε. ή ισότιμων σχολών μπορούν να γίνουν δεκτοί ως υποψήφιοι διδάκτορες μόνο εφόσον είναι κάτοχοι Μ.Δ.Ε.

Για κάθε υποψήφιο/α διδάκτορα ορίζεται από της Γ.Σ.Ε.Σ. τριμελής συμβουλευτική επιτροπή, της οποίας τα μέλη πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με αυτή, στην οποία ο/η υποψήφιος/α διδάκτορας ενδιαφέρεται να εκπονήσει τη διατριβή του. Ένα μέλος της συμβουλευτικής επιτροπής ορίζεται ως επιβλέπων και πρέπει να είναι μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος (Μ.Ι.Θ.Ε.) της βαθμίδας του καθηγητή ή του αναπληρωτή καθηγητή ή του επίκουρου καθηγητή· τα υπόλοιπα μέλη της συμβουλευτικής επιτροπής μπορεί να είναι μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος Μ.Ι.Θ.Ε. ή άλλου Τμήματος του Ε.Κ.Π.Α. ή άλλου Πανεπιστημίου της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, αποχωρήσαντες λόγω ορίου ηλικίας καθηγητές Α.Ε.Ι., καθηγητές Α.Σ.Ε.Ι. ή μέλη Ε.Π. των Τ.Ε.Ι. και της Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε. ή ερευνητές των βαθμίδων Α, Β ή Γ αναγνωρισμένου ερευνητικού κέντρου του εσωτερικού ή του εξωτερικού, οι οποίοι να είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος.

Η τριμελής συμβουλευτική επιτροπή, σε συνεργασία με τον/την υποψήφιο/α διδάκτορα, καθορίζει το θέμα της διδακτορικής διατριβής.

Η χρονική διάρκεια φοίτησης για την απόκτηση Δ.Δ. δεν μπορεί να είναι μικρότερη από

- τρία (3) πλήρη ημερολογιακά έτη από την ημερομηνία ορισμού της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής, αν ο/η υποψήφιος/α διδάκτορας είναι κάτοχος Μ.Δ.Ε.,
- τέσσερα (4) πλήρη ημερολογιακά έτη από την ημερομηνία ορισμού της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής, αν ο/η υποψήφιος/α διδάκτορας έγινε δεκτός/ή κατ' εξαίρεση χωρίς να είναι κάτοχος Μ.Δ.Ε.

Περισσότερες πληροφορίες παρέχονται από το Γραμματέα του Π.Δ.Σ. κ. Α. Ανδριόπουλο, τηλ. 210 727 5588, email_aandriop@phs.uoa.gr.

Πρώτες σελίδες χειρογράφου του 10ου ή 11ου αιώνα που περιέχει το έργο “Περί Χρείας” του Γαληνού (129–200).

Βιβλιοθήκη και Εργαστήρια

5.1 Βιβλιοθήκη

Η Βιβλιοθήκη του Τμήματος υπάγεται στην Κεντρική Βιβλιοθήκη Θετικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών και λειτουργεί από το 1995. Καταλαμβάνει χώρο 450 τ.μ. σε δύο επίπεδα, στο κτήριο των αιθουσών διδασκαλίας του Τμήματος· στο ισόγειο βρίσκεται το αναγνωστήριο, η αίθουσα ηλεκτρονικών υπολογιστών και το πληροφοριακό υλικό, ενώ στον ημιόροφο βρίσκονται τα βιβλιοστάσια των βιβλίων και των περιοδικών της.

Η συλλογή της Βιβλιοθήκης απαρτίζεται από 16000 περίπου τίτλους βιβλίων και 230 τίτλους περιοδικών (από τους οποίους 145 είναι ενεργοί). Επίσης, σε ξεχωριστό τμήμα, υπάρχουν αντίτυπα των πτυχιακών, διπλωματικών και διδακτορικών διατριβών που έχουν εκπονηθεί στο Τμήμα. Καλύπτονται θέματα συναφή με τα αντικείμενα του Τμήματος, όπως φιλοσοφίας, φιλοσοφίας της επιστήμης, μεθοδολογίας και ιστορίας της επιστήμης κ.ά.

Για την ταξινόμηση του υλικού εφαρμόζεται το δεκαδικό ταξινομικό σύστημα Dewey (DDC). Για την οργάνωση χρησιμοποιείται το πρόγραμμα Horizon, που είναι σε on-line σύνδεση με όλες τις υπόλοιπες βιβλιοθήκες του Πανεπιστημίου Αθηνών. Κατά την εισαγωγή των στοιχείων στο πρόγραμμα που χρησιμοποιείται τηρούνται οι Αγγλοαμερικανικοί κανόνες καταλογογράφησης (AACR2). Επίσης χρησιμοποιούνται οι θεματικές επικεφαλίδες της Βιβλιοθήκης του Κογκρέσου, που μεταφράζονται και προσαρμόζονται στην ελληνική γλώσσα. Λόγω φόρτου εργασίας, συνεχούς εισαγωγής νέου υλικού (μέσω αγορών, δωρεών κτλ.) και έλλειψης αρκετού εξειδικευμένου προσωπικού, η οργάνωση του υλικού δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί.

Η Βιβλιοθήκη είναι ανοικτή για το κοινό από τη Δευτέρα μέχρι την Παρασκευή, κατά τις ώρες 09.00–18.00 (εκτός εορτών και καλοκαιρινών μηνών). Η πρόσβαση

στα βιβλιοστάσια και η χρήση του αναγνώστηριού είναι ελεύθερη.

Δικαίωμα δανεισμού έχουν μόνο τα μέλη Δ.Ε.Π. για δέκα πέντε (15) εργάσιμες ημέρες, με δικαίωμα ανανέωσης εφόσον το υλικό δεν έχει ζητηθεί από άλλους χρήστες. Οι υπόλοιποι χρήστες της Βιβλιοθήκης μπορούν να μελετήσουν το υλικό στο αναγνώστηριο, καθώς και να το δανειστούν για φωτοτύπηση εκτός χώρου, αφήνοντας αστυνομική ταυτότητα, διαβατήριό ή φοιτητικό τρίπτυχο, με την υποχρέωση να το επιστρέψουν κατά τη διάρκεια της ίδιας ημέρας στην κατάσταση που το δανείστηκαν.

Σε ειδικά διαμορφωμένη αίθουσα είναι διαθέσιμοι πέντε (5) σταθμοί πολυμέσων, που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για αναζήτηση στον ηλεκτρονικό κατάλογο της συλλογής της Βιβλιοθήκης, στις βάσεις δεδομένων του Πανεπιστημίου Αθηνών και στα ηλεκτρονικά περιοδικά του HEAL-LINK (Δίκτυο Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών), καθώς και για πλοήγηση στο διαδίκτυο.

Για ερωτήσεις και άλλα θέματα που αφορούν τη βιβλιοθήκη, οι χρήστες μπορούν να απευθύνονται στο προσωπικό της, χρησιμοποιώντας την ηλεκτρονική διεύθυνση mithe@lib.uoa.gr ή τον αριθμό fax 210 727 5513.

5.2 Εργαστήριο Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Ιστορικών Αρχείων

Διευθυντής: Καθ. Κώστας Γαβρόγλου

Το Εργαστήριο ιδρύθηκε με το Π.Δ. 211/7-7-1998 (ΦΕΚ 170/Α/16-7-1998) και στεγάζεται στο κτήριο δίπλα στο κτήριο γραφείων του Τμήματος (<http://www.phs.uoa.gr/dlab/>). Το Εργαστήριο έχει ως στόχο την ανάπτυξη της κατάλληλης τεχνολογίας και τεχνογνωσίας για τη συγκέντρωση, ψηφιοποίηση και ηλεκτρονική αρχειοθέτηση ιστορικών αρχείων και βιβλιοθηκών. Το φάσμα των εξειδικευμένων γνώσεων που απαιτείται για το σκοπό αυτό είναι ιδιαίτερα ευρύ. Περιλαμβάνει γνώσεις ιστορικές, φιλολογικές, παλαιογραφικές και βιβλιοθηκονομικές, αλλά και γνώσεις που αναφέρονται στην ανάπτυξη λογισμικού βάσεων δεδομένων και στην υποστήριξη ολοκληρωμένων συστημάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών για την παροχή υπηρεσιών client server. Ο πρωτότυπος αυτός συνδυασμός γνώσεων καθίσταται δυνατός χάρη στην παρουσία εξειδικευμένων ερευνητών στο εργαστήριο. Εξάλλου, παράλληλα με τις εργασίες που εκτελούνται στο εργαστήριο, αναπτύσσονται και μια σειρά καταλλήλων ηλεκτρονικών συσκευών και προγραμματιστικών καινοτομιών οι οποίες στόχο έχουν να διευκολύνουν τη μαζική επεξεργασία μεγάλου όγκου δεδομένων και να καταστήσουν δυνατή την παρουσίασή τους σε σύντομο χρόνο και με τις βέλτιστες ποιοτικές προδιαγραφές. Υπ' αυτές τις συνθήκες, μείζων ερευνητικός στόχος του εργαστηρίου είναι η παρουσίαση στην ακαδημαϊκή

κοινότητα ενός corpus ιστορικών αρχείων και βιβλιοθηκών οι οποίες θα περιέχουν υλικό από σημαντικές περιόδους της ελληνικής ιστορίας που τη στιγμή αυτή βρίσκεται διασκορπισμένο σε διάφορα σημεία του κόσμου. Η προσπέλαση του υλικού αυτού θα πραγματοποιείται μέσω κατάλληλα σχεδιασμένου λογισμικού το οποίο θα διευκολύνει το μελετητή στη θεματική αναζήτηση και την ερευνητική αξιοποίησή του με ποικίλους τρόπους. Τα σημαντικότερα αποτελέσματα που αναμένεται να προκύψουν από την πρόοδο των ερευνητικών δραστηριοτήτων του εργαστηρίου είναι τα ακόλουθα:

- Η διάσωση και η συγκέντρωση πολύτιμων τεκμηρίων της ελληνικής ιστορίας η κατάσταση των οποίων σήμερα είναι ιδιαίτερα επισφαλής καθώς αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο φυσικής φθοράς ή καταστροφής από ποικίλες αιτίες.
- Η συστηματική ανασυγκρότηση σημαντικών ιστορικών αρχείων και συγκεντρωτική παρουσίαση του σχετικού υλικού με τη μορφή ηλεκτρονικών βιβλιοθηκών και βάσεων δεδομένων.
- Η ανάπτυξη υπηρεσιών web μέσω των οποίων οι ερευνητές θα μπορούν να έχουν πρόσβαση στις βάσεις δεδομένων του εργαστηρίου καθώς και η δημιουργία εξειδικευμένων εργαλείων θεματικής αναζήτησης προσαρμοσμένων στις ιδιαιτερότητες του εκάστοτε ιστορικού αρχείου.
- Η αναβάθμιση των ιστορικών σπουδών του ελληνισμού μέσω της οργανωμένης παρουσίας του υλικού αυτού στην ακαδημαϊκή κοινότητα και μάλιστα για περιόδους οι οποίες, παρά την εξαιρετική τους σημασία για το σύγχρονο ελληνισμό, διέλαθαν της προσοχής των ιστορικών.

Στον ελληνικό χώρο υπάρχει μεγάλος αριθμός αρχείων που έχουν ήδη μικροφωτογραφηθεί και διατίθενται στους ερευνητές μέσω εντύπων θεματικών ευρετηρίων. Η ανάπτυξη κοινών ερευνητικών προγραμμάτων μεταξύ του Εργαστηρίου Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Ιστορικών Αρχείων και των φορέων που διαχειρίζονται τα αρχεία αυτά θα συμβάλει αποφασιστικά στην αναβάθμιση της ιστορικής έρευνας στις αντίστοιχες θεματικές περιοχές μέσω της παραγωγής χρηστικών βάσεων δεδομένων που θα επιτρέπουν στον ερευνητή να αξιοποιήσει τις δυνατότητες της ηλεκτρονικής πλοήγησης μέσα σε εξαιρετικά μεγάλο όγκο ιστορικών πληροφοριών. Για το Τμήμα Μεθοδολογίας, Ιστορίας και Θεωρίας της Επιστήμης κάτι τέτοιο έχει ιδιαίτερη σημασία καθώς πολλά από τα αρχεία αυτά αποτελούν τεκμήρια της δραστηριότητας μεμονωμένων επιστημόνων, πειραματικών εργαστηρίων ή ακόμα και ολοκλήρων επιστημονικών κλάδων στη διάρκεια σημαντικών ιστορικών περιόδων.

Το σημαντικότερο από τα ερευνητικά προγράμματα που εκπονήθηκαν στο Εργαστήριο είναι το πρόγραμμα *Ελληνομνημών*, που είχε ως στόχο τη δημιουργία ψηφιακής βιβλιοθήκης φιλοσοφικών και επιστημονικών εντύπων και χειρο-

γράφων που γράφτηκαν στην ελληνική γλώσσα από το 1600 μέχρι το 1821 (<http://www.lib.uoa.gr/hellinomnimon/>).

5.3 Εργαστήριο Γνωσιακής Επιστήμης και Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας

Διευθύντρια: Καθ. Στέλλα Βοσνιάδου

Το Εργαστήριο ιδρύθηκε με το Π.Δ. 211/7-7-1998 (ΦΕΚ 170/Α/16-7-1998) και στεγάζεται στο κτήριο δίπλα στο κτήριο γραφείων του Τμήματος. Ο σκοπός σύστασης του Εργαστηρίου είναι αφενός να παρέχει υποστήριξη στους μεταπτυχιακούς φοιτητές του προγράμματος “Βασική και Εφαρμοσμένη Γνωσιακή Επιστήμη” με τους υπολογιστές και τα μέσα που διαθέτει και αφετέρου να συμμετέχει σε ερευνητικά προγράμματα σχετικά με

- Τις διαδικασίες μάθησης.
- Την ανάπτυξη υπολογιστικών μοντέλων και συστημάτων Τεχνητής Νοημοσύνης σε συνεργασία με τμήματα Πληροφορικής.
- Την ανάπτυξη και αξιολόγηση εκπαιδευτικού λογισμικού σε συνεργασία με άλλα Πανεπιστημιακά Τμήματα και ιδιωτικές εταιρίες.
- Το σχεδιασμό υποστηριζόμενων από υπολογιστές (και γενικότερα από σύγχρονη τεχνολογία) περιβαλλόντων μάθησης.
- Την αξιολόγηση διαφόρων τυπικών και άτυπων εκπαιδευτικών πλαισίων.

Το Εργαστήριο δραστηριοποιείται σε διάφορους τομείς, όπως:

- Την ανάπτυξη μεθοδολογιών και την εμπειρική έρευνα για τη διερεύνηση των διαδικασιών μάθησης και την απόκτηση γνώσης σε διάφορα επιστημονικά πεδία (Φυσική, Μαθηματικά, Βιολογία, Ιστορία κλπ.).
- Τη συνεργασία με Τμήματα Πληροφορικής διαφόρων Πανεπιστημίων και Εργαστήρια Τεχνητής Νοημοσύνης για την ανάπτυξη υπολογιστικών μοντέλων και μαθησιακών συστημάτων Τεχνητής Νοημοσύνης.
- Τη συνεργασία με Πανεπιστήμια και ιδιωτικές εταιρίες (όπως π.χ. την *01 Πληροφορική* και την *Intelearn*) για την ανάπτυξη, τη δοκιμή και την αξιολόγηση εκπαιδευτικού λογισμικού.
- Το σχεδιασμό υποστηριζόμενων από σύγχρονη τεχνολογία περιβαλλόντων μάθησης, με έμφαση στα περιβάλλοντα CSCL (Computer Supported Collaborative Learning).
- Την ολοκληρωμένη αξιολόγηση διαφόρων τυπικών και άτυπων (π.χ. Web TV for Schools project) πλαισίων μάθησης.

5.4 Εργαστήριο Διαχείρισης της Γνώσης

Διευθυντής: Καθ. Κων/νος Δημητρακόπουλος

Το Εργαστήριο ιδρύθηκε με την Υ.Α. 109830/Β1/17-10-2006 (ΦΕΚ 1265/Β/3-11-2006) και στεγάζεται στο κτήριο των αιθουσών διδασκαλίας του Τμήματος. Ο θεμελιώδης στόχος του εργαστηρίου είναι η επαναενοιολόγηση ή και η εισαγωγή νέων εννοιών καθώς και η εισαγωγή θεωρημάτων προς μια ενοποιημένη προσέγγιση στην μοντελοποίηση της γνώσης συγκεκριμένης περιοχής ενδιαφέροντος. Αυτή η ενοποιημένη προσέγγιση οδηγεί σε πρακτικές εφαρμογές στη Διαχείριση της Γνώσης. Το υπόβαθρο του επιστημονικού προσωπικού του εργαστηρίου που διεξέρχεται το ερευνητικό έργο είναι διεπιστημονικό και συνδυάζει τη φιλοσοφία, τη λογική, τη γλωσσολογία, τη διαφορική γεωμετρία, την πληροφορική και τη διοικητική επιστήμη.

Ειδικότερα, το Εργαστήριο έχει ως αποστολή

- Προώθηση της έρευνας στους τομείς: του φορμαλισμού της γνώσης με σκοπό την αξιοποίηση των Η/Υ στην διαχείρισή της, της χρησιμοποίησης και διάχυσης της γνώσης από διαφορετικές γλώσσες χωρίς μετάφραση των κειμένων, της αυτόματης εξόρυξης γνώσης - πληροφορίας από αδόμητα κείμενα.
- Εκπόνηση βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας στους τομείς: intelligent content vision, artificial cognitive systems, collaboration environments for humans and machines, interaction paradigms for mixed reality environments, unfolding the complexity of digital repositories due to temporal elements (cultural and/or scientific).
- Προώθηση και διάχυση της έρευνας στον τομέα της διαχείρισης γνώσης σε συνεργασία με τα ελληνικά ακαδημαϊκά ιδρύματα αλλά και με τα αντίστοιχα διεθνή ιδρύματα και ινστιτούτα.
- Διάχυση και διάδοση των αποτελεσμάτων της έρευνας και των επιστημονικών μελετών και αποτελεσμάτων μέσω διαλέξεων, σεμιναρίων, ημερίδων και επιστημονικών δημοσιεύσεων.
- Την συνεργασία με τα όργανα του δημόσιου τομέα, την τοπική κυβέρνηση, τα επιστημονικά και κοινωνικά όργανα καθώς και με τους διεθνείς και παγκοσμίους οργανισμούς για εφαρμογή των πλέον πρόσφατων καινοτόμων ιδεών στον τομέα της διαχείρισης γνώσης.
- Την παροχή υπηρεσιών στον τομέα της διαχείρισης γνώσης σε κοινωφελείς οργανισμούς και στον ιδιωτικό τομέα.

Πυθαγόρας και Βοήθιος. Από τη *Marguerita philosophica* του Gregor Reisch (1504).

6

Επιστημονικές Δραστηριότητες

Κατά τη λειτουργία του το Τμήμα Μ.Ι.Θ.Ε. έχει αναπτύξει έντονη και πολύμορφη επιστημονική δραστηριότητα, συχνά σε συνεργασία με άλλα ελληνικά και ξένα ακαδημαϊκά ιδρύματα και επιστημονικούς φορείς.

6.1 Αναγορεύσεις Επιτίμων Διδακτόρων

Επίτιμοι διδάκτορες του Τμήματος αναγορεύθηκαν οι

Heinrich Pfeiffer, 22/5/1995, πρώην Γενικός Γραμματέας του Ιδρύματος Alexander von Humboldt.

Thomas Kuhn, 12/10/1995, Ομότιμος Καθηγητής Φιλοσοφίας του Τεχνολογικού Ινστιτούτου της Μασσαχουσέτης.

Paul Ricoeur, 1/11/1995, Ομότιμος Καθηγητής Φιλοσοφίας των Πανεπιστημίων Paris X-Nanterre και Chicago.

Richard C. Lewontin, 9/5/1996, Καθηγητής Ζωολογίας του Πανεπιστημίου Harvard.

Isaiah Berlin, Sir, 18/4/1997, Ομότιμος Καθηγητής Ιστορίας των Ιδεών του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης.

Hans Albert, 27/5/1997, Ομότιμος Καθηγητής Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου του Mannheim.

Hilary Putnam, 14/3/1998, Καθηγητής Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Harvard.

Jean Laplanche, 14/1/1999, Ομότιμος Καθηγητής Ψυχανάλυσης του Πανεπιστημίου Paris VII.

Gary Becker, 11/9/2002, Καθηγητής Οικονομικών του Πανεπιστημίου του Chicago, κάτοχος του Βραβείου Νόμπελ Οικονομικών 1992.

Richard Posner, 18/9/2002, Καθηγητής Οικονομικής Ανάλυσης του Δικαίου του Πανεπιστημίου του Chicago και Πρόεδρος Εφετών στο 7ο Περιφερειακό Εφετείο των Η.Π.Α.

Reinhold Zippelius, 18/10/2002, Ομότιμος Καθηγητής Φιλοσοφίας του Δικαίου του Πανεπιστημίου του Erlangen.

Geoffrey Lloyd, 20/12/2003, Ομότιμος Καθηγητής Αρχαίας Φιλοσοφίας και Επιστήμης του Πανεπιστημίου του Cambridge.

Michael Frede, 27/1/2005, Καθηγητής Ιστορίας της Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης.

Martha Nussbaum, 13/12/2005, Καθηγήτρια Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου του Chicago.

Quentin Skinner, 8/5/2007, Regius Καθηγητής Ιστορίας του Πανεπιστημίου του Cambridge.

John Roemer, 20/5/2008, Καθηγητής Πολιτικής Επιστήμης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου Yale.

Michael Friedman, 16/12/2009, Καθηγητής Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Stanford.

6.2 Σειρές Μηνιαίων Διεπιστημονικών Διαλέξεων

Το Τμήμα διοργανώνει κάθε χρόνο σειρά δημόσιων διεπιστημονικών διαλέξεων με κοινό αντικείμενο, που πραγματοποιούνται στο κεντρικό κτήριο του Ε.Κ.Π.Α. Οι ακόλουθες σειρές έχουν πραγματοποιηθεί/προγραμματιστεί μέχρι σήμερα.

Ακαδημαϊκό έτος 1995-1996

Κεντρικό Θέμα: Εξέλιξη

- 17/1/1996 Κωνσταντίνος Κριμπάς
Εκτείνοντας το Δαρβινισμό στα έσχατα όριά του.
- 21/2/1996 Μάριος Μπέγζος
Η θεωρία της εξέλιξης στη φιλοσοφία της θρησκείας.
- 20/3/1996 Κωνσταντίνος Γαβρόγλου
Οι επιστήμονες ως ιστορικοί: ο μύθος της εξέλιξης των θεωριών της Φυσικής.
- 24/4/1996 Δήμητρα Θεοφανοπούλου-Κοντού
Εξέλιξη και μεταβολή στη γλώσσα. Θεωρητικές προσεγγίσεις, Προβλήματα.
- 22/5/1996 Αντώνης Λιάκος
Μεταβαλλόμενα παρελθόντα. Η εξέλιξη στην ιστοριογραφία.

Ακαδημαϊκό έτος 1996-1997

Κεντρικό Θέμα: Θεωρία

- 15/10/1996 Δημήτριος Δημητράκος
Η θέση της θεωρίας στις φυσικές και κοινωνικές επιστήμες.
- 12/11/1996 Στέλιος Βιρβιδάκης
Η προβληματική της θεωρίας στη φιλοσοφία.
- 17/12/1996 Αθανάσιος Τζαβάρας
Φροϋδική Ψυχανάλυση: Βάσανος στο τέλος του αιώνα.
- 21/1/1997 Διονύσιος Αναπολιτάνος
Η έννοια της θεωρίας στη Λογική και τα Μαθηματικά.
- 18/2/1997 Γεώργιος Μπαμπινιώτης
Θεωρία και Εμπειρία στη Γλωσσολογία.
- 18/3/1997 Παύλος Σούρλας
Θεωρία και Ερμηνεία του Δικαίου.
- 22/4/1997 Αθανάσιος Βαγενάς
Η θεωρία της Λογοτεχνίας σήμερα.

Ακαδημαϊκό έτος 1997-1998

Κεντρικό Θέμα: Ορθολογικότητα

- 21/10/1997 Αναστάσιος Μπουγάς
“Ο τρώσας και ιάσεται”. Κριτική της σύγχρονης κριτικής της ορθολογικότητας.
- 18/11/1997 Αθανάσιος Λίποβατς
Ορθολογικότητα και Ψυχανάλυση.
- 16/12/1997 Σταύρος Δρακόπουλος
Ορθολογικότητα και Οικονομική Επιστήμη: το υπόδειγμα του homo economicus.
- 20/1/1998 Σάββας Κονταράτος
Οι ουτοπίες ως παροξυσμική έκφραση ορθολογικότητας.
- 24/2/1998 Χρήστος Γιανναράς
Ποιο κριτήριο καθιστά ορθό τον ορθολογισμό;

Ακαδημαϊκό έτος 1998-1999

Κεντρικό Θέμα: Αλήθεια

- 26/11/1998 Κωνσταντίνος Δημητρακόπουλος
Αλήθεια και Απόδειξη: Τα θεωρήματα του Gödel.
- 17/12/1998 Δημήτριος Δημητράκος
Αλήθεια και Ανοικτή Κοινωνία.

- 21/1/1999 Βασίλειος Κύρκος
Γλώσσα και Αλήθεια στην Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία.
- 25/2/1999 Μιχαήλ Κοπιδάκης
Η πόλη των χοίρων. Μια πλατωνική αμφισημία.
- 25/3/1999 Σταυρούλα Τσούννα-McKirahan
Η αλήθεια του άλλου. Το πρόβλημα των άλλων νόων στην αρχαία ελληνική φιλοσοφία.
- 22/4/1999 Θεοδόσιος Τάσιος
Η ευστοχία του επιστημονικού λόγου.

Ακαδημαϊκό έτος 1999-2000

Κεντρικό Θέμα: Σχετικισμός

- 25/11/1999 Νικόλαος Μουζέλης
Νεωτερικότητα: μια μη ευρωκεντρική προσέγγιση.
- 16/12/1999 Θεόδωρος Αραμπατζής
Ιστορία της επιστήμης και σχετικισμός.
- 20/1/2000 Πασχάλης Κιτρομηλίδης
Όρια του σχετικισμού στις επιστήμες του ανθρώπου.
- 27/1/2000 Πέτρος Γέμτος
Ελευθερία, Ευημερία, Δικαιοσύνη ως κριτήρια αξιολόγησης κανόνων και θεσμών.
- 17/2/2000 Αριστείδης Μπαλτάς
Πώς η φυσική γράφει την ιστορία της: ασυμμετρία ή σχετικισμός;
- 24/2/2000 Ευστάθιος Ψύλλος
Σχετικισμός και Φυσικοποιημένη Γνωσιολογία.
- 30/3/2000 Μυρτώ Δραγώνα-Μονάχου
Μπορεί μια παγκόσμια ηθική να υπερβεί τον ηθικό σχετικισμό;
- 20/4/2000 Σταυρούλα Τσινόρεμα
Η λογική της διαφοράς. Ο πλουραλισμός δεν είναι σχετικισμός.
- 25/5/2000 Βασιλική Κιντή
Σχετικισμός: Παρανοήσεις και προβλήματα.

Ακαδημαϊκό έτος 2000-2001

Κεντρικό Θέμα: Κριτική

- 19/10/2000 Στυλιανός Βιρβιδάκης
Η έννοια της κριτικής φιλοσοφίας και τα όρια της σκέψης.

- 23/11/2000 Νάνος Βαλαωρίτης
*Εξέλιξη της θεωρίας και της κριτικής των λογοτεχνικών
κειμένων στον 20ο αιώνα.*
- 14/12/2000 Δημήτριος Δημητράκος
Το όπλο της κριτικής: Καντ-Μαρξ-Πόππερ.
- 18/1/2001 Δημήτριος Μαρωνίτης
Η κριτική του καθαρού λόγου.
- 15/2/2001 Αναστάσιος Μπουγάς
Κριτική: Λόγος και Πάθος.
- 15/3/2001 Μαριλένα Κασσιμάτη
Η κριτική στην ιστορία της τέχνης.
- 5/4/2001 Κοσμάς Ψυχοπαίδης
Η κριτική ιδέα των κοινωνικών επιστημών.
- 26/4/2001 Ιόλη Πατέλλη
Η κριτική λειτουργία της φιλοσοφίας της επιστήμης.
- 24/5/2001 Γεώργιος Χριστοδούλου
Περί κριτικής των κειμένων: Ουτοπία και πραγματικότητα.

Ακαδημαϊκό έτος 2001-2002

Κεντρικό Θέμα: Διαφωτισμός

- 22/11/2001 Πέτρος Γέμτος
*Η επικαιρότητα του Διαφωτισμού.
Βασιλική Κιντή και Ευστάθιος Ψύλλος
100 χρόνια από τη γέννηση του Karl Popper.*
- 13/12/2001 Πασχάλης Κιτρομηλίδης
Ο Montesquieu και η πολιτική του Διαφωτισμού.
- 24/1/2002 Περικλής Βαλλιάνος
Λόγος και Ιστορία. Μια προβληματική σχέση.
- 7/2/2002 Γρηγόριος Μολύβας
*Ο Βρετανικός Διαφωτισμός και τα όρια του πολιτικού
ριζοσπαστισμού.*
- 28/2/2002 Αθανάσιος Μαρκόπουλος
*Προβλήματα εκπαίδευσης στην περίοδο του λεγόμενου πρώ-
του βυζαντινού ανθρωπισμού.*
- 21/3/2002 Κ. Γαβρόγλου, Δ. Διαλέτης, Θ. Αραμπατζής
Επιστήμη και Διαφωτισμός: Νέες ιστοριογραφικές τάσεις.
- 25/4/2002 Αριστείδης Μπαλτάς
Επιστήμη, Ιστορία, Πολιτική: Τι διαψεύδει τι;

- 30/5/2002 Αλεξάνδρα Δεληγιώργη
Η Καντιανή μεθερμηνεία του Διαφωτισμού και το άνοιγμα στο μοντερνισμό.

Ακαδημαϊκό έτος 2002-2003

Κεντρικό Θέμα: Ελλάδα και Εσπερία

- 22/10/2002 Αναστάσιος Μπουγάς
Στις ελληνικές πηγές του Γερμανικού Ιδεαλισμού: Hegel και Hölderlin.
- 19/11/2002 Λίνος Μπενάκης
Η παρουσία της Δυτικής Φιλοσοφίας και Θεολογίας στο Βυζάντιο (Μεταφράσεις λατινικών κειμένων - ιδεολογικές αντιπαραθέσεις).
- 10/12/2002 Πέτρος Γέμτος
Αρχαιοελληνική οικονομική σκέψη και σύγχρονη επιστήμη.
- 21/1/2003 Κ. Γαβρόγλου, Δ. Διαλέτης, Ι. Χριστιανίδης
Η περίπτωση των επιστημών: πρόσληψη και ρήξη.
- 18/2/2003 Μιχαήλ Σακελλαρίου
Το δυτικό κάτοπτρο της ελληνικής αρχαιότητας ως πηγή της νέας ελληνικής αυτογνωσίας.
- 18/3/2003 Μ. Δραγώνα-Μονάχου, Σ. Βιβιδάκης, Α. Χατζής
Η επικαιρότητα της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας στην ηθικοπολιτική σκέψη.
- 8/4/2003 Κωνσταντίνος Δεσποτόπουλος
Ελλάς και Ευρώπη.
- 13/5/2003 Γεώργιος Χριστοδούλου
Ευρωπαϊκές ρίζες της νεοελληνικής αρχαιογνωσίας.

Ακαδημαϊκό έτος 2003-2004

Κεντρικό Θέμα: Ιδεολογία και Επιστήμη

- 21/10/2003 Αναστάσιος Μπουγάς
Ιδεολογία και κοινωνικό ασυνείδητο. Από τον Marx στον Althusser.
- 25/11/2003 Αντώνιος Μακρυδημήτρης
Η ιδεολογία ως νομιμοποίηση και η νομιμοποίηση ως ιδεολογία.
- 16/12/2003 Αθανάσιος Τζαβάρας
Η ιδεολογία ως ψυχολογία και η ψυχολογία ως ιδεολογία.

- 20/1/2004 Ελισάβετ Κιρτσόγλου
Ιδεολογία και ανθρωπολογία.
- 17/2/2004 Δημήτριος Δημητράκος
Ιδεολογία και επιστήμη στη σκέψη του Αντόνιο Γκράμσι.
- 27/4/2004 Διονύσιος Αναπολιτάνος
Ο ρόλος της ιδεολογίας στη διαμόρφωση των φυσικών επιστημών.
- 18/5/2004 Νικόλαος Μουζέλης
Αντι-ολισμός: Η βασική ιδεολογία της μεταμοντέρνας σκέψης.

Ακαδημαϊκό έτος 2004-2005

Κεντρικό Θέμα: Παράδοση και Εξέλιξη

- 19/10/2004 Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Παράδοση και εξέλιξη: Άξονες προβληματισμού.
- 23/11/2004 Μιχαήλ Ζουμπουλάκης
Η έννοια της εξέλιξης στην οικονομική σκέψη.
- 14/12/2004 Χαρίδημος Τσούκας
Η αναγκαιότητα της “παράδοσης” στα κοινωνικά συστήματα: Μια μετα-ρασιοναλιστική προσέγγιση.
- 18/1/2005 Γεώργιος Κουμάντος
Το Οικογενειακό Δίκαιο ως σημείο αναμετρήσεως.
- 15/2/2005 Μιχαήλ Κοπιδάκης
Το “Λακωνικόν” του Ο. Ελύτη και οι φιλοσοφικές του καταβολές.
- 15/3/2005 Χρυσόστομος Μαντζαβίνος
Παράδοση και εξέλιξη ως προβληματική στη θεωρία θεσμών.
- 12/4/2005 Παναγιώτης Καζάκος
Παράδοση και μεταρρυθμίσεις σε κράτος και οικονομία.
- 17/5/2005 Βασίλειος Λαμπρινουδάκης
Σύγχρονες τάσεις στην Αρχαιολογία: Θεωρία και πράξη.

Ακαδημαϊκό έτος 2005-2006

Κεντρικό Θέμα: Φιλοσοφία και Επιστήμη

- 4/10/2005 Διονύσιος Αναπολιτάνος και Ευστάθιος Ψύλλος
Φιλοσοφία και Επιστήμη: μια σχέση προς διερεύνηση.
- 22/11/2005 Αριστείδης Αραγεώργης
Νέες προσεγγίσεις στο φιλοσοφικό πρόγραμμα της επαγωγής.

- 17/1/2006 Βασίλειος Καρακώστας
*Φιλοσοφία και σύγχρονη φυσική: Πραγματικότητα και νό-
ηση στο φυσικό κόσμο.*
- 21/2/2006 Φιλήμων Παιονίδης
Ηθική και επιστήμη: Βίοι τεμνόμενοι.
- 21/3/2006 Θεόδωρος Αραμπατζής και Βασιλική Κιντή
*Μπορεί η φιλοσοφία να συμβάλλει στην ορθολογική ανά-
πτυξη της επιστήμης;*
- 11/4/2006 Ελένη Μανωλακάκη
Εννοιολογικός σχετικισμός.
- 16/5/2006 Πέτρος Γέμετος
Φιλοσοφία και κοινωνικές επιστήμες.

Ακαδημαϊκό έτος 2006-2007

**Κεντρικό Θέμα: Φιλοσοφικές, ιστορικές, πολιτικές και κοινωνικές
συνιστώσες της τεχνολογίας**

- 24/10/2006 Αριστοτέλης Τύμπας
Η Ιστορία της Τεχνολογίας και η Ιστορία της.
- 7/11/2006 Βασίλειος Καρασμάνης
Τεχνολογική σκέψη στον Αριστοτέλη.
- 28/11/2006 Κ. Γαβρόγλου, Δ. Διαλέτης, Ι. Χριστιανίδης
*Το παλίμψηστο χειρόγραφο του Αρχιμήδη και οι νέες τεχνι-
κές ανάγνωσής του.*
- 12/12/2006 Θεοδόσιος Τάσιος
*Ανθρωπολογική και ιστορική θεώρηση της τεχνολογικής
ανάπτυξης στην Αρχαία Ελλάδα.*
- 23/1/2007 Ίρις Τζαχίλη
*Τι είναι νέο; Καινοτομίες, αδράνειες και αρνήσεις στο
προϊστορικό Αιγαίο.*
- 27/2/2007 Βασίλειος Κύρκος
*Ο άνθρωπος και η τεχνολογία του: Προβλήματα συνείδησης
και ευθύνης.*
- 6/3/2007 Δημοσθένης Αγραφιώτης
Για την Τεχνολογία: Κοινωνικές και Πολιτιστικές Απορίες.
- 27/3/2007 Αγαμέμνων Τσελίκας και Ιωάννης Μπιτσάκης
*Ο Μηχανισμός των Αντικυθήρων: Προσεγγίσεις και
Προβληματισμοί.*

- 24/4/2007 Όλγα Κατσιαρδή-Herring
Έλληνες έμποροι και τεχνίτες στην Ευρώπη: Μεταφορά τεχνογνωσίας (18ος αιώνας).
- 22/5/2007 Ιωάννης Καλογήρου
Πολιτικές για την αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών στην ελληνική οικονομία και κοινωνία: Ένας δύσβατος δρόμος.

Ακαδημαϊκό έτος 2007-2008

Κεντρικό Θέμα: Το Πανεπιστήμιο σήμερα

- 16/10/2007 Πέτρος Γέμτος
Πανεπιστήμια, Επιστήμη και Ελεύθερη Κοινωνία.
- 20/11/2007 Δημοσθένης Ασημακόπουλος
Η Ιστορία της Έρευνας του Ατμοσφαιρικού Περιβάλλοντος.
- 11/12/2007 Δημήτριος Σωτηρόπουλος
Η Μεταρρύθμιση των Α.Ε.Ι. και η διαδικασία της Μπόλονια: Τα “Υπέρ”, τα “Κατά” και οι προϋποθέσεις της Μεταρρύθμισης.
- 22/1/2008 Θεοδόσιος Τάσιος
Αντιφάσεις στο Σύγχρονο Πανεπιστήμιο.
- 19/2/2008 Νικόλαος Αλιβιζάτος
Μια ελληνική πρωτοτυπία: Η συνταγματική ρύθμιση του Πανεπιστημίου.
- 11/3/2008 Πάνος Τσακλόγλου
Εκπαίδευση και Ανισότητα.
- 15/4/2008 Αριστείδης Χατζής
Το Δίκαιο των Βιβλίων και το Δίκαιο της Πράξης: Το τέλος της Αυτονομίας του Δικαίου και η Νομική Εκπαίδευση στην Ελλάδα.
- 13/5/2008 Μιχαήλ Βέλλας
Συνθήκες γενέσεως των Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων.
- 3/6/2008 Λόης Λαμπριανίδης
Η ελληνική κοινωνία δε φαίνεται να κατανοεί τη σημασία του Πανεπιστημίου: Η περίπτωση της ίδρυσης περιφερειακών Πανεπιστημίων.

Ακαδημαϊκό έτος 2008-2009

Κεντρικό Θέμα: Αντικείμενο και Αντικειμενικότητα

- 14/10/2008 Στέλιος Βιρβιδάκης
Αντικειμενικότητα στην Ηθική.

- 18/11/2008 Κωνσταντίνος Μουτούσης
Η αντικειμενική υποκειμενικότητα της αντίληψης.
- 9/12/2008 Γεώργιος Γυφτοδήμος
Αντικείμενο και αντικειμενικότητα στους υπολογιστές.
- 13/1/2009 Νίκος Δασκαλοθανάσης
Η αντικειμενικότητα στον τεχνοκριτικό λόγο.
- 3/2/2009 Αικατερίνη Καλέρη
Το ζήτημα της αντικειμενικότητας στις ανθρωπιστικές επιστήμες.
- 24/2/2009 Δημήτρης Κυρτάτας
Αντικειμενικότητα και υποκειμενικότητα στην ιστορία.
- 17/3/2009 Διονύσιος Αναπολιτάνος
Η αντικειμενικότητα ως μεταφυσική του αντικειμένου.
- 7/4/2009 Βασίλης Καρακώστας
Έννοιες αντικειμενικότητας στη Φυσική.
- 28/4/2009 Στάθης Ψύλλος και Δήμητρα Χριστοπούλου
Μαθηματικός πλατωνισμός: οι αριθμοί ως αφηρημένες οντότητες.
- 19/5/2009 Θεόδωρος Αραμπατζής
Έχει η αντικειμενικότητα ιστορία;

Ακαδημαϊκό έτος 2009-2010

Κεντρικό Θέμα: Αναλυτική και Ηπειρωτική Φιλοσοφία

- 19/1/2010 Αντώνης Χατζημωυσής
Αναλυτική και Ηπειρωτική Φιλοσοφία: μεθοδολογικές παρατηρήσεις.
- 16/2/2010 Αριστείδης Μπαλτάς
Αναλυτική έναντι Ηπειρωτικής φιλοσοφικής παράδοσης: Ιστορικές και θεματικές συντεταγμένες της διάκρισης.
- 16/3/2010 Στέλιος Βιφβιδάκης
Αναλυτική και Ηπειρωτική Φιλοσοφία: Στείρες αντι-παραθέσεις και γόνιμες συναντήσεις.
- 20/4/2010 Παντελής Μπασάκος
Η αμφισημία.
- 18/5/2010 Παύλος Κόντος
Η εμπειρία των άλλων: φαινομενολογικές αναλύσεις.

Ακαδημαϊκό έτος 2010-2011

Κεντρικό Θέμα: Ιστορία και Φιλοσοφία των Επιστημών. Προκλήσεις και Προοπτικές

- 19/10/2010 Στάθης Ψύλλος και Θόδωρος Αραμπατζής
Η επιστήμη υπό ιστορική και φιλοσοφική οπτική - Αναζητώντας μια νέα σύνθεση.
- 23/11/2010 Γιάννης Χριστιανίδης και Βασίλης Καρασιμάνης
Ζητήματα ιστοριογραφίας των αρχαίων ελληνικών μαθηματικών.
- 14/12/2010 Βασίλης Κάλφας
Ο Πλατωνικός Διάλογος.
- 18/1/2011 Αριστείδης Χατζής
Όταν η Ιστορία συνάντησε τη Φιλοσοφία των Κοινωνικών Επιστημών: 9+1 μύθοι για τη Θεωρία της Ορθολογικής Επιλογής.
- 15/2/2011 Κώστας Γαβρόγλου και Βάσω Κιντή
Ιστορία και Φιλοσοφία της Επιστήμης: Αμφίδρομες σχέσεις.
- 12/4/2011 Θανάσης Πρωτόπαπας
Η μελέτη του νου ως μηχανής: Μεθοδολογικά και θεωρητικά ζητήματα.

Ακαδημαϊκό έτος 2011-2012

Κεντρικό Θέμα: Η έννοια της κρίσης στην Ιστορία, στη Φιλοσοφία, στις Επιστήμες και στην Κοινωνία

- 31/1/2012 Παναγιώτης Πετράκης
Ιστορικές, κοινωνικές και επιστημολογικές διαστάσεις της ελληνικής κρίσης.
- 14/2/2012 Χρυσόστομος Μαντζαβίνος
Η έννοια της κρίσης στη Θεωρία των Κοινωνικών Θεσμών.
- 28/2/2012 Κώστας Γαβρόγλου και Θόδωρος Αραμπατζής
Οι αξίες της επιστήμης σε κρίση;
- 13/3/2012 Στάθης Ψύλλος
Συνέχεια και ρήξη: Η δυναμική της επιστημονικής κρίσης.
- 3/4/2012 Διονύσιος Αναπολιτάνος
Οι ιδεολογικές συνιστώσες της ελληνικής κρίσης.
- 24/4/2012 Γεώργιος Ξηροπαΐδης
Επιστήμη, Ιστορία και Υποκειμενικότητα. Σχόλια στην κρίση των ευρωπαϊκών επιστημών του Edmund Husserl.
- 15/5/2012 Κώστας Κωστής
Κατανοώντας τις κρίσεις: Η ελληνική Οικονομία 1929 και 2009.
- 5/6/2012 Νικόλαος Αυγελής
Κρίση και επιστημονική πρόοδος.

Ακαδημαϊκό έτος 2012-2013

Κεντρικό Θέμα: Νους και Κόσμος

- 20/11/2012 Αθανάσιος Πρωτόπαπας
Επίδραση του νου στον κόσμο: Η ελευθερία της βούλησης ως φυσικό-νοητικό φαινόμενο.
- 18/12/2012 Ιωάννης Παπακωνσταντίνου
Πως ο υπολογισμός θα επηρεάσει την κοσμολογική θεώρηση.
- 28/1/2013 Φίλιππος Καργόπουλος
Γλώσσα σκέψης.
- 19/2/2013 Ελπίδα Τζαφέστα
Μικρο-νους, μακρο-κόσμος.
- 21/5/2013 Κωνσταντίνος Μουτούσης
Ο νόων, η νόηση και το περιεχόμενο αυτής
- 18/6/2013 Αριστοτέλης Τύμπας
Μηχανές ευφυείς, σκεπτόμενες, νοήμονες: Παρατηρήσεις από την ιστοριογραφία της τεχνολογίας.

6.3 Διοργάνωση Συνεδρίων και Εκδηλώσεων

Το Τμήμα (συν)διοργάνωσε τα ακόλουθα συνέδρια και εκδηλώσεις:

- 24/1/1995 Εκδήλωση στη μνήμη του φυσικού Franco Selleri, με θέμα “Σχετικότητα: Πενήντα χρόνια μετά”, σε συνεργασία με την Ομάδα Διεπιστημονικής Έρευνας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.
- 4–7/4/1996 Διεθνές Συνέδριο Φιλοσοφίας και Ιστορίας της Χημείας και της Βιοχημείας, σε συνεργασία με το Τμήμα Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου του Marburg.
- 13/5/1996 Εκδήλωση στη μνήμη του Βρετανού φιλοσόφου και κοινωνιολόγου Ernest Gellner, σε συνεργασία με το Πολιτικό Τμήμα της Νομικής Σχολής του Ε.Κ.Π.Α.
- 28–30/5/1996 1st Athens-Pittsburgh Symposium, σε συνεργασία με το Τμήμα Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης του Πανεπιστημίου του Pittsburgh (U.S.A.) και το Γενικό Τμήμα του Ε.Μ.Π., στους Δελφούς.
- 11–12/10/1996 Πανελλήνιο Συνέδριο Ιστορίας της Επιστήμης.
- Σεπτ–Οκτ/1997 Συναντήσεις στο πλαίσιο του προγράμματος “The evolution of Chemistry in Europe 1789–1939”, σε συνεργασία με την European Science Foundation.
- 13/2/1997 Συζήτηση στρογγυλής τραπέζης για την “υπόθεση Sokal”.
- 5/4/1997 Συμπόσιο με θέμα τη φιλοσοφία του Descartes, με αφορμή τη συμπλήρωση 400 χρόνων από τη γέννησή του.

- 20-21/5/1997 Διημερίδα με θέμα “Το σχολείο του 2000”, σε συνεργασία με τα Τμήματα Θεατρικών Σπουδών, Μουσικών Σπουδών, Επικοινωνίας & Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης του Ε.Κ.Π.Α. και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.
- 26-30/8/1997 7th European Conference for Research on Learning and Instruction, συνέδριο της European Association for Research on Learning and Instruction (EARLI).
- 22-26/5/1998 2nd Athens-Pittsburgh Symposium, σε συνεργασία με το Τμήμα Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης του Πανεπιστημίου του Pittsburgh (U.S.A.) και το Γενικό Τμήμα του Ε.Μ.Π., στους Δελφούς.
- Απρίλιος 2000 Συνέδριο με θέμα “Φιλοσοφία και ανθρώπινα δικαιώματα”.
25-29/6/2001 Wittgenstein in Delphi - fifty years after his death.
24/5/2002 4η Συνάντηση Ελλήνων Ιστορικών Οικονομικής Σκέψης.
Ιούλιος 2002 Συνέδριο “Η Ιστορία στη Φιλοσοφία”, στην Ερμούπολη.
2-9/6/2002 3η Διεθνής Συνάντηση της Ομάδας STEP (Science and Technology in the European Periphery) και 5η Συνάντηση του ILAB (International Laboratory for the History of Science), στην Αίγινα.
- 19-21/9/2002 19th Annual Conference of the European Association of Law and Economics, σε συνεργασία με τα Τμήματα Νομικής και Οικονομικών του Ε.Κ.Π.Α. και το Τμήμα Οικονομικών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.
- 2/11/2002 Ημερίδα με θέμα “Ψυχολογία και Βιολογία”, σε συνεργασία με τον Τομέα Γνωστικής Ψυχολογίας της Ελληνικής Ψυχολογικής Εταιρείας.
- Απρίλιος 2003 3ο Ελληνο-Τουρκικό Συμπόσιο Φιλοσοφίας και Ιστορίας της Επιστήμης.
1-6/6/2003 4th Athens-Pittsburgh Symposium, σε συνεργασία με το Τμήμα Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης του Πανεπιστημίου του Pittsburgh (U.S.A.) και το Γενικό Τμήμα του Ε.Μ.Π., στους Δελφούς.
- 13-14/6/2003 3rd Metaphysics of Science Workshop on “Causality and Natural Laws”.
- 18/2/2004 1η Ετήσια Συνάντηση της Ελληνικής Ένωσης Οικονομικής Ανάλυσης του Δικαίου.
- 19-23/5/2004 4th European Symposium on Conceptual Change, στους Δελφούς.
- Ιούνιος 2004 Διεθνές Συμπόσιο “Wittgenstein and Alternative Grammars”, στην Αίγινα.

Ιούνιος 2004	Exemples, cas, paradimes. Questions d'epistémologie comparée à partir de Wittgenstein, σε συνεργασία με το Collège Internationale de Philosophie.
Ιούλιος 2004 2/4/2005	Συνέδριο "Ιστορία και Αφήγηση", στην Ερμούπολη. Ημερίδα με θέμα "Διεπιστημονική Προσέγγιση των Μαθηματικών", σε συνεργασία με το Τμήμα Μαθηματικών του Πανεπιστημίου Αθηνών.
27-28/5/2005	5η Συνάντηση Ερευνητικού Προγράμματος SOCIOLD, με τη συνεργασία των Πανεπιστημίων Aarhus, Aberdeen, Amsterdam, Helsinki, Μακεδονίας και Paris II.
28/7-3/8/2005	Logic Colloquium '05, Association for Symbolic Logic European Summer Meeting, σε συνεργασία με το Τμήμα Μαθηματικών του Ε.Κ.Π.Α.
5/11/2005	Ημερίδα "Νόηση και Συγκίνηση", σε συνεργασία με την Ελληνική Εταιρεία Επιστημών Γνώσης και Νόησης και τον Τομέα Γνωστικής Ψυχολογίας της Ελληνικής Ψυχολογικής Εταιρείας.
Μάρτιος 2006	Διεθνές Συμπόσιο "Translation and Interpretation", σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κέντρο Μετάφρασης.
26/5/2006	Ημερίδα για τα 12 χρόνια λειτουργίας του Τμήματος.
10-11/11/2006	1ο Πανελλήνιο Συνέδριο Οικονομικής Ανάλυσης Δικαίου, σε συνεργασία με το Τμήμα Οικονομικής Επιστήμης και τον Τομέα Νομικής Επιστήμης του Τμήματος Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Πειραιώς.
2/3/2007	Ημερίδα "Έννοια και Εννοιολογική Αλλαγή", σε συνεργασία με την Ελληνική Εταιρεία Επιστημών Γνώσης και Νόησης.
22-25/4/2007	Νοητικά Πειράματα.
23-27/5/2007	2nd European Cognitive Science Conference, σε συνεργασία με την Ελληνική Εταιρεία Επιστημών Γνώσης και Νόησης και την Cognitive Science Society.
6-12/8/2007	11th Symposium Hellenisticum: Σέξτος Εμπειρικός και Αρχαία Φυσική, στους Δελφούς.
31/10/2007	Φιλοσοφικό μνημόσυνο Michael Frede.
28/5/2008	Έννοιες και Εννοιολογική Αλλαγή.
15-20/6/2008	Computability in Europe 2008.
21-23/8/2008	T.S. Kuhn's <i>The Structure of Scientific Revolutions: Impact, Relevance and Open Issues</i> , σε συνεργασία με το Τμήμα Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου του Σικάγο.

29-30/9/2008	Διημερίδα με θέμα “Θέματα εκπαιδευτικής πολιτικής: Η οπτική της Διεθνούς Ακαδημίας της Εκπαίδευσης”.
Δεκ. 2008	Συνέδριο για τη Βυζαντινή Φιλοσοφία, σε συνεργασία με το Νορβηγικό Ινστιτούτο Αθηνών.
28-30/4/2009	Athens Workshop on Entrepreneurship.
Μάϊος 2009	5η Συνάντηση Μελετητών Αρχαίας Ελληνικής Φιλοσοφίας: Αριστοτέλης, <i>Μετά τα Φυσικά</i> Z10-11.
17-20/12/2009	5th Eurocrit Workshop “History of Technology”.
14-16/5/2010	Plotinus Workshop in Athens.
15-17/10/2011	1ο Πανελλήνιο Συνέδριο Φιλοσοφίας της Επιστήμης.
2-5/6/2011	3ο Πανελλήνιο Συνέδριο Γνωσιακής Επιστήμης, Πάρος.
3-4/6/2011	13η Συνάντηση Ελλήνων Ιστορικών Οικονομικής Σκέψης.
15-18/3/2012	4th Conference on Integrated History and Philosophy of Science.
21-24/6/2012	“Science and Technology in the European Periphery”, 8th STEP Meeting.
12-16/12/2012	Διεθνές Συνέδριο “Ακαδημία Πλάτωνος - Τεχμήρια και Ιστορικές Μαρτυρίες”.
24-26/6/2013	32nd Weak Arithmetics Days.

6.4 Συγγραφή - Έκδοση Βιβλίων από Μέλη Δ.Ε.Π. σε Διεθνείς Εκδοτικούς Οίκους

Τομέας Φιλοσοφίας και Θεωρίας της Επιστήμης & της Τεχνολογίας

1. D. Anapolitanos: *Leibniz: Representation, Continuity and the Spatiotemporal (Science and Philosophy Series)*, Kluwer Academic Publishers, 1998.
2. D. Anapolitanos, A. Baltas and S. Tsinoema (eds.): *Philosophy and the Many Faces of Science (CPS Publications in the Philosophy of Science)*, Rowman & Littlefield Publishers, 1998.
3. A. Hatzis and B. Depoorter (eds.): *Special Issue of the International Review of Law and Economics, Proceedings of the 19th Annual Conference of the European Association of Law and Economics*, Elsevier, 2004.
4. A. N. Hatzis (ed.): *Economic Analysis of Law: A European Perspective*, Edward Elgar, 2007.
5. A. N. Hatzis (ed.): *Norms and Values in Law and Economics*, Routledge, 2013.
6. A. N. Hatzis (ed.): *Methodology of Law and Economics*, Edward Elgar, υπό έκδοση.

7. A. Hatzimoyisis: *The Philosophy of Sartre*, London: Acumen, 2011.
8. J. Barnes, S. Bobzien, K. Flannery and K. Ierodiakonou (translators): *Alexander of Aphrodisias on Aristotle: Prior Analytics 1.1-7*, Duckworth, 1991.
9. K. Ierodiakonou (ed.): *Topics in Stoic Philosophy*, Clarendon Press, 1999.
10. K. Ierodiakonou (ed.): *Byzantine Philosophy and Its Ancient Sources*, Clarendon Press, 2002.
11. V. Karakostas and D. Dieks (eds.): *Recent Progress in Philosophy of Science: Perspectives and Foundational Problems*, Dordrecht: Springer, 2013.
12. V. Kindi and Th. Arabatzis (eds.): *Kuhn's The Structure of Scientific Revolutions Revisited*, Routledge, 2012.
13. S. Psillos: *Scientific Realism: How Science Tracks Truth*, Routledge, 1999.
14. S. Psillos: *Causation and Explanation*, Acumen, 2002, και McGill-Queens University Press, 2003.
15. S. Psillos: *Philosophy of Science A-Z*, Edinburgh University Press, 2007.
16. S. Psillos: *Knowing the Structure of Nature*, MacMillan-Palgrave, London, 2009.
17. S. Psillos and M. Curd (eds.): *The Routledge Companion to the Philosophy of Science*, Routledge, 2008.
18. S. Virvidakis: *La robustesse du bien*, Éditions Jacqueline Chambon, Nîmes, 1996.

Τομέας Ιστορίας της Επιστήμης και της Τεχνολογίας

1. Th. Arabatzis: *Representing Electrons: A Biographical Approach to Theoretical Entities*, The University of Chicago Press, 2006.
2. S. Arapostathis and G. Dutfield: *Knowledge Management and Intellectual Property*, Edward Elgar Publ., 2013.
3. S. Arapostathis and G. Gooday: *Patently Contestable: Electrical Technologies and Inventor Identities on Trial in Britain*, The MIT Press, 2013.
4. J. Christianidis (ed.): *Classics in the History of Greek Mathematics (Boston Studies in the Philosophy of Science)*, Kluwer, 2004.
5. C. Dimitracopoulos, L. Newelski, D. Normann and J. Steel (eds.): *Logic Colloquium '05, Proceedings of the European Summer Meeting of the Association for Symbolic Logic*, Cambridge University Press, 2007.

6. A. Beckmann, C. Dimitracopoulos and B. Löwe (eds.): *Logic and Theory of Algorithms, Proceedings of CiE 2008*, Lecture Notes in Comput. Sci. 5028, Springer-Verlag, 2008.
7. P. Cegielski, C. Cornaros and C. Dimitracopoulos (eds.): *Studies in Weak Arithmetics II*, CSLI Lecture Notes, No. 205, 2013.
8. S. Drakopoulos: *Values and Economic Theory: The Case of Hedonism*, Aldershot, UK: Gower, 1991.
9. K. Gavroglu and Y. Goudaroulis: *Methodological aspects of the Development of Low Temperature Physics 1881–1957, Concepts out of Context(s) (Science and Philosophy)*, Kluwer, 1989.
10. K. Gavroglu, Y. Goudaroulis and P. Nikolakopoulos (eds.): *Imre Lakatos and Theories of Scientific Change (Boston Studies in the Philosophy of Science)*, Kluwer, 1989.
11. K. Gavroglou and Y. Goudaroulis (eds.): *Through measurement to knowledge: The selected papers of H. K. Onnes 1853–1926 (Boston Studies in the Philosophy of Science)*, Kluwer, 1991.
12. K. Gavroglou, J. Christianidis and E. Nikolaidis (eds.): *Trends in the Historiography of Science (Boston Studies in the Philosophy of Science)*, Kluwer, 1994.
13. K. Gavroglu, J. J. Stachel and M. W. Wartofsky (eds.): *Science, Politics and Social Practice, In honor of R. S. Cohen (Boston Studies in the Philosophy of Science)*, Kluwer, 1994.
14. K. Gavroglu: *Fritz London (1900-1954), A Scientific Biography*, Cambridge University Press, 1995. Afterword by J. Bardeen (Nobel Prize in Physics 1956 and 1972).
15. K. Gavroglu, J. J. Stachel and M. W. Wartofsky (eds.): *Physics, Philosophy and the Scientific Community, In honor of R. S. Cohen (Boston Studies in the Philosophy of Science)*, Kluwer, 1995.
16. K. Gavroglu, J. J. Stachel and M. W. Wartofsky (eds.): *Science, Mind and Art, In honor of R. S. Cohen (Boston Studies in the Philosophy of Science)*, Kluwer, 1995.
17. K. Gavroglu (ed.): *The Sciences in the European Periphery During the Enlightenment (Archimedes New Studies in History and Philosophy of Science and Technology)*, Kluwer, 1999.
18. N. Psarros and K. Gavroglu (eds.): *Ars mutandi: Issues in the philosophy and the history of chemistry*, Leipzig Univ. Press, 1999.
19. K. Gavroglu and J. Renn (eds.): *Positioning the History of Science (Boston Studies in the Philosophy of Science)*, Springer, 2007.
20. K. Gavroglu: *The past of the sciences as history*, Iletisim Yayinevi, 2006 (in Turkish); Porto Editora, 2007 (in Portuguese).

21. K. Gavroglu (with A. Simoes): *Neither Physics nor Chemistry: A History of Quantum Chemistry*, MIT Press, 2011.
22. G. Gotsis and S. Drakopoulou-Dodd (eds.): *Entrepreneurship and Religion*, special issue of the *International Journal of Entrepreneurship and Innovation*, vol. 10, no. 2, May 2009.

Τομέας Επιστημών της Γνώσης και της Νόησης

1. S. Vosniadou and A. Ortony (eds.): *Similarity and Analogical Reasoning*, Cambridge University Press, 1989.
2. S. Vosniadou, E. De Corte and H. Mandl (eds.): *Technology-Based Learning Environments: Psychological and Educational Foundations*, Springer-Verlag, 1994.
3. S. Vosniadou (ed.): Special Issue of *Learning and Instruction: The Journal of the European Association for Research on Learning and Instruction*, 4 (3-6), 1994.
4. S. Vosniadou, E. De Corte, R. Glaser and H. Mandl (eds.): *International Perspectives on the Design of Technology-Supported Learning Environments*, Lawrence Erlbaum Associates Inc., 1996.
5. S. Vosniadou and W. Schnotz (eds.): Special Issue of the *European Journal of Psychology of Education*, XII (2), 1997.
6. W. Schnotz, S. Vosniadou and M. Carretero (eds.): *New Perspectives on Conceptual Change*, Pergamon, 1999.
7. D. Kayser and S. Vosniadou (eds.): *Modelling Changes in Understanding: Case Studies in Physical Reasoning*, Pergamon, 2000.
8. S. Vosniadou: *How Children Learn*, Educational Practices, 7, The International Academy of Education (IAE) and the International Bureau of Education (UNESCO), 2001.
9. L. Verschaffel and S. Vosniadou (eds.): Special Issue of *Learning and Instruction: The Journal of the European Association for Research on Learning and Instruction*, 2004.
10. L. Verschaffel, F. Dochy, M. Boekarts and S. Vosniadou (eds.): *Instructional Psychology: Past, Present and Future Trends - Sixteen Essays in Honour of Erik De Corte*, Elsevier, 2006.
11. S. Vosniadou, A. Baltas and X. Vamvakoussi (eds.): *Reframing the Conceptual Change Approach in Learning and Instruction*, Elsevier, 2007.
12. S. Vosniadou, D. Kayser and A. Protopapas (eds.): *Proceedings of EuroCogSci07*, Lawrence Erlbaum Associates, Sussex, UK, 2007.
13. S. Vosniadou (ed.): *Handbook of Research on Conceptual Change*, Routledge, New York, 2008.

Παράρτημα

7.1 Ταμείο Αρωγής Φοιτητών του Πανεπιστημίου Αθηνών

Το Ταμείο Αρωγής Φοιτητών ιδρύθηκε με το Ν. 197/75 “Περί δανείων εις φοιτητάς, Ταμείου Αρωγής Φοιτητών του Πανεπιστημίου Αθηνών και μετεγγραφής φοιτητών” ως ανεξάρτητη υπηρεσία του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Τα της λειτουργίας του Ταμείου ρυθμίζονται από Εσωτερικό Κανονισμό, ο οποίος εγκρίθηκε από την Πανεπιστημιακή Σύγκλητο στη συνεδρία της 31-8-1976.

Το Ταμείο Αρωγής Φοιτητών διοικείται από Επταμελή Επιτροπή, αποτελούμενη από πέντε μέλη Δ.Ε.Π. του Πανεπιστημίου Αθηνών, που ορίζονται με απόφαση της Πανεπιστημιακής Συγκλήτου με τριετή θητεία, και δύο εκπροσώπους των φοιτητών που υποδεικνύονται από την Ε.Φ.Ε.Ε.

Σκοπός του Ταμείου είναι η ηθική και υλική σε είδος ή σε χρήμα ενίσχυση των φοιτητών του Πανεπιστημίου Αθηνών για την κάλυψη εκτάκτων αναγκών τους, που δεν μπορούν κατά την κρίση της Διοικούσας Επιτροπής, να αντιμετωπισθούν διαφορετικά, όπως:

- α) η βοήθεια φοιτητών, που πάσχουν από σοβαρές παθήσεις, καθώς και φοιτητών που βρίσκονται σε Νοσοκομεία ή στο στάδιο της ανάρρωσης, με την παροχή ειδικής διαίτας σε είδος ή καταβολή σ’ αυτούς χρηματικού βοηθήματος.
- β) η χορήγηση οποιασδήποτε μορφής περίθαλψης πέραν απ’ αυτή που προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία.
- γ) η κάλυψη σε εξαιρετικές περιπτώσεις, εν όλω ή εν μέρει, εξόδων ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στο εξωτερικό, σε φοιτητές που πάσχουν από πολύ σοβαρό νόσημα, του οποίου η πλήρης διάγνωση ή η θεραπεία δεν

μπορεί να γίνει στην Ελλάδα, μετά από γνωμάτευση γι' αυτό ειδικού Καθηγητού του Πανεπιστημίου Αθηνών.

- δ) η παροχή οικονομικού βοηθήματος, εφάπαξ ή περιοδικά για ορισμένο χρόνο, σε απόρους φοιτητές, ιδιαίτερα σε φοιτητές που κατάγονται από επαρχία ή από την αλλοδαπή.
- ε) η παροχή οικονομικού επιδόματος σε περιπτώσεις εκτάκτων αναγκών των φοιτητών, που βρίσκονται σε δυσχερή οικονομική θέση, έστω παροδικά, εξαιτίας οικογενειακών ή οικονομικών πλήγμάτων, ιδιαίτερα εάν εξαιτίας αυτών τίθεται σε κίνδυνο η συνέχιση των σπουδών τους.
- στ) η χορήγηση βοήθειας σε κάθε άλλη έκτακτη ανάγκη των φοιτητών, πλην των περιπτώσεων που αναφέρονται παραπάνω.
- ζ) η συμπάρσταση του Πανεπιστημίου με κάθε τρόπο στους φοιτητές του που νοσηλεύονται σε Νοσοκομεία.

Απαιτούμενα δικαιολογητικά για τη χορήγηση των βοηθημάτων

Η ενίσχυση των φοιτητών και η χορήγηση σ' αυτούς βοηθημάτων αφορά, καταρχήν, σε απόρους φοιτητές και κατά προτίμηση σ' αυτούς που έχουν ανάγκη ιδιαίτερης υγειονομικής περίθαλψης, πέραν από αυτή που προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία, κατά δεύτερο δε λόγο στις λοιπές περιπτώσεις.

Για τη χορήγηση βοηθήματος απαιτείται η υποβολή αίτησης από τους ενδιαφερόμενους στο Ταμείο Αρωγής Φοιτητών, στην οποία θα αναγράφεται ο βαθμός απορίας και ο λόγος για τον οποίο ζητείται το βοήθημα.

Ειδικότερα με την αίτηση πρέπει να συνυποβάλλονται τα παρακάτω δικαιολογητικά:

1. Πιστοποιητικό σπουδών αναλυτικής βαθμολογίας της οικείας Σχολής, στο οποίο να φαίνεται η επίδοση του φοιτητή στα μαθήματα.
2. Πιστοποιητικό οικονομικής αδυναμίας της Νομαρχίας της μόνιμης κατοικίας του φοιτητή.
3. Γνωμάτευση-Πιστοποιητικό Ιατρού της Παν/κής Λέσχης ή Δημόσιου Νοσοκομείου για περιπτώσεις φοιτητών που πάσχουν από σοβαρή ασθένεια ή βρίσκονται σε Νοσοκομείο ή στο στάδιο της ανάρρωσης ή γνωμάτευση ειδικού Καθηγητού του Πανεπιστημίου Αθηνών, για περιπτώσεις κάλυψης εξόδων ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στο εξωτερικό.
4. Υπεύθυνη Δήλωση στην οποία να αναφέρονται τα συγκεκριμένα οικογενειακά ή οικονομικά πλήγματα συνεπεία των οποίων δημιουργήθηκε η έκτακτη ανάγκη και ιδιαίτερα εκείνων που θέτουν σε κίνδυνο τη συνέχιση των σπουδών τους.

5. Πιστοποιητικά - Βεβαιώσεις και κάθε στοιχείο που μπορεί να ενισχύσει την αίτηση για χορήγηση οικονομικού βοηθήματος.

Η αίτηση υποβάλλεται στη Γραμματεία του Ταμείου, που στεγάζεται στο κτήριο της Πανεπιστημιακής Λέσχης (οδός Ιπποκράτους, αρ. 15, 3ος όροφος, Γραφείο Επιμελητείας, τηλ. 210-3688221, 3688240 και 3688256), στην οποία μπορούν οι ενδιαφερόμενοι να απευθύνονται για περισσότερες πληροφορίες.

Η χορήγηση των βοηθημάτων και άλλων παροχών γίνεται, μετά από απόφαση της Διοικούσας Επιτροπής, κατ' ελευθέραν αυτής κρίση, λαμβανομένων πάντως υπόψη του βαθμού απορίας του αιτούντος, των αναγκών αυτού, καθώς και της επίδοσής του στα μαθήματα.

Τα χρηματικά βοηθήματα μπορούν να καταβάλλονται στους ενδιαφερόμενους φοιτητές είτε εφάπαξ είτε σε δόσεις.

7.2 Μονάδα Προσβασιμότητας Φοιτητών με Αναπηρία

Στο Ε.Κ.Π.Α. λειτουργεί Μονάδα Προσβασιμότητας Φοιτητών με Αναπηρία (ΦμεΑ), στόχος της οποίας είναι η επίτευξη στην πράξη της ισότιμης πρόσβασης στις ακαδημαϊκές σπουδές των φοιτητών με διαφορετικές ικανότητες και απαιτήσεις. Τα μέσα που επιστρατεύονται είναι οι Προσαρμογές στο Περιβάλλον, οι Υποστηρικτικές Τεχνολογίες Πληροφορικής και οι Υπηρεσίες Πρόσβασης. Στόχος είναι να ικανοποιηθούν βασικές ανάγκες και απαιτήσεις των ΦμεΑ όπως: η διαπροσωπική επικοινωνία με τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας, η συγγραφή σημειώσεων και εργασιών, η πρόσβαση στις πανεπιστημιακές κτιριακές εγκαταστάσεις, στο εκπαιδευτικό υλικό, στον πίνακα και τις προβολές της αίθουσας διδασκαλίας, στις εξετάσεις και στο περιεχόμενο του διαδικτύου.

Η Μονάδα Προσβασιμότητας ΦμεΑ περιλαμβάνει:

- Υπηρεσία Καταγραφής Αναγκών των ΦμεΑ.
- Τμήμα Ηλεκτρονικής Προσβασιμότητας.
- Τμήμα Προσβασιμότητας στο Δομημένο Χώρο.
- Υπηρεσία Μεταφοράς.

Στις δραστηριότητες της Μονάδας περιλαμβάνεται η συστηματική καταγραφή των αναγκών όλων των φοιτητών με αναπηρίες. Η καταγραφή και οι υπηρεσίες της Μονάδας δεν αφορούν μόνο τους φοιτητές που εισήχθησαν με ειδικές διατάξεις (3%), αλλά και εκείνους που εισήχθησαν με κανονικές ή ειδικές εξετάσεις, όπως επίσης και όσους απέκτησαν αναπηρία κατά τη διάρκεια των σπουδών τους.

Η Μονάδα παρέχει αξιολόγηση ικανοτήτων ΑμεΑ με επιστημονική μεθοδολογία και ανάλογα με τις ειδικές ανάγκες του/της φοιτητή/τριας προτείνει

εξειδικευμένη λύση Υποστηρικτικών Τεχνολογιών. Στη συνέχεια, παρέχει βοήθεια στην προμήθεια του κατάλληλου εξοπλισμού και λογισμικού και τεχνική υποστήριξη στη σύνθεση της εξατομικευμένης τεχνολογικής εφαρμογής.

Από τη Μονάδα Προσβασιμότητας παρέχεται τεχνογνωσία, οδηγίες και εργαλεία σχετικά με την Προσβασιμότητα του Διαδικτύου και ελέγχεται η προσβασιμότητα των Ιστοθέσεων του ΕΚΠΑ, ώστε να συμμορφώνονται με τις διεθνείς κατευθυντήριες γραμμές. Επίσης, οι βιβλιοθήκες του ΕΚΠΑ εξοπλίζονται με σταθμούς εργασίας και εξειδικευμένα βοηθήματα για φοιτητές με τυφλότητα, μειωμένη όραση και εκείνους με κινητικές αναπηρίες στα άνω άκρα.

Βασική υπηρεσία της Μονάδας είναι η καθημερινή μεταφορά των ΦμεΑ από τα σπίτια τους προς τους χώρους φοίτησης και αντίστροφα. Διαθέτει ειδικά διαμορφωμένο όχημα που μπορεί να μεταφέρει ταυτόχρονα πέντε ΦμεΑ από τους οποίους δύο με αναπηρικό κάθισμα ή αμαξίδιο. Η υπηρεσία λειτουργεί συνεχώς τις εργάσιμες μέρες από τις 07:00 ως τις 22:00 με δύο βάρδιες οδηγών.

Στον τομέα των Προσαρμογών στο Περιβάλλον εξασφαλίζονται οι προδιαγραφές προσβασιμότητας στα υπό ανέγερση νέα κτίρια του Πανεπιστημίου Αθηνών και γίνονται τροποποιήσεις στα υφιστάμενα κτίρια ώστε να καταστούν προσβάσιμα (τοποθέτηση ραμπών, ανελκυστήρων, κουपाστών, προσβάσιμων τουαλετών, ειδικής σήμανσης για άτομα με απώλεια όρασης, χαμηλών επιτοίχιων καρτοτηλεφώνων και υδροψυκτών, θέσεων στάθμευσης αυτοκινήτων ΑμεΑ). Τέλος, εγκαθίσταται ηχητική σήμανση στους φωτεινούς σηματοδότες και ειδικοί διάδρομοι πλοήγησης στα πεζοδρόμια γύρω από τα κτίρια του Πανεπιστημίου Αθηνών για τα άτομα με απώλεια όρασης.

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να πάρουν περισσότερες πληροφορίες για τις υπηρεσίες και το έργο της Μονάδας, καλώντας τον αριθμό 210 727 5183 ή στέλνοντας μήνυμα στη διεύθυνση access@uoa.gr ή από τον ιστότοπο access.uoa.gr.